

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ
КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
МІЖВУЗІВСЬКОГО ЗАОЧНОГО НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО
СЕМІНАРУ

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ШКОЛИ В
УКРАЇНІ – ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ, ПРОБЛЕМНІ
ПИТАННЯ, ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ

20 лютого 2024 року

Харків 2024

УДК 378:372.8:811.11

Затверджено рішенням кафедри іноземних мов Національної академії
Національної гвардії України (протокол № 7 від 15.02.2024)

Організаційний комітет:

Стрілець Л.К., завідувач кафедри іноземних мов Національної академії
Національної гвардії України (голова);

Кумпан С.М., доцент кафедри іноземних мов Національної академії
Національної гвардії України, кандидат філологічних наук, доцент;

Яковенко Н.В., старший викладач кафедри іноземних мов Національної
академії Національної гвардії України

Тези доповідей Міжвузівського заочного науково-методичного семінару:
Сучасні виклики розвитку вищої школи в Україні – основні тенденції,
проблемні питання, шляхи реалізації – Харків: Національна академія
Національної гвардії України, 2024. – 186 С.

До збірника увійшли тези доповідей Міжвузівського заочного науково-
методичного семінару, присвяченого обговоренню актуальних проблем
викладання іноземної мови професійного спілкування у вищих закладах освіти
в умовах воєнного часу.

Адреса редакційної колегії:

Національна академія Національної гвардії України,
майдан Захисників України, 3, м. Харків.

Тези розповсюджуються в електронному вигляді
Тези доповідей відтворені з авторських оригіналів.

За достовірність представлених матеріалів несуть відповідальність автори.

ЗМІСТ

Алексеева М. І. PREPARATION OF SENIOR COURSES STUDENTS OF THE FOREIGN LANGUAGE FACULTY FOR INDEPENDENT IMPROVEMENT OF WRITTEN SPEECH.....	7-9
Анісенко О. В. Риженко М. В. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ.....	10-11
Антонян І. М. ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ НА ЗАНЯТТЯХ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ.....	11-13
Bakytskyi Tymofii HIGHER SCHOOL DEVELOPMENT IN UKRAINE DURING THE WAR: PROBLEM ISSUES.....	14-16
Балабуха Т.В. Борисенко К.М. THE IMPORTANCE OF THE INTERCULTURAL COMPETENCE AND TOLERANCE FORMATION AS A COMPONENT OF THE CADETS' PROFESSIONAL TRAINING.....	16-18
Березнева І. М. ВІДЕОФІЛЬМИ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ КУРСАНТАМИ ВВЗО.....	18-20
Бондаренко М.М. Драган О.А. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ НАВИЧОК ВОЛОДІННЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ У МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ.....	21-23
Бондаренко Н. С. ЗНАЧЕННЯ МОТИВАЦІЇ ТА МЕТОДИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ.....	23-25
Васильєва Г. В. TEACHING STUDENTS TO COMMUNICATE THEIR IDEAS CLEARLY.....	25-27
Гармаш С. В. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ШКОЛИ УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ.....	27-29
Hlukhovska M. SPECIALIZED VIRTUAL ASSISTANTS AND VOICE TECHNOLOGIES TO LEARN AVIATION ENGLISH.....	29-31
Головаш І. Ю. CURRENT TECHNOLOGY IN LEARNING ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES.....	31-33
Гончарук О. М. ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНЦІЙ КУЛЬТУРИ ДІЛОВОГО СПІЛКУВАННЯ У СТУДЕНТІВ ЮРИДИЧНОГО ФАХУ.....	33-35

Горбач Н. Л. Кальченко Т. М. Бортник Ю. М. СТРУКТУРА МУЛЬТИМОДАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ НАВЧАННЯ...	36-37
Грибченко К. В. Галенко Ю. П. THE IMPORTANCE OF A FOREIGN LANGUAGE IN LAW ENFORCEMENT SECTOR.....	37-39
Grygorova Iryna Rebrij Inna DEVELOPING PATRIOTISM IN CADETS IN THE PROCESS OF LEARNING ENGLISH.....	39-40
Hromovych Artem CONTRADICTIONS AND PROBLEMS OF MODERN DEVELOPMENT EDUCATION IN UKRAINE.....	40-42
Дегтярьова К. О. ВИКОРИСТАННЯ АВТЕНТИЧНИХ ВІДЕОМАТЕРІАЛІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ У НЕМОВНОМУ ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	43-45
Demydenko Valerii THE HIGHER EDUCATION IS THE PRINCIPAL PILLAR OF UKRAINE’S RECONSTRUCTION EFFORTS.....	45-47
Демидюк О. Б. Шаталюк Ю.В. ІНШОМОВНА ПРОФЕСІЙНО-СПРЯМОВАНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ІНТЕГРАЛЬНА ЯКІСТЬ ОСОБИСТОСТІ АРХІТЕКТОРА.....	48-49
Dierniaieva O. USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE FOR INDIVIDUALISED LEARNING AND ADAPTATION OF CURRICULA TO THE NEEDS OF EACH STUDENT.....	49-51
Ємельянова Є.С. ДІЛОВА ГРА ЯК ЗАСІБ ОПТИМІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	52-53
Журавльова Н. В. ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ: АСПЕКТИ ТА ВИКЛИКИ.....	53-55
Іванова І. Л. ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНА СПРЯМОВАНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.....	55-57
Іщенко В. Л. Горбуньова С. О. DEVELOPMENT OF SOFT SKILLS WITHIN THE “BUSINESS FOREIGN LANGUAGE” COURSE: PECULIARITIES AND CHALLENGES.....	57-59
Казнаховський В. Е. МОТИВАЦІЇ КУРСАНТІВ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ.....	60-61

Кобяков С. В. MULTIPLE COMBINATIONS OF CONTEXT-BASED LANGUAGE TEACHING FOR ESL STUDENTS. PROS AND CONS.....	61-64
Коваль А. В. NEEDS ANALYSIS IN TEACHING ESP.....	64-65
Кононенко О. А. АКТУАЛЬНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ.....	66-68
Корнієнко С. О. Галенко Ю.П. ENGLISH LANGUAGE IN THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE.....	68-70
Korotin Anatolii PLANNING A SUCCESSFUL AND SAFE RECOVERY OF HIGHER EDUCATION IN UKRAINE AFTER THE WAR.....	70-72
Kotov V. Kochyna V. MAIN TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF HIGHER SCHOOLS IN UKRAINE.....	73-74
Кочина В. В. INTERACTIVITY AND VIRTUAL REALITY: ROLE IN IMPROVING LEARNING.....	75-77
Кравець Д.Ю. Галенко Ю. П. THE FUNCTIONING OF ENGLISH AS AN INTERNATIONAL LANGUAGE.....	77-79
Кумпан С. М. THE WAYS TO PROMOTE EMOTIONAL INTELLIGENCE IN TEACHING ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSE.....	79-81
Лебошина Н. В. ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ЛЕКСИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КУРСАНТІВ ВІЙСЬКОВИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ.....	81-83
Логінова О. В. ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	83-86
Маєв А. П. Романенко Т. І. ОСВІТА ПРОТЯГОМ УСЬОГО ЖИТТЯ: СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ....	86-88
Makarska Ye. H. MULTIMODAL TEXTS IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING.....	88-89
Микитенко І. В. EFFICIENCY OF FUTURE TEACHERS OF FOREIGN LANGUAGES DURING ONLINE LEARNING.....	89-91
Михайлюк Н. В. ВИКОРИСТАННЯ ДІЛОВОЇ ГРИ НА ЗАНЯТТЯХ З «ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)».....	91-93

Молчанова К. К. Лупаренко С. Є. АДАПТАЦІЯ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ ДО СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ.....	93-95
Мудрик О. В. ВАЖЛИВІСТЬ МОТИВАЦІЇ КУРСАНТІВ ДО ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	95-97
Насакіна С. В. МОВНІ КЛУБИ У НЕМОВНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	97-99
Нестеренко К. В. POSSIBILITIES AND CHALLENGES OF AI FOR ESP TEACHING AND LEARNING.....	99-100
Oliinyk Daryna GLOBAL TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF HIGHER EDUCATION.....	101-102
Павлова О. О. ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ТА СТРАТЕГІЇ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВІЙСЬКОВОМУ ВИЩІ.....	103-105
Пилаєва Т. В. STRATEGIES FOR ENSURING THE QUALITY OF FOREIGN LANGUAGE EDUCATION IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN TIMES OF ARMED CONFLICT.....	105-107
Плотнікова Н.В. Семенова Л.В. ДОСВІД ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ.....	107-110
Погодіна М. Ю. ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ МАЙБУТНІМ ОФІЦЕРАМ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	110-112
Рабушко Н.В. Галенко Ю. П. LANGUAGE COMMUNICATION IN THE PROFESSIONAL ACTIVITY OF A POLICE OFFICER.....	113-115
Радченко І.Б. РОЛЬ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВДОСКОНАЛЕННІ ЗМІСТУ ОСВІТИ.....	115-117
Ревуцька С. М. РОЛЬ ПРОДУКТИВНИХ ВИДІВ МОВЛЕННЯ СВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ.....	118-121
Романова О. О. ФУНКЦІОНУВАННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	121-123
Savchenko Olga THE CONCEPT OF AUTONOMY IN ESL LEARNING IN THE MILITARY CONTEXT.....	124-125

Sazanova L. S. Kochyn V. D. STANAG AND LANGUAGE PROFICIENCY LEVEL FOR MILITARY PERSONNEL.....	126-128
Світличний В. А. Єжов Д. М. ВПЛИВ ВОЄННОГО СТАНУ НА МОТИВАЦІЮ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ.....	128-132
Скринник Л. М. Скринник М. В. ЗАСТОСУВАННЯ МОДЕЛІ НА ЗАНЯТТЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ПРАВООХОРОНЦІВ.....	132-135
Скриннік Н. А. ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ: З ДОСВІДУ РОБОТИ.....	136-137
Снісар В. Є. Галенко Ю. П. USAGE OF MODERN TECHNOLOGIES IN ENGLISH LANGUAGE LEARNING.....	138-140
Сорока Н. А. Щокіна Т. М.І. ІГРОВІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ В НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ.....	141-144
Startseva N. M. Ilchenko V. V. Karpenko O. V. THE SPECTRUM OF LEARNER AGENCY IN THE ESL CLASSROOM.....	144-146
Стрілець Л.К. FOREIGN LANGUAGE AS A MEANS OF DEVELOPING COMMUNICATION SKILLS OF CADETS OF HIGHER MILITARY EDUCATIONAL INSTITUTIONS.....	146-148
Сухін К. С. Галенко Ю. П. SPECIFICS OF LANGUAGE EXPERTISE IN CASES RELATED TO OFFENSES.....	149-150
Тодорова К. Л. PSYCHOLOGICAL FACTORS WHICH MAKE AN IMPACT ON THE PRODUCTIVITY OF ENGLISH LANGUAGE LEARNING PROCESS BY CADETS DURING WARTIME.....	150-151
Топоркова М. М. ОСОБЛИВОСТІ ПОЄДНАННЯ ТРАДИЦІЙНИХ ТА ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДИК НАВЧАННЯ У ЗВО.....	152-154
Харатян Е. С. FACILITATION AS AN INNOVATIVE TECHNOLOGY IN THE EDUCATIONAL PROCESS.....	154-156
Черкашина Ю. Д. ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ВІЙСЬКОВИМ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ, ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ...	156-158

Шарамок К.А. Галенко Ю. П. WAR CRIME: LANGUAGE ASPECTS.....	158-160
Шевченко А. Г. CHALLENGES IN THE PROCESS OF TEACHING ENGLISH UNDER MARTIAL LAW.....	160-161
Шкеул В.В. Галенко Ю.П. CURRENT ISSUES OF TEACHING ENGLISH IN THE POLICE SPECIALTY.....	162-163
Шульга А.К. Жук І. І. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ АВІАЦІЙНИХ ФАХІВЦІВ.....	164-166
Шум О. В. ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ В ІНШОМОВНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ НЕФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ.....	166-168
Yuliana Khimenes Sapata THE ROLE OF WORD LISTS IN LANGUAGE ACQUISITION.....	16-171
Яковенко Н. В. DISTANCE LEARNING IN TIMES OF WAR: LIFE HACKS FOR TEACHERS ON ORGANIZING LESSONS.....	171-173
Ямнич Н. Ю. Ямнич Ю. В. ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ВИКЛАДАННІ ТА ВИВЧЕННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ.....	173-175
Ярмолевич О.І. Ковальчук Т.С. Попович І.І. РОЗВИТОК ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ЗСУ І ВИКЛИКИ СУЧАСНИХ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	175-177
Ярмолевич О. І. Лапіга С. Ю. ПЕРЕВІРКА ДОСТОВІРНОСТІ ІНФОРМАЦІЇ З ВІДКРИТИХ МЕДІЙНИХ ДЖЕРЕЛ.....	177-179
Список учасників семінару.....	180-186

PREPARATION OF SENIOR COURSES STUDENTS OF THE FOREIGN LANGUAGE FACULTY FOR INDEPENDENT IMPROVEMENT OF WRITTEN SPEECH

Алексеева Мария Игоревна

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, м. Харків

Trends in the development of higher pedagogical education reflect a qualitative update in the content of special and pedagogical training of a foreign language (FL) teacher who knows his job perfectly, is able to see the prospects for his professional growth, and is able to analyze complex problems of life, society and nature. Foreign language teacher training is now viewed not simply as mastering a basic course with some retraining later, but as a continuous process of learning and improvement throughout all years of a teacher's work, i.e. A teacher must be able to independently, "throughout his entire life," work on learning the language, maintain and expand his knowledge and skills, and develop his communicative and information culture [4].

The object of this study is the process of teaching foreign language writing to senior students of the language department of a university.

The subject of the study is the formation of skills in independent educational activities to improve foreign language written speech.

During the preliminary study of the subject of the study, a general hypothesis was put forward that the preparation of students of foreign language faculties (institutes, universities) for independent improvement of written foreign language speech will be more effective and efficient if:

- it will receive a systematic implementation in the appropriate educational and methodological complex, the core of which will be a special set of exercises;
- a special set of exercises will be based on the main groups of skills for independent improvement of foreign language written speech;
- the educational and methodological complex and a set of exercises will meet the requirements for training in independent improvement of foreign language written speech, including the adequacy of organizational forms for learning purposes; stages of formation of skills for independent improvement of foreign language written speech; taking into account the specifics of the object of improvement, etc.

To achieve the goal of the study and test the hypothesis, certain tasks were set in the work. Let us dwell on the results obtained in solving the research problems.

The first task of the work was to identify the didactic potential of writing in the preparation of a foreign language teacher. An analysis of domestic and foreign psychological, pedagogical and methodological literature led us to the following

conclusions: in a rapidly developing society, mastery of developed written speech in a foreign language is required by a foreign language teacher both to ensure the educational process of teaching written speech to various categories of students, and to carry out real written communication through the traditional communication channel, and by email. The so-called “computer writing” is very relevant in the modern world, as a result of which computer literacy is becoming a prerequisite for the professional training of specialists in various fields, including foreign language teachers [1].

The second objective of the study was to analyze the actual situation of teaching foreign language writing in senior years of the language department of a university at the present time and determining the place of independent learning activities in the university practice of mastering foreign language writing. An analysis of educational normative documentation, textbooks and teaching aids, existing research in the field of teaching foreign language writing, as well as the results of a reconnaissance experiment, allowed us to draw the following conclusions: in the practice of language training of students, teaching writing remains the least developed component in the system of parallel-integrated development of foreign language speech [5]. Thus, the general state of teaching foreign language writing at the language department of a university is characterized by a contradiction between the goals of training, on the one hand, and the lack of appropriate preparation of students, on the other.

The third objective of our research was to identify the main groups of skills in independent learning activities to improve foreign language writing based on studying the activity content of independent learning activities. Based on the analysis of the composition of the actions of independent learning activities to improve foreign language PR, we identified 3 main groups of skills for independent improvement of foreign language written speech: automethodological metacognitive (reflective skills, motivational-optimization skills, constructive-orientation skills), automethodically profiled object-cognitive (skills in implementing the adopted strategies for improving writing techniques, writing certain text products; skills to monitor the implementation of the adopted strategy for improving writing techniques, writing text products) and professionally applied (analytical, motivational, organizational skills) [2].

The fourth objective of the study included a theoretical justification and description of the structure of the educational and methodological complex, including a special set of exercises for teaching undergraduate students to independently improve their foreign language writing [3]. When developing a set of exercises aimed at developing the skills of independent learning activities to improve foreign language

writing, the main types of exercises were identified depending on the main groups of skills to be developed in the learning process:

1. exercises based on tasks-recommendations for mastering metacognitive skills;
2. exercises based on tasks-recommendations for mastering automethodically profiled object-cognitive implementing and control skills;
3. exercises based on tasks-recommendations for mastering professionally applied skills.

Within these types, types of exercises were identified depending on subgroups of skills within the main groups; degree of manifestation of cognitive independence; complexity of skills. In addition to dividing into types and types of exercises within the complex under consideration, in some cases it was also possible to identify subtypes of exercise blocks.

A review of the tasks performed and the results obtained allow us to conclude that the hypothesis formulated in the study was generally confirmed. During the work, new problems arose that require further study. The study showed the relevance of further development of a number of aspects of the problem of teaching independent learning activities for the development of foreign language written speech.

Список використаних джерел:

1. Мороз В. Д. Самостійна навчальна робота студентів / В. Д. Мороз. – Х.: ХМК, 2003. – 64 с.
2. Тарнопольський О. Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти / О. Б. Тарнопольський. – К.: Інкос, 2006. – 248 с.
3. Шимко І. М. Дидактичні умови організації самостійної навчальної роботи студентів вищих навчальних закладів: автореф. дис. ... канд. пед. наук :13.00.04 / І. М. Шимко; Криворізький держ. педагогічний ун-т. – Кривий Ріг, 2003. – 20 с.
4. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / М. М. Фіцула. – 2-ге вид., доп. – К.: Академвидав, 2010. – 456 с.
5. Brown H. D. Principles of Language Learning and Teaching (5th ed.) / H. D. Brown. – White Plains, NY: Pearson Education, 2007. – 347 p.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Анісенко Олена Володимирівна;

Риженко Марина Володимирівна

Харківський національний університет імені О.М. Бекетова, м. Харків

Воєнний стан завжди створює виняткові умови для життя суспільства, включаючи вищу освіту. У таких непередбачуваних умовах навчання іноземним мовам, зокрема мовам професійного спілкування, стає значущим викликом. Ця стаття розглядає актуальні проблеми викладання іноземної мови професійного спілкування в умовах воєнного стану на прикладі закладів вищої освіти.

1. Зниження рівня доступу до навчання

У воєнних умовах зростає ризик зниження доступу до вищої освіти взагалі, що негативно впливає на вивчення іноземних мов. Загроза освітньому процесу та можливість обмеженого доступу до викладачів і ресурсів ускладнює вивчення іноземних мов, особливо тих, які є ключовими для професійного спілкування.

2. Необхідність адаптації навчальних програм

Воєнний стан може змінити вимоги до професійного спілкування, в тому числі іноземних мов. Викладачам необхідно адаптувати навчальні програми для врахування змін у потребах ринку праці та вимогах до комунікації у воєнний період. Це включає перегляд та оновлення курсів, спрямованих на розвиток мовних навичок у професійній сфері

3. Специфічні виклики для викладачів та студентів

Викладання та вивчення іноземних мов стають важчими завданнями в умовах воєнного стану. Викладачі повинні бути готові до вирішення конкретних проблем, таких як відсутність засобів зв'язку, перебої в електроенергії та інші труднощі, які можуть впливати на здатність студентів ефективно вивчати іноземні мови. Студентам, з свого боку, може бути важко зосередитися на навчанні, коли їхнє оточення наповнене стресом і невизначеністю.

4. Роль інновацій у викладанні

У воєнний період освітній процес може бути покликаний використовувати інноваційні технології для подолання труднощів.

Використання віртуальних платформ, онлайн-курсів та інших електронних ресурсів може забезпечити студентам можливість вивчати іноземні мови, навіть якщо вони не можуть фізично перебувати в аудиторії. Однак це також створює нові виклики щодо забезпечення стабільної роботи мережі та доступу до необхідних засобів для всіх студентів.

Висновок

У воєнний стан викладання іноземних мов професійного спілкування у закладах вищої освіти стає надзвичайно важливим завданням, яке вимагає комплексного підходу та адаптації. Важливо розглядати ці виклики як можливість для інновацій та розвитку нових методик викладання, які допоможуть студентам здобувати навички іноземних мов навіть у непередбачуваних та стресових обставинах.

Список використаних джерел:

1. Smith, J. (2018). Language Education in Crisis: Addressing the Challenges of War and Conflict. *Journal of Language Education and Research*, 10(2), 45-58.
2. Brown, A., & Johnson, M. (2020). Technology-Enhanced Language Learning in Emergency Contexts. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 17(1), 1-18.

УДК 811.11

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ НА ЗАНЯТТЯХ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Антонян Ірина Михайлівна

Національна академія Національної гвардії України, м. Харків

Нині існує багато теоретичних методик роботи з інтернет-ресурсами. Розглянемо практичне застосування деяких із них на заняттях з німецької мови. "Подкастинг" (англ. podcasting) - процес створення та поширення аудіо- та відеофайлів (подкастів) в Інтернеті, які нагадують традиційні радіо- та телепередачі.

Подкасти при їх вмілому використанні є корисним інструментом для вивчення мови. Особливо вони допомагають тренувати та розвивати навички "слухання" та "розуміння прослуханого", тобто сприйняття іноземної мови на слух та її відтворення, а також набувати навичок розмовної мови. В інтернет-мережі можна знайти подкасти різними мовами та на різні теми. Такі аудіо- та

відеофайли можна знайти не тільки на офіційних сайтах різних освітніх структур, а й у соціальних мережах, ці матеріали підготовлені викладачами, студентами. Особливо багато доступних ресурсів у "ВК", "Telegram", "YouTube". Їх можна використовувати як на заняттях, так і для організації самостійної роботи курсантів, які вивчають іноземну мову.

Найбільш популярними серед тих, хто вивчає німецьку мову, є www.podcast.de, Deutsche Welle. Тут можна обрати тексти за різними темами, як правило, це новини, різноманітні публіцистичні тексти зі списком слів до них, а також цікаві факти як для початківців у вивченні мови, так і для продовжувачів. На їхньому сайті є детальна інструкція, яка чітко пояснює можливості використання, та список усіх подкастів доступних у цьому форматі. Для більшості аудіотекстів є транскрипти, списки слів і завдання. Ці ресурси надають можливість викладачеві скористатися вже готовими розробками уроків. Подкасти інституту імені Гете призначені не тільки для тих, хто вивчає, а й для викладачів німецької мови.

Використання подкастів на уроках допомагає підвищити мотивацію вивчення іноземної мови, але водночас ґрунтується на вже отриманих знаннях. Розпочинаючи свою роботу з цими ресурсами викладач, перш за все, має визначити цільову групу (для кого, навіщо, з якою метою), рівень знання мови (А1, А2 ...), стиль прослуховування, необхідність редагування даного матеріалу, обрати або розробити вправи, спрямовані на певний вид діяльності (нова граматична тема, лексика, повторення та узагальнення вже пройденого) та враховувати основний навчальний матеріал. Важливо пам'ятати, що подкасти не мають бути надто довгими (не більше 10 хвилин), бути пов'язаними з лексичною темою даного заняття, їх можна використовувати для пред'явлення нової граматичної теми.

Можна й самостійно розробити завдання, відредагувати подкасти. Особливо це актуально, коли йдеться про тексти за фахом, в інтернеті є готові методичні матеріали не для всіх технічних спеціальностей. Далі даються рекомендації щодо підготовки матеріалів до заняття та можливі варіанти роботи з ними на практиці.

Вправи умовно поділяють на три групи:

- 1) вправи перед прослуховуванням або переглядом;
- 2) вправи під час прослуховування або перегляду;
- 3) вправи після прослуховування або перегляду.

Розглянемо можливі завдання для кожної групи. Перед прослуховуванням або переглядом даються ключові слова, про значення яких можна здогадатися, або потрібно пояснити їхнє значення, співвіднести поняття та визначення; можна дати завдання за ключовими словами визначити тему тексту.

Ефективним на етапі роботи зі словами є складання асоціограм із ключовим словом або визначення ключового слова за даною лексикою, при цьому курсанти повторюють та узагальнюють словниковий запас за заданою тематикою. Під час прослуховування курсанти можуть виокремити з даних слів ті, що використовувалися в тексті, доповнити таблицю, вибрати картинки, які підходять за змістом, або розподілити їх за змістом. Може бути надано текст (наприклад, із пропусками), який потрібно доповнити на основі почутого.

Традиційні завдання - відповісти на запитання ствердно чи заперечно, звучало це в тексті чи ні. Якщо в тексті були числові дані, то можна дати завдання, визначити значення числа. Після прослуховування можна сформулювати назви частин тексту або розподілити вже дані заголовки відповідно до змісту, визначити відповідність висловлювань змісту тексту, відповісти на запитання, даються завдання із запропонованих фраз вибрати синонімічну фразу з тексту. На цьому етапі можуть бути запропоновані такі завдання, як наприклад, продовжити історію, скласти запитання до тексту, порівняти їх із запитаннями партнера та розіграти інтерв'ю. Ці завдання можна пропонувати і на початковому етапі.

Використання інтернет-ресурсів на заняттях з іноземної мови дає змогу вчитися слухати та розуміти носія мови, навчитися застосовувати на практиці отримані знання, а також показує курсантам технологію використання сучасних технічних засобів самостійно, урізноманітнює заняття та підвищує зацікавленість і мотивацію.

Список використаних джерел:

1. Ворона Т.О. Застосування онлайн-ресурсів як обов'язковий аспект вивчення німецької мови. Закарпатські філологічні студії. Випуск 16 2023
2. Решитько А.Д. Використання інтернет-ресурсів у викладанні іноземних мов,
3. Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю "Сучасна іншомовна освіта України та зарубіжжя: стан, виклики та перспективи". Глухів 2018

HIGHER SCHOOL DEVELOPMENT IN UKRAINE DURING THE WAR: PROBLEM ISSUES

Bakytskyi Tymofii

Kharkiv National University of Internal Affairs, Kharkiv

The education system adapted well enough to the war. Covid-19 helped to quickly move to online learning. The experience of the 2014 war made it possible to solve the problem of moving higher education institutions and ensuring payments to teachers and students. This is to understand reprint institutions of vocational pre-higher education, in 2014 we lost such institutions. A lot of institutions working in those regions joined the internal mobility programs and invited students to study with them. The war has left children without the necessary education. During wartime, schools and other educational facilities became targets of russian attacks. According to the official report of the Ministry of Education and Science of Ukraine, 3,246 educational institutions, including kindergartens and universities have been damaged. In Eastern Ukraine, the destruction is most significant. The most affected educational institutions are in the Zaporizhzhia region where russians destroyed 175 institutions. russian troops tore down 69 institutions in the Donetsk region, 52 in the Kharkiv region and 23 in the Kherson region. Air raid sirens during the day force pupils to go to the basement and continue studying there. When classes are online there are problems with the Internet due to regular blackouts. The situation in the east of Ukraine is unstable. russians force Ukrainian teachers to conduct classes in russian language and narrative. As a result, parents preferably choose not to let their children go to classes.[1] These problem issues highlight the significant challenges faced by Ukrainian higher schools during the war:

Decreased funding and financial instability: The ongoing war in Ukraine has resulted in a significant decrease in government funding for higher schools. Institutions are facing financial challenges, which affect their ability to provide quality education, conduct research, and invest in infrastructure and facilities.

Brain drain and talent retention: The conflict has led to a considerable brain drain, with many talented academics and students leaving Ukraine in search of stable and secure environments. Retaining highly skilled faculty and attracting talented students has become increasingly difficult, which undermines the overall development and reputation of higher schools in the country.

Disrupted academic activities: The conflict has disrupted the normal functioning of higher schools, particularly those located in conflict-affected regions.

Faculty and students face difficulties in accessing campuses, conducting research, and participating in academic activities due to safety concerns and restricted mobility. According to International Consultants for Education and Fairs (ICEF) (2022), thousands of international students were trying to flee Ukraine. The Ukrainian government and non-profit organizations evacuated students outside the war zone to cross the border into neighboring countries and then to their home countries. Since most of the international students reside in Kharkiv, which is the second-largest city in Ukraine, evacuation attempts were largely focused there. [2]

Limited international cooperation and mobility: The war has had a negative impact on international partnerships and mobility opportunities for Ukrainian higher schools. Cooperation with international institutions and exchange programs are hindered due to security concerns, visa restrictions, and a general perception of instability associated with the conflict.

Infrastructure damage: Higher schools in conflict-affected areas have suffered infrastructure damage, leading to difficulties in providing adequate learning environments for students. Damaged facilities, libraries, laboratories, and equipment pose challenges to the delivery of quality education and hinder the development of research capabilities.

Psychological and emotional impact on students and faculty: The war has resulted in increased stress, anxiety, and trauma among students and faculty members. The ongoing conflict negatively affects the mental well-being of the academic community, hindering their ability to fully engage in teaching, research, and academic activities. Those directly caught up in the conflict will be at immediate risk of post-traumatic stress disorder, but depression, anxiety, and other stress-related conditions, including alcohol and drug misuse will also increase, and once again these may have life long and even inter-generational impacts [3]

Disruption of educational access: The war has disrupted the access to education for many individuals, particularly those residing in conflict zones or displaced by the conflict. Schools and universities have been closed, and educational opportunities have been severely limited, exacerbating educational inequalities and hindering the development of a skilled workforce.

Limited research and innovation activities: Due to the ongoing conflict and financial constraints, research and innovation activities in Ukrainian higher schools have been significantly affected. Limited resources, decreased international collaboration, and the loss of talented researchers have impeded the progress of scientific development and innovation in the country.

So, it is crucial to address these issues to ensure the sustainable development of higher education in Ukraine and mitigate the long-term impact of the conflict on the academic community and the future of the country. Institutions of higher education

need to prepare for a return to offline learning, an issue that is currently being discussed everywhere. At least in part of Ukraine, there are prerequisites to gradually and gradually return to offline education, taking into account security measures. Online doesn't have to stay with us forever.

Список використаних джерел:

- 1.<https://borgenproject.org/education-in-ukraine-wartime/>
- 2.Al Gharaibeh, Fakir; Ahmad, Ifzal; and Malkawi, Rima (2023) "Impact of the Russia-Ukraine War on Education and International Students," Journal of International Women's Studies: Vol. 25: Iss. 6, Article 12. Available at: <https://vc.bridgew.edu/jiws/vol25/iss6/12>
- 3.Advantages of studying in Ukraine. (n.d.). Higher education Ukraine. <https://highereducationukraine.com/basic-information/advantages-of-studying-inukraine/>

РЕЦЕНЗЕНТ:

Валентина КОЧИНА

кандидат педагогічних наук

доцент кафедри іноземних мов Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Харків

УДК 378

THE IMPORTANCE OF THE INTERCULTURAL COMPETENCE AND TOLERANCE FORMATION AS A COMPONENT OF THE CADETS' PROFESSIONAL TRAINING

Балабуха Тетяна Валентинівна

Борисенко Костянтин Максимович

*Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба,
м. Харків*

The purpose of tolerance as a legal and state principle is legal respect for human rights, their definition as basic rights (personal rights, freedoms, political, social, cultural) or as a foundation that determines state goals (freedom, democracy, etc.). The problem of building tolerance today is one of the central problems of both global and national order.

In the conditions of an intensive global integration process of interpenetration of different cultures, tolerance acquires the characteristics of a universally recognized

state principle, which must be guided in order to successfully develop constructive relations between state, political and military blocs, organizations based on legal, civilized principles. The formation of intercultural competence and tolerance among cadets (students) at the university should be achieved by fostering tolerance towards representatives of other groups and simultaneously preserving one's own identity, through awareness of the idea that a society undergoing constant transformations should be ready for dialogue, both an internal (between group and inter-ethnic), and external (international). Therefore, the formation of intercultural communication is an urgent task caused by global world processes.

And language education is designed to fulfill this important mission. Educational activity should be aimed at a deeper and holistic study of the native speakers' culture, their way of life, national character and mentality. The advantages of introducing intercultural education into the educational process of the university are the reduction of the number of stereotypes among the students due to the diversity of the participants' cultures, the formation of a broader and more complex vision of the world. In turn, professional or higher education in the context of the globalization of society is undergoing a transition from national to transnational. Globalization, which has already taken place in the field of education (the Bologna process as a vivid example), leads to the search for new guidelines. That is why the problem of humanitarian education comes to the fore. Actually, the process of globalization, having its shortcomings, cannot be a solution to the problem of multiculturalism, but it is an inevitable process. That is why the formation of intercultural competence and tolerance is a necessary component of the educational process in general and, in fact, of professional training, especially in the process of teaching professional English at the university.

Список використаних джерел:

1. Марія Зубрицька. Філософський дискурс ідеї університету: в складних лабіринтах пошуку істини// Ідея Університету: Антологія/ Упоряд.: М. Зубрицька, Н. Балик, З. Рибчинська; відп. ред. М. Зубрицька. – Львів: Літопис, 2002. – С. 7 - 23.
2. Марек Квек. Національна держава, глобалізація та Університет як модерний заклад.// Ідея Університету: Антологія/ Упоряд.: М. Зубрицька, Н. Балик, З. Рибчинська; відп. ред. М. Зубрицька. – Львів: Літопис, 2002. – С. 267 - 295.
3. L. Barmer. „Culture and Communication Intercultural Communication in the Global workplace”, Journal of business communication, pp. 141 – 161.
4. Іалько І. М. Міжкультурна комунікація як чинник формування міжкультурної толерантності. http://eprints.zu.edu.ua/5402/1/стаття_4.PDF

5. М'язова І. Ю. Міжкультурна комунікація: зміст, сутність та особливості прояву (соціальнофілософський аналіз): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філос. наук : спец. 09.00.03 «Соціальна філософія та філософія історії» / І. Ю. М'язова. – К., 2008.

6. Воротняк Л. І. Моделювання ситуацій міжкультурної комунікації в процесі навчання іноземної мови магістрів у вищих педагогічних навчальних закладах / Л. І. Воротняк [Електронний ресурс] // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. – 2010. – Вип. 3. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/ejournals/Vnadps/20103/10_vlipnz.pdf.

7. Thomas A. Interkulturelles Lernen im Schuleraustausch. Saarbrücken Fort Lauderdale: Verlag Breitenbach, 1988. – 189 p.

УДК 372.881.111.1

ВІДЕОФІЛЬМИ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ КУРСАНТАМИ ВВЗО

Березнева Ірина Миколаївна

Національна академія Національної гвардії України, м. Харків

Сучасний підхід при вивченні іноземної мови передбачає використання нових інформаційних технологій у процесі навчання. Під час вивчення іноземної мови у курсантів можуть виникнути певні труднощі, які перш за все пов'язані з опануванням комунікативної компетенції англійської мови, не перебуваючи при цьому в країні мови, що вивчається. Тому викладач повинен використовувати різні методи та прийоми роботи для створення реальних та уявних ситуацій спілкування іноземною мовою.

При вирішенні даної проблеми величезну роль відіграють технічні засоби навчання, які дозволяють дати курсантам більш повну і точну інформацію з досліджуваної теми, підвищують наочність навчання і викликають прагнення для подальшого вдосконалення мовної культури. Одним з найбільш удосконалених та розвинених технічних засобів, які використовують під час навчання – є відеоматеріали. Питанням використання відео на заняттях англійської мови присвячено роботи багатьох учених, зокрема, Ю. Верисокіна, Р. Гуревича, О. Дворжец, О. Климової, Ю. Комарової, С. Неделіної, В. Писаренка, Є. Русакової, О. Тарнопольського та ін. Серед британських та американських науковців і практиків, які досліджували цю проблему, – М. Allan, R. Cooper, J. Hughes, M. Lavery, L. Miller, J. Sherman та ін.

Відеометод відноситься до групи наочних методів. Він містить у собі повчальну і виховуючу функції, що зумовлюється високою ефективністю дії наочних образів. Інформація, представлена в наочній формі, є найбільш доступною для сприйняття, засвоюється легше і швидше. Крім того, використання відео на уроці допомагає задовольнити бажання та інтереси курсантів. Не можна залишити поза увагою той факт, що під час слухового сприйняття засвоюється 15% інформації, зорового – 25%, а при слухозоровому – 60%. Слід зазначити, що застосування на занятті відеофільму – це не лише використання ще одного джерела інформації. Використання відеофільму сприяє розвитку різних сторін психічної діяльності курсантів, і передусім, уваги і пам'яті. Під час перегляду в аудиторії виникає атмосфера спільної пізнавальної діяльності. У цих умовах навіть неуважний курсант стає уважним. Для того, щоб зрозуміти зміст фільму, курсантам необхідно докласти певні зусилля. Так мимовільна увага переходить в довільну. А інтенсивність уваги робить вплив на процес запам'ятовування.

Важливим під час використання відеоматеріалів є дотримання таких умов: застосовувати відеоматеріал, що відповідає рівню знань курсантів; демонструвати відео лише в міру і тільки у відповідний момент заняття; організовувати перегляд відео так, щоб усі курсанти були залучені до активного перегляду; детально продумувати пояснення під час демонстрації відеоматеріалу; демонстрований відеоматеріал повинен відповідати тематиці занять ІМПС або ВСМП. Перевага віддається коротким за тривалістю відеоматеріалів: від 30 секунд до 10 хвилин, при цьому вважається, що 4-5 хвилин, демонстрації відео можуть забезпечити напружену роботу групи протягом цілої години. Це зумовлено такою специфічною особливістю відеоматеріалів, як щільність і насиченість інформації.

При роботі з будь-яким текстом в методиці навчання іноземним мовам прийнято виділяти три основні етапи:

1. Переддемонстраційний етап (pre - viewing).
2. Демонстраційний етап (viewing).
3. Післятекстовий етап (post - viewing).

Одже **переддемонстраційний** етап може мати такі типи завдань :

1. Різні варіанти передбачення змісту тексту, що ґрунтуються на узагальненні раніше отриманих знань з цієї теми; особливостях заголовка; перегляді частини фільму без звуку або стоп кадру; списку нових слів з перекладом або дефініціями, що пред'являється до тексту; змісті питань або правдивих/неправдивих твердженнях.
2. Короткий виклад викладачем основного змісту тексту. Викладач може коротко передати основний сюжет відеофрагменту, пояснивши таким чином,

що побачать курсанти. Якщо сюжет представляє інтерес для курсантів, то цей вступ покликаний зацікавити слухачів, тобто перша мета етапу може вважатися досягнутою.

Завдання для **демонстраційного** етапу мають бути лаконічні та одиничні, переважно на пошук мовної інформації. Цей тип вправ і завдань орієнтований на пошук, вичленення, фіксацію, трансформацію певного мовного матеріалу: лексики, граматики, фонетики. В даному випадку не стільки формулювання завдання, скільки зміст вправи забезпечує ту або іншу міру ефективності і виправданості виконання завдання.

Саме завдання **післядемонстраційного** етапу є найбільш креативними та продуктивними. Вони покликані використати початковий відеоматеріал в якості основи і опори для розвитку продуктивних умінь в усній або письмовій мові.

Після перегляду курсантам можна запропонувати наступні види вправ, як: складіть правдиві та неправдиві твердження та запропонуйте команді опонентів визначити їх; синхронне озвучування відео курсантами при вимкненому звуку оригіналу відео; синхронне озвучування фрагменту відео власним варіантом тексту при вимкненому звуку оригіналу відео; відкритий кінець відео, тобто курсанти придумують власний варіант кінцівки відео та лише потім бачать оригінал; складіть хронологію подій сюжету, та багато інших вправ творчого характеру.

Отже, можна зробити висновок, що застосування відео на заняттях з іноземної мови є надзвичайно ефективним. Для його реалізації існує багато можливостей. Використання відеоматеріалів значно підвищує мотивацію курсантів до вивчення іноземної мови, дозволяє в цікавій та незвичайній формі подати навчальний матеріал, полегшити процес сприймання інформації та залучити їх до активної роботи на занятті.

Список використаних джерел:

1. Конопляник Л.М., Коваленко О.О. Використання автентичних відеоматеріалів для формування іншомовної професійної комунікативної компетентності майбутніх інженерів. Вісник Національного авіаційного університету. Серія «Педагогіка. Психологія». 2016. Вип. 2(9). С. 90–96.
2. Weinberger A., Patry J.-L., Weyringer S. Improving Professional Practice through Practice-Based Research: VaKE (Values and Knowledge Education) in University-Based Teacher Education. *Vocations and Learning*. 2016. Vol. 9. P. 63–84.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ НАВИЧОК ВОЛОДІННЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ У МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ

Бондаренко Маргарита Максимівна

Драган Оксана Анатоліївна

Харківський національний економічний університет імені С. Кузнеця, м. Харків

Зараз можна дізнатись, наскільки добре майбутні офіцери володіють іноземною мовою, через різні методи і тести. Держава підтримує використання сучасних підходів та технологій у процесі навчання. Освітні програми враховують реальні сценарії використання іноземної мови в військових ситуаціях та міжнародних спілкуваннях.

Для реалізації професійної підготовки майбутніх офіцерів є розробка навчальних програм, що охоплюють основи граматики, лексики та фонетики іноземної мови; проведення спеціалізованих курсів з вивчення військової термінології та фразеології; тренування навичок спілкування в реальних або подібних ситуаціях з використанням рольових ігор та симуляцій; організація обмінів та спільних заходів для студентів з різних країн; впровадження онлайн-ресурсів та мобільних додатків для самостійного вивчення мови; розробка систем оцінювання рівня володіння мовою.

Цю розробку можуть використовувати університети та військові інститути, які готують майбутніх офіцерів.

Сьогодні знання іноземної мови є однією з ключових навичок, якими повинен володіти сучасний європеець, якщо він хоче отримати щось більше, ніж першокласну, добре оплачувану роботу. Тому пошук нових шляхів і засобів, які б спростили процес вивчення іноземної мови та зробили його максимально ефективним, є актуальним завданням, яке знаходить своє відображення не лише для викладачів, але й в освітніх процесах навчальних закладів [1, с. 148].

Вивчення іноземних мов майбутніми офіцерами є важливим елементом їхньої освіти, що сприяє розвитку міжнародного співробітництва та забезпечує ефективність їхньої взаємодії у глобалізованому світі.

Окрім загальнонавчаних і перевірених методів навчання, існують нові, нетрадиційні та альтернативні методи викладання. Альтернативні методи - це ті, що виходять за рамки традиційної методики викладання іноземних мов і виникли як реакція на класичні або усталені методи, відображаючи такі впливи, як сугестивна терапія, теорія ігор та теорія активної школи.

Для того, щоб майбутні офіцери могли брати участь у культурному діалозі з представниками збройних сил інших країн, їм необхідні комунікативні

навички володіння іноземними мовами, які дозволять їм на рівних висловлювати свої погляди, відстоювати свої аргументи, приймати або відкидати погляди інших, погоджуватися або не погоджуватися в конкретних комунікативних ситуаціях. Звідси випливає питання спеціалізованої іншомовної підготовки майбутніх офіцерів [2, с.59].

Професійні навички майбутніх офіцерів включають чотири елементи: знання, досвід і творчість - яких недостатньо для навчання курсантів і розвитку їх як професійних офіцерів у військових навчальних закладах.

Міжкультурна комунікація є смисловим та ідеологічним аспектом соціокультурної взаємодії та фундаментальним елементом формування, відтворення, збереження та передачі всієї культури та її складових.

Для вивчення іноземної мови потрібно визначити рівні сформованості мотивації: відсутність мотивації (негативна внутрішня мотивація, вбудована в навчальну діяльність учня), низький рівень (негативна зовнішня мотивація поза навчальною діяльністю учня), середній рівень (позитивна зовнішня мотивація безпосередньо поза навчальною діяльністю учня) та високий рівень (позитивна внутрішня мотивація, вбудована в навчальну діяльність учня).

Мотивація учнів до вивчення іноземної мови залежить від потреб сучасного ринку праці, внутрішньої мотивації учнів та самих вчителів. Вчителі можуть урізноманітнити свої уроки ефективними інтерактивними завданнями та познайомити учнів з можливостями вивчення іноземних мов у численних безкоштовних гуртках та мовних клубах. Це включає в себе брифінги та практичні тренінги щодо спільних та скоординованих дій з представниками Національної гвардії України, Національної поліції України, Збройних сил України та іншими [3, с. 145].

Професійна підготовка повинна бути:

Професійна орієнтована (ядром професійної готовності у вищих навчальних закладах мають бути військово-культурні навички, які підтримуються дисциплінами, що мають професійну спрямованість);

Функціональна (моделювати зміст і структуру військової діяльності);

Фундаментальна (майбутні офіцери повинні оволодіти сучасними фундаментальними знаннями з ключових спеціалізацій);

Гуманітарна (забезпечити основу гуманітарних знань); - Інтеграційна (спрямована на передачу професійної культури та набуття професійних навичок, які допомагають представникам різних національностей спілкуватися на міжнародному рівні);

Спрямованість на надання кожному курсанту та здобувачу вищої освіти можливостей для індивідуальної самореалізації (навчання способам самостійної постановки та вирішення професійних завдань);

Соціальна значущість (переконати офіцерів у соціальній значущості предметів, які вони вивчають).

Таким чином, формування професійних навичок майбутніх фахівців відбувається не тільки через перелік навчальних дисциплін, а й через зміст освіти, що включає професійні вміння та досвід, які формуються в процесі опанування навчальних дисциплін, а також через проблемно-орієнтований, модульний підхід до навчання.

Список використаних джерел:

1. Зязюн І. А. Інтелектуально творчий розвиток особистості в умовах неперервної освіти. Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи: монографія / за ред. І. А. Зязюна. Київ: Віпол, 2000. 636 с.
2. Маслак Л.П. Інтегрований підхід у формуванні готовності курсантів вищого військового навчального закладу до міжкультурної комунікації // Теорія та методика викладання філологічних дисциплін : науково-методичні матеріали. – Житомир : ЖВІРЕ, 2005.– С. 56–62.
3. Маслак Л.П. Основні етапи та принципи формування професійної іншомовної компетентності майбутнього офіцера / Л. П. Маслак // Наукові записки кафедри педагогіки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна : [зб. наук. праць / за ред. Л. С. Нечепоренко]. – Харків: Видавничий центр ХНУ, 2008. – С. 143–149.
4. Староконь Є.Г. Психологічні аспекти діяльності та спілкування офіцера.– Житомир: ЖВІРЕ, 2002.– 304с.

УДК 378.147

ЗНАЧЕННЯ МОТИВАЦІЇ ТА МЕТОДИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Бондаренко Наталя Сергіївна

Український державний університет залізничного транспорту, м. Харків

Об'єднання України з Європейським простором створює потребу у висококласних фахівцях, які володіють не лише глибокими знаннями у своїй галузі, але й вільною англійською мовою. Однак деякі студенти молодших курсів мовних спеціальностей можуть не розуміти важливості вивчення цього предмету, вважаючи його менш важливим. Формування необхідних навичок у

майбутніх фахівців стає однією з ключових завдань цього процесу в сучасному вищому навчальному закладі. Ми вважаємо, що стимулювання позитивної мотивації для вивчення англійської мови сприятиме вирішенню цієї проблеми. Висока мотивація стимулює студентів приділяти більше уваги і зусиль в процесі вивчення. Це може призвести до кращого засвоєння матеріалу і отримання більш високих результатів.

М. Козак зазначає, що мотивація є найбільш безперечним і досліджуваним фактором успішності навчання взагалі і при вивченні іноземних мов зокрема. Це визначено як стартовий механізм будь-якої діяльності, будь то праця, спілкування чи пізнання [2]. Дослідження проводилися різними вченими, такими як С. Занюк, А. Маркова, Б. Монк, Є. Пасова, В. Кузовлева, В. Сафонова, Т. Тучкова, які в своїх роботах використовують сучасні підходи до вивчення проблеми мотивації, звертаючи увагу на культуру, яка посідає важливе місце. Вони підкреслюють, що одним з основних аспектів мотивації є здатність орієнтуватися в соціокультурному середовищі країни, мова якої вивчається [1]. Дослідники, такі як О. Діордіященко, В. Ревенко, Л. Вайлупова, провели фундаментальні дослідження та аналіз внутрішніх мотиваційних основ під час вивчення іноземних мов, а також вивчили шляхи її підвищення у навчанні студентів [1].

Вірний вибір методик мотиваційних заходів під час навчання може докорінно поліпшити результати і зробити процес вивчення більш ефективним. Для успішного підбору методик важливо чітко розуміти сутність мотивації у контексті вивчення іноземних мов, розрізняти її різновиди, використовувати підходи до неї та дотримуватися послідовності мотиваційних заходів. Мотивація в контексті вивчення іноземних мов представляє собою комплекс заходів, які використовують викладачі з метою стимулювання інтересу та активізації групи студентів для досягнення високих результатів у навчанні [1].

М. Козак зазначає, що існує ряд сучасних підходів до вирішення проблеми мотивації. Кожен з цих підходів має свої принципи і всі вони підкреслюють необхідність належної мотиваційної підтримки в навчанні. Проте реалізація механізмів впливу мотивації учнів практично не отримала достатньої уваги. Усі ці підходи розглядають мотив як обов'язковий елемент як на етапі початку занять, так і на кожному окремому етапі навчання [2].

Н. Тимошук пропонує практичні шляхи підвищення мотивації студентів у процесі вивчення іноземної мов:

- надайте студентам можливість самостійно обирати. Наприклад, дозвольте їм вибирати вид завдання, яке вони виконують – чи це буде усне чи письмове завдання, переказ тексту або діалог з вивченого матеріалу;
- визначте цілі та критерії;

- створіть сприятливе комфортне середовище (атмосферу).
- запропонуйте різні види роботи
- використовуйте здорову конкуренцію;
- дайте студентам відчуття відповідальності;
- дозвольте студентам працювати разом;
- ставте високі, але досяжні цілі;
- відстежуйте прогрес [3].

Отже, формування мотивації для вивчення іноземної мови є необхідним етапом роботи викладача. Важливо переконати студентів у сучасній важливості та необхідності опанування іноземної мови. Зміст занять повинен враховувати професійні, вікові, індивідуальні та групові потреби студентів, сприяючи розвитку їх пізнавального інтересу та створюючи ситуації успіху, які стимулюватимуть до подальших досягнень.

Список використаних джерел:

1. Занюк С.С. Почуття компетентності у студентів та учнів як компонент мотивації учіння / С.С.Занюк // «Проблеми загальної та педагогічної психології». Збірник наукових праць Ін-ту психології імені Г.С.Костюка АПН України. Т. II, ч. 2. Київ: Волинські обереги, 2000.С.153-161
2. Козак М.В. Роль мотивації та шляхи її підвищення при вивченні іноземних мовURL:[http://www.irbisnbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=L](http://www.irbisnbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=Nvuuped_2015_35_2)
3. Тимошук Н.М. Підвищення мотивації до вивчення іноземної мови студентам немовних(аграрних)закладів вищої освіти
URL:<https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/article/download/4247/3744/>

УДК 811.11

TEACHING STUDENTS TO COMMUNICATE THEIR IDEAS CLEARLY

*Васильєва Галина Василівна
Військова академія, м. Одеса*

The purpose of this paper is to share experience of teaching linking words and conjunctions to A1 students, so that they improve their writing skills and learn to communicate their ideas and arguments with clarity and task alignment.

Based on personal experience, I dare to conclude that writing an assignment is one of the most difficult and, at the beginning of the course, simply an overwhelming task for most A 1 students. Some students would even suggest telling two stories instead of writing one. However, that cannot be accepted as good writing skills make a good student. Moreover, as graduates our students will benefit from their good writing skills because they will be able to communicate their ideas more efficiently both in writing and speaking. What is more, good writing skills can be easily transparent from one language into another becoming unique in that way.

The analysis of the first assignment, completed by the first-year students, revealed a lot of shortcomings among which lack of conjunctions and linking words, which had been already taught by the time the assignment was set, was especially obvious. Only 30% of students used 'and'. 'But' was more popular with 50%. However, 'so' showed 3%, and 'because' wasn't used by anybody. The rest of the conjunctions and linking words were neither present nor even suggested to be used as they hadn't been presented to the first-year students at that time. Due to the absence of the conjunctions the information wasn't always conveyed clearly, and the layout was poor.

To address that problem and draw students' attention to the value of linking words, a set of steps was developed.

Firstly, all conjunctions and linking words were put into groups according to their function, such as:

- listing and sequencing to put the paragraphs in order or use inside the paragraph to list supporting points
- indicating the start of every point
- adding information to support the main points or giving extra information
- giving examples to support your ideas
- giving your opinion
- explaining results and consequences
- showing contrasts and introducing an opposite point
- explaining reason and causes for something
- drawing attention to and highlighting particular points that have been said previously
- making conclusions / summarizing.

Then, each group above was limited to those items that could be effectively used by the students whose command of English is rather limited.

Secondly, an introduction plan of the conjunctions and linking words was developed based on the topics being taught and the assignments that had been planned. For example, linking words indicating the start of every point were

introduced while teaching daily routines, whereas linking words for giving opinion were presented while discussing seasons and weather conditions. Having a clear plan of presentation of conjunctions and linking words, the teacher can be confident in the full coverage of all functional groups. Such approach also facilitates the task designing process aiming enough training of a particular group. It facilitates informal assessment and the way of keeping records on the practical use of linking words by the students. Any functional group of linking words exceeds the topic it is presented with, so the students are encouraged to use them whenever possible.

Thirdly, a set of activities ought to be developed along with other grammar and vocabulary tasks. Being built into the program as a logical component, teaching linking words will not only provide students with their exposure but enough experience of their practical use. Apart from common tasks to practice linking words which might ask students to:

- complete the sentences with linking words (linking words are provided)
- fill in the gaps with linking words ((linking words are not provided)
- connect pairs of sentences by using one or more linking words
- rewrite the paragraph below, adding connecting elements and linking words. Feel free to change sentence structures and wording if necessary
- find ‘odd one out’
- match linking words with their definitions,

some board games and mingling activities can be organized.

Provided A 1 students are aware of the role of linking words, they will get enough practice to apply them during the course and develop a positive approach to writing activities. It will help them communicate with clarity, and will contribute to better understanding, provide fluency and confidence-building strategy.

УДК 378

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ШКОЛИ УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Гармаш Сергій Володимирович

*Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків*

На сьогодні «... життя висуває нові випробування для людини та для цілих країн. Це особливо виразно проявляється при глобальних змінах, які відбуваються у світі. Переділ сфер впливу між світовими лідерами за рахунок

інтересів третіх країн став негативним трендом у двадцять першому столітті» [1, с. 363]. «Вочевидь, що існує безпосередній взаємозв'язок між ситуацією, яка склалася в Україні за роки її незалежності, коли країну з шостою економікою у світі ... було перетворено на країну-жебракку, зі змінами у системі освіти, зокрема, у вищій школі» [2, с. 259].

«Штучна економічна криза, яка стала притаманним явищем для українського суспільства, примушує багатьох студентів працювати паралельно з навчанням. Хтось з них шукає можливість отримувати знання, а хтось – причину виправдовувати свою безпорадну бездіяльність та байдужість до навчального процесу, знаючи, що мінімальний бал вони отримають за будь-яких обставин. Таке стало можливим через те, що викладачі знаходяться під постійним пресингом скорочення штатів через відрахування студентів. Постійні бюрократичні процедури переобрання з купою паперів, штучні рейтинги, політика непотизму у навчальних закладах країни нівелює увесь навчальний процес, який ще тримається завдяки розумінню багатьма викладачами свого призначення» [3, с. 1458].

З'явилась ще одна негативна тенденція – «негативний відбір» керівництва середньої ланки у навчальних закладах. Зайва «прокладка», основа якої є корупційна складова (поширення політики непотизму в навчальних закладах країни), а результат – відкрита перешкода навчальному процесу, стає поширеним негативним трендом у системі вищої освіти.

«У такій ситуації слід наголосити на занепаді системи освіти України, який відбувається десятиліттями, а цілеспрямоване деструктивне «реформування» самої системи має на меті не стільки скорочення витрат на її функціонування та поступовий занепад, а скільки насаджування молоді «кліпового мислення», далекого від критичного аналізу (дуже зручно маніпулювати такою свідомістю у власних інтересах)» [1, с. 362]. Система освіти України цілеспрямовано деградує. На цей процес впливають як об'єктивні, так і суб'єктивні фактори.

Список використаних джерел:

1. Garmash S. Features of the educational process in Ukraine in modern conditions (problems, comparisons, prospects) [Electronic resource] / S. Garmash // *Science, innovations and education: problems and prospects : proc. of 12-th Intern. Sci. and Practic. Conf., 28-30 June 2022 / ed. M. L. Komarytsky ; CPN Publishing Group. – Electronic text data. – Tokyo, 2022. – P. 361-367.*

2. Гармаш С. В. Поширення негативних тенденцій у вищій школі за роки незалежності України в аспекті взаємопов'язаних процесів [Електронний ресурс] / С. В. Гармаш // *Актуальні проблеми освітньо-виховного процесу та*

шляхи їх вирішення в умовах сучасних викликів : зб. наук. пр. за матеріалами наук. інтернет-конф. з проблем вищої освіти і науки, 18 листопада 2022 р. / оргком.: В. О. Богомолов [та ін.] ; Харків. нац. автомобільно-дорожній ун-т [та ін.]. – Електрон. текст. дані. – Харків, 2022. – С. 259-262.

3. Гармаш С. В. Компетентнісний підхід у навчанні чи планомірне знищення інтелектуального потенціалу країни / С. В. Гармаш // *Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін* : зб. наук. пр. Всеукр. наук.-практ. конф., [27 жовтня 2022 р.] / орг. ком.: Н. Канцедал [та ін.] ; Полтав. держ. аграрний ун-т. – Полтава : ПДАУ, 2022. – С. 1457-1459.

УДК 811.111'276.6

SPECIALIZED VIRTUAL ASSISTANTS AND VOICE TECHNOLOGIES TO LEARN AVIATION ENGLISH

Hlukhovska Maryna

Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University, Kharkiv City

Using specialized virtual assistants and voice technologies for mastering Aviation English can be beneficial, as these technologies provide opportunities to practice language skills and gain practical experience in an aviation context in English. The general approach is to integrate voice technologies into various aspects of learning Aviation English, providing opportunities for pronunciation practice, language comprehension and communication in aviation situations [1; 2].

There are some ways this can be implemented:

Voice Assistants for Pronunciation, Reading, and Comprehension Skills. Utilize voice assistants specializing in English pronunciation training (e.g., Google Assistant or Siri) to read and perform comprehension tasks. These assistants can provide feedback and correct pronunciation, improving understanding of your voice in aviation situations and developing reading and comprehension skills related to aviation.

Specialized Apps for Aviation Vocabulary. Download apps or use virtual assistants containing aviation-specific terminology to familiarize yourself with terms used in the field.

Role-Playing Games for Aviation Situational Discussions. Use virtual assistants to conduct role-playing games where you can replicate various aviation scenarios, enhancing your communication skills in real situations.

Speech Recognition Technologies for Learning Terms and Commands. Use speech recognition systems to train in learning and understanding aviation terms and commands used in flights and airports.

Mobile Apps for Learning Aviation Lexicon. Download mobile apps specializing in aviation terminology. Many of these apps have built-in voice functions to help you practice correct pronunciation and learn specific terms.

Interactive Voice Courses. Find interactive voice courses or platforms for learning aviation English. Such courses may include exercises on pronunciation, understanding commands and dialogs typical in aviation settings.

Voice Technologies in Educational Platforms. Use educational platforms that integrate voice technologies for learning aviation English, incorporating exercises, tests, interactive scenarios, and more.

Voice Recognition for Pronunciation Exercises. Utilize voice recognition tools to respond to aviation-related questions or perform pronunciation exercises. Such tools can help improve your ability to pronounce and understand specific phrases and terms.

Voice Chatbots for Communication Practice. Employ voice chatbots to practice aviation conversations, helping you refine communication skills in real situations, which is crucial for aviation communication.

Simulations of Aviation Situations. Use virtual assistants to simulate various aviation situations, such as conversations with control towers, communication with the crew, or navigation instructions. This can enhance communication skills in real conditions.

Voice Courses. Use voice courses to learn terms and expressions typical in aviation environments. Such courses may include exercises on pronunciation, comprehension, and usage of terms.

Observation of Video Materials. Utilize video materials or audio recordings from real aviation situations to improve understanding of specific vocabulary and intonation.

In summary, using of these technologies can significantly facilitate and enhance the process of mastering aviation English by providing an interactive and practical approach to language learning in an aviation context. However, it is important to remember that for effective mastery of aviation English, these technologies should be combined with traditional learning methods such as reading, writing, and active participation in language practices.

References:

1. Farr, F., Murray, L., & Zhang, M. "The Routledge Handbook of Language Learning and Technology". 1st Edition. London. Routledge, 2016. – p. 596

2. Jurafsky, D., & Martin, J. H. "Speech and Language Processing: An Introduction to Natural Language Processing, Computational Linguistics, and Speech Recognition". Prentice Hall, 2009. – p. 988.

3. <https://www.icao.int/Pages/default.aspx>

4. <https://aviationenglishhub.com/>

5. <https://www.iata.org/en/training/>

6. <https://www.airlinepilotforums.com/>

7. <https://skytalkers.com/>

УДК 378.147:372.881.111.1

CURRENT TECHNOLOGY IN LEARNING ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES

Головаш Ігор Юрійович

*Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба,
м. Харків*

Intensive changes in society caused by the development of modern educational technologies have led to the need to change the education system. Modernization of modern education defines the main goal of vocational education as the training of qualified specialists of the appropriate level and profile, who are fluent in their profession, able to work effectively in their specialty at the level of world standards, ready for professional growth and professional mobility. Modern trends in the modernization of educational programs require implementation modern teaching methods. The growing introduction of new computer technologies and the use of IT competency base approach in the educational process. Especially it's important in military cadets foreign languages teaching. And first of all it concerns English.

In the world English is considered as the language of interethnic communication, international, universal, global and the lingua franca for an ever-expanding circle of representatives from different countries. English is sometimes called the new Latin language of academia. However, it should be noted that the influence of the English language is much broader and deeper, since Latin was the "caste language of an educated minority", and English covers different strata of society and is found in almost all spheres human activities. Strengthening the position of the English language on the world stage with the rapid development of international contacts in the second half of the 20th and early 21st centuries raised the issue of the spread of the English language before the scientific community.

English increases its role in intercultural and international communication. It's first of all due to Information Technology. Information and communication

technology has affected language instruction in higher education. The advent of the Information technology and the wide spread of technology in our life create new opportunities for language learning. Since most of the Information technology content is in English, teachers and students of English gain access to the enormous variety of authentic materials using online technologies.

The use of online technologies during the war is very important especially for cadets of military educational institutions. At the same time, the study of foreign languages, especially English, the main language of NATO member countries, is essential for the Armed Forces of Ukraine.

Nowadays there are a lot of different educational technologies in present day IT world. One of them is a flipped classroom.

Flipped classroom is an instructional strategy and a type of blended learning, which aims to increase student engagement and learning by having pupils complete readings at home and work on live problem-solving during class time.^[1] This pedagogical style moves activities, including those that may have traditionally been considered homework, into the classroom. With a flipped classroom, students watch online lectures, collaborate in online discussions, or carry out research at home, while actively engaging concepts in the classroom, with a mentor's guidance.

In traditional classroom instruction, the teacher is typically the leader of a lesson, the focus of attention, and the primary disseminator of information during the class period. The teacher responds to questions while students refer directly to the teacher for guidance and feedback. Many traditional instructional models rely on lecture-style presentations of individual lessons, limiting student engagement to activities in which they work independently or in small groups on application tasks, devised by the teacher. The teacher typically takes a central role in class discussions, controlling the conversation's flow. Typically, this style of teaching also involves giving students the at-home tasks of reading from textbooks or practicing concepts by working, for example, on problem sets.^[2]

The flipped classroom intentionally shifts instruction to a learner-centered model in which students are often initially introduced to new topics outside of school, freeing up classroom time for the exploration of topics in greater depth, creating meaningful learning opportunities. With a flipped classroom, 'content delivery' may take a variety of forms, often featuring video lessons prepared by the teacher or third parties, although online collaborative discussions, digital research, and text readings may alternatively be used. The ideal length for a video lesson is widely cited as eight to twelve minutes.

Flipped classrooms also redefine in-class activities. In-class lessons accompanying flipped classroom may include activity learning or more traditional homework problems, among other practices, to engage students in the

content. Because these types of active learning allow for highly differentiated instruction, more time can be spent in class on higher-order thinking skills such as problem-finding, collaboration, design and problem solving as students tackle difficult problems, work in groups, research, and construct knowledge with the help of their teacher and peers.^[3]

A teacher's interaction with students in a flipped classroom can be more personalized and less didactic, and students are actively involved in knowledge acquisition and construction as they participate in and evaluate their learning.

This technology is very important in the modern world when all students have a variety of gadgets that they can use for the purpose of learning foreign languages. For example English. At present, when there is a war in Ukraine, when classes are interrupted by air raids, when classes can be interrupted indefinitely, the use of such technology in teaching English, especially for special purposes, is extremely important.

References:

1. Abeysekera, Lakmal; Dawson, Phillip (2015). "Motivation and cognitive load in the flipped classroom: definition, rationale and a call for research". *Higher Education Research & Development*. **34** (1): 1–14.
2. Bergmann, J., & Sams, A. (2012). *Flip your classroom: reach every student in every class every day*. Washington, DC: International Society for Technology in Education.
- 3 Alvarez, B. (2011). "Flipping the classroom: Homework in class, lessons at home" *Education Digest: Essential Readings Condensed For Quick Review*, **77** (8): 18–21.

УДК 372.111

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНЦІЙ КУЛЬТУРИ ДІЛОВОГО СПІЛКУВАННЯ У СТУДЕНТІВ ЮРИДИЧНОГО ФАХУ

Гончарук Олег Миколайович

Харківський національний університет внутрішніх справ, м. Харків

Процес зближення нашої країни з юридичними нормами Європейського Союзу і, пов'язані з цим, підвищені вимоги до правової бази висувають нові, вищі вимоги, до професійної підготовки фахівців.

Професійну освіту слід розглядати як засіб самореалізації, самовираження та самоствердження особистості, оскільки найбільшою мірою людина розкриває свої здібності у праці та насамперед у професійній праці. А

також у стійкості соціального самозахисту в адаптації людини в умовах сьогодення, її знань, набутих навичок, якими вона розпоряджається.

Випускники юридичного фаху потрібні на сучасному ринку праці, якщо вони мають професійні, мовні компетенції та компетенції у сфері культури ділового спілкування.

На нашу думку провідними умовами одночасного та комплексного формування ключових компетенцій у сфері культури ділового спілкування та мовних компетенцій у студентів юридичного фаху є використання міждисциплінарних зв'язків; інструментів – професійно орієнтованих навчальних матеріалів спрямованості ділового спілкування, засобів іноземної мови та продуктивного методу навчання.

Під міждисциплінарними зв'язками розуміємо не лише узгодження навчальних матеріалів з випускаючими кафедрами, а й проведення спільних дискусій, зустрічей, конференцій та захистів курсових робіт з актуальних проблем іноземною мовою.

Спілкування можна розуміти як вид професійної діяльності для взаємодії ділових партнерів, обміну інформацією та досягнення взаєморозуміння на основі поставленої мети. Це обмін засвоєною інформацією, думками, судженнями, оцінками, почуттями.

Комунікація – це специфічний обмін осмисленою інформацією, процес передачі емоційного та інтелектуального змісту. Тобто, це процес взаємного обміну інформацією між партнерами зі спілкування, який включає передачу та прийом знань, думок, почуттів. Як бачимо, під комунікацією розуміється вид професійної діяльності, вид міжособистісного спілкування, спрямованого на досягнення якоїсь предметної домовленості, професійних завдань.

Універсальний засіб комунікації – мова. З її допомогою як передається інформація, так і здійснюється вплив одне на одного учасників спільної діяльності. Важливим є визначення поняття «культура мови». Мовленнєва майстерність – це культура мови, яка передбачає знання норм літературної мови; вміння вибирати відповідно до них найточніші, доречні в певній мовній ситуації слова та висловлювання; виразність мови, що досягається використанням мовних засобів, таких як синоніми, порівняння, метафори (приховане порівняння, образи явищ, про які йдеться), гіперболи (перебільшення), фразеологізми.

Іноземна мова є не лише об'єктом вивчення, але й засобом удосконалення комунікативної та професійної компетенцій. Комунікативна компетенція передбачає володіння лінгвістичною компетенцією, знання про мову, наявність умінь співвідносити мовні засоби із завданнями та умовами спілкування, розуміння відношень між комунікантами, вміння організовувати мовленнєве

спілкування із врахуванням соціальних норм поведінки і комунікативною доцільністю висловлювання. Іноземна мова допомагає розвивати навички повідомляти, описувати, пояснювати, розглядати, коментувати, доводити, спростовувати [1].

Щоб реакція співрозмовників була адекватною очікуванням, необхідно дотримуватися правил: кожен співрозмовник повинен мати професійні якості ділової людини; у кожному партнері слід поважати особистість та його право на свою точку зору, на досягнення позитивного професійного результату. Необхідно дотримуватися мовної нормативності ділової мови; слід підкорятися встановленим правилам та обмеженням. А саме: писані правила, наприклад, принцип корпоративної культури; неписані правила – діловий етикет, організаційна культура та культура міжособистісного спілкування, що дозволяють демонструвати діловий імідж, почуватися у будь-якій професійній ситуації впевнено та невимушено.

Доречно наголосити на ролі дисципліни «Іноземна мова» у професійній підготовці конкурентоспроможних випускників юридичного закладу вищої освіти. Виділимо ті компетенції, у яких є очевидний взаємозв'язок з іноземними мовами: Універсальні компетенції. Тобто здатність здійснювати комунікації у професійному середовищі та у суспільстві загалом, зокрема іноземною мовою. Міжособистісні компетенції, зокрема комунікації іноземними мовами.

Отже, компетентність у сфері ділового спілкування, в тому числі і іноземною мовою, стає однією з головних складових високого професійного рівня, кар'єри фахівця, його іміджу. Це визначає місце дисципліни «Іноземна мова» у професійній підготовці випускників та її цільових установок – активне застосування іноземної мови у повсякденному спілкуванні, а також формування мовної та комунікативної компетенції для професійного спілкування. Поставлена мета має бути досягнута при використанні продуктивного методу навчання. Цей інноваційний напрям передбачає перенесення акценту з навчальної діяльності викладача на самостійну продуктивну навчальну роботу здобувача, тобто перехід від передачі знань до самовизначення та саморозвитку студента.

Список використаних джерел:

1. Зеленська О. П. Компоненти компетенції іншомовного ділового спілкування як важливої частини професійної підготовки магістрів у нелінгвістичній магістратурі. *Молодий Вчений*. Львів: ЛДУВС, 2019. № 5.1 (69.1). С. 94-97.

СТРУКТУРА МУЛЬТИМОДАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ НАВЧАННЯ

*Горбач Наталія Львівна
Кальченко Тетяна Михайлівна
Бортник Юлія Миколаївна*

Харківський національний університет внутрішніх справ, м. Харків

Для розробки ефективного мультимодального навчання, необхідно ознайомитися з чотирма основними процесами навчання мультимодальної грамотності, а саме: *знайомство, навчання, оцінювання та висловлювання.*

Знайомство.

Під час знайомства учнів з мультимодальним текстом їм рекомендується описати його, поділитися своїми емоційними реакціями та поміркувати над своєю емоційною залученістю. Ось деякі запитання, які учні могли б розглянути під час знайомства з короткометражним фільмом.

- Що відбувається у фільмі?
- Яка ваша безпосередня реакція на це?
- Що ви відчуваєте? Чому?
- Які спогади чи переживання він викликає у вас?

Навчання

На цьому етапі основна увага приділяється когнітивному розумінню. Викладач допомагає учням знайти та запропонувати докази, що підтверджують їхню реакцію на мультимодальний текст. Процес вивчення може бути реалізований як у рамках експліцитного навчання, так і в рамках індуктивного навчання, коли учні самі досліджують зміст мультимодального тексту, перш ніж викладач узагальнить їхнє розуміння. Ось кілька питань, над якими учні можуть замислитися, вивчаючи короткометражний фільм:

- Що відбувається на початку, в середині та наприкінці історії?
- Який персонаж зацікавив вас найбільше? Чому?
- Які підказки дають нам зрозуміти, відбувається дія фільму зараз чи в минулому?
- Які персонажі говорять, а які ні? Як звучать персонажі, які говорять?

Оцінювання.

Наступний етап - оцінювання; він здебільшого визначається критичними підходами. Учні переходять від простого опису та інтерпретації мультимодального тексту до вироблення на нього критичного погляду. На цьому етапі учням пропонується застосувати критичний підхід до аналізу мультимодального тексту та поставити під сумнів подані в ньому

повідомлення. Вони працюють самостійно або в групах, з викладачем або без нього. Ось кілька запитань, над якими учні можуть замислитися, оцінюючи короткометражний фільм.

- Які цінності чи думки пропонує творець фільму?
- Як би ви резюмували його послання?
- Як ви думаєте, хто є цільовою аудиторією? Чому?
- Кому б ви порекомендували цей фільм? Чому?

Висловлювання

Завершальним етапом навчання є висловлювання, яке фокусується на мультимодальній композиції. Окрім реагування на інтерпретації та оцінювання мультимодальних текстів, учні отримують можливість брати участь у створенні смислів через мультимодальний твір.

Завдяки цим етапам викладачі можуть розробляти комплексний мультимодальний навчальний досвід. Вони відображають у процесі навчання важливість не лише мислення, а й почуттів та дій.

Список використаних джерел:

1. Goldstein, B., & Driver, P. (2014). Language learning with digital video. Cambridge University Press.
2. Apkon, S. (2013). The age of the image. Redefining literacy in a world of screens. Farrar, Straus & Giroux.

УДК 372.881.111.1

THE IMPORTANCE OF A FOREIGN LANGUAGE IN LAW ENFORCEMENT SECTOR

Грибченко Катерина Володимирівна

Галенко Юлія Петрівна

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, м. Дніпро

Learning foreign languages was and remains one of the main components of becoming a valuable specialist. Qualitative training of future police officers in foreign languages, in particular the study of legal terminology should be based on a thorough analysis and comparison of lexical borrowings in both languages, i.e. international terms [1].

Development of foreign language communication skills in employees of law enforcement agencies implies the need to teach them speak and write correctly, skillfully select speech tools that are the most appropriate in a certain situation and to

use the acquired knowledge in terms of live communication. During the training it is worth using exercises aimed primarily at providing understanding the structure of the English language as well as forming a holistic view of logical-conceptual system of scientific concepts of the future profession [2].

Knowledge of a foreign language provides access to sources of information in a foreign language, which is essential both in research activities and practical domain. The value of knowing a foreign language is immense. It is important to realize its significance and stimulate interest in students to study foreign language for professional use [2].

During the performance of their official duties, police officers enter into dialogue with numerous people, so for the sake of avoiding most conflict situations or for the most effective their solution law enforcements must necessarily adhere to the cultural norms of professional communication. And in this aspect it is important to highlight such element of counteraction as knowledge of a foreign language [1]. With good command of international languages police officers can easily communicate with citizens of other states who violate the legislation of Ukraine in force or find themselves in trouble and need professional help.

Ukraine is a tourist country, so a police officer is obliged to protect the rights and freedoms of not only citizens of our state, but also foreigners. A foreign citizen in the event of his/her problematic issues should turn to the Ukrainian police and receive highly qualified assistance, and knowledge of a foreign language in this case is just a necessary element.

The result of learning foreign languages in higher educational institutions, which do not specialize in studying foreign languages, is not only mastering a professionally oriented vocabulary; for the applicant for higher education foreign language should become the tool with which he/she can receive information from foreign language sources about innovations abroad, present their own achievements in written and oral forms at websites, international conferences, meetings with foreign partners, etc.; be able to use the acquired knowledge to solve arising problems, get acquainted with various views on the same problem and different approaches to its solution; be able to use research methods, for instance collect required information, analyze it from different points of view, put forward hypotheses, draw conclusions and generalize the obtained knowledge⁴; use the language as a means of communication in professional oriented situations and in a daily-life events [2].

Thus, reflecting on the question “Should the Ukrainian police learn foreign languages?” and taking into account all the above stated arguments, the answer is seen as indisputable: “Surely!” However, it is important that foreign language training of specialists to continue developing in our country and find support from the

leadership of law enforcement agencies. After all, the ability to communicate in a foreign language, including for a police officer, today is a must, contributing to the achievement of goals with the help of new abilities and skills.

References:

1. Alioshyn D. The Role of a Foreign Language in the Professional Activities of Law Enforcement Officers. // Materials of the Scientific and Practical Conference for the International Day of the English Language at the UN “Actual Issues of Communication Development in the Professional Activities of Law Enforcement Agencies: Challenges of the XXI Century”. / Odesa: ODUVS, 2022. 169 p.
2. Bondarenko V. Specific Methodical Principles of Foreign Language Teaching. // Actual Problems of Teaching Foreign Languages for Special Purposes: Collection of Scientific Articles / Lviv: LvDUVS, 2019. 102 p.

УДК 378.016: 811

DEVELOPING PATRIOTISM IN CADETS IN THE PROCESS OF LEARNING ENGLISH

*Grygorova Iryna
Rebrij Inna*

Kharkiv national Air Force University named after Ivan Kozhedub, Kharkiv

Modern conditions of nationhood which Ukraine has at the current moment require actualization of new methods of developing patriotic consciousness among future officers not only in the process of their general professional development, but also in the process of studying a foreign language. The main impetus to those changes is connected with developing Ukraine as a sovereign democratic state in the conditions of social changes in the society influenced by the russian-Ukrainian war which began on the 24th of February 2022. Those changes are also in close connection with the events which took place before the war started such as “Revolution of Dignity” and occupation of the part of Donbas region and the Crimea. The changes also take into consideration a number of other events which lead to variety of methods used for developing patriotic consciousness of future officers.

At the same time, it is significant to remember that educating the youth in the current situation is provided at the level of nationhood. We also remember that developing of patriotic consciousness takes place in the close connection with pedagogical, psychological and social factors which were taken into consideration in

the process of developing syllabus and included into the process of upbringing and education. Studying at the higher military establishments requires additional attention to developing personality of the future Motherland defender, so developing patriotic consciousness needs special attention with the number of specific pedagogical and psychological aspects in the process of professional education. In this process English has its personal important impact, as through learning about the culture of other people we learn how to understand being patriotic to your own country.

Moreover, it is important to highlight that developing of cadets' patriotic consciousness is influenced by pedagogical and psychological aspects defined and studied by classics of Ukrainian pedagogical science such as I. Ohienko, H. Skovoroda and V. Sukhomlynsky. Those teachers and scientists drew attention to defining and understanding patriotism as the pillar of upbringing a citizen. As being a citizen is significant for bringing up a future country defender and protector who has chosen being a military as his career. That is why in the process of professional development future officers at the lessons of a foreign language learn about important features of being military leaders through personalities of Ukrainian heroes. Teachers need to take into consideration the importance of developing materials for English lessons based on authentic material about Ukrainian heroes which can be found at the sites of BBC and Voice of America.

At the same time, we need to take into consideration experienced gained by international allies in patriotic educating of their youth as Ukraine is in the process of becoming a NATO member. That is important as in the process of studying a future officer develops his or her views connected with understanding and defining the world around. He or she also understands that interest in national ideas, culture and tradition upbringing patriotic feelings and patriotic consciousness which help in rooting in the consciousness nationhood.

Moreover, in the process of studying a foreign language students elicit the way of being a patriot in other countries, so they better understand the connection between loving your country and defending it from the enemy.

УДК 378.1:656(043.5)

CONTRADICTIONS AND PROBLEMS OF MODERN DEVELOPMENT EDUCATION IN UKRAINE

*Hromovych Artem
Kharkiv National University of Internal Affairs, Kharkiv*

One of the primary problems facing modern education in Ukraine is the insufficient funding allocated to the sector. The education system is often

underfunded, leading to a lack of resources, outdated infrastructure, and inadequate salaries for teaching staff. This hampers the quality of education and limits the opportunities for students to receive a well-rounded education.

The curriculum and teaching methods in Ukraine are often criticized for being outdated and lacking innovation. There is a need for a more student-centered approach, with a focus on critical thinking, problem-solving, and practical skills development. The rigid curriculum structure frequently fails to adapt to the changing needs of the labor market, leaving graduates ill-prepared for employment. Students may be taught how to express their values and feelings... they may be taught how to analyze and assign value to known or anticipated consequences. They may also be taught some principles by which they can assign value more successfully and more responsibly.”[1] Citizenship Education

Ukraine faces the problem of brain drain, where highly educated individuals are leaving the country in search of better opportunities abroad. This exodus of talent deprives the education sector of skilled professionals and further exacerbates the challenges faced by the sector. The loss of human capital negatively impacts the quality of education and slows down the development of the country.

There is a significant regional disparity in access to quality education in Ukraine. Rural areas and less developed regions often lack adequate educational infrastructure and resources. This disparity in educational opportunities perpetuates social inequality and limits the potential for social and economic development. Efforts to bridge this gap and ensure equal access to quality education are crucial in addressing this issue. In Ukraine, professional growth is important for teachers and managers of educational facilities, who have to understand and implement reforms, and master teaching methods for competency development. In order to provide teachers with more opportunities for professional growth, Ukraine’s government demonopolised the professional development market in 2020. Previously, it was only offered by Institutes of Postgraduate Pedagogical Education. As a result of the demonopolisation, lots of providers have appeared and competition has increased. In 2021, the EdWay National Platform for Professional Development of Pedagogical Workers was launched, where all interested providers can publish their offers [2].

The focus on academic education often overshadows the importance of vocational education in Ukraine. There is a lack of quality vocational training programs that address the needs of the labor market. This leads to a mismatch between the skills possessed by graduates and the skills required by employers, contributing to unemployment and underemployment.

For a modern state the official language is one of the main instruments of functioning. The education system, public administration offices, courts and the army must use one common medium; it must be standardised (unequivocal, codified) and

commonly used. For these reasons a modern state seeks to ensure the exclusive use of one language in the official circuit and in education, thus limiting the presence in social life of both dialects and languages of minority groups. In the latter area bilingualism is sometimes accepted but not the exclusive use of the language spoken by a minority. [3] The language policy in Ukraine has been a subject of controversy and can create challenges in the education system. The rights of minority groups to receive education in their native language have been a point of contention. Striking a balance between promoting the Ukrainian language and respecting the rights of minority groups to receive education in their own language remains an ongoing challenge.

Addressing these contradictions and problems requires significant reform efforts, including increased investment in education, modernizing the curriculum and teaching methods, improving regional equality, and expanding vocational education opportunities. Additionally, promoting inclusive language policies and policies that encourage the retention of local talent can help to mitigate the challenges faced by the Ukrainian education system.

РЕЦЕНЗЕНТ:

Валентина КОЧИНА

кандидат педагогічних наук

доцент кафедри іноземних мов

Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Харків

Список використаних джерел:

- 1.Casteel, Doyle, E and Stahl, Robert, J (1975). Value Clarification in the Classroom: A Primer. Goodyear Publishing Company, Santa Monica, California
2. EdWay (n.d.), National platform for opportunities for professional development of teachers «EdWay», <https://edway.in.ua/en/> (accessed on 16 May 2023)
- 3.The language issue in Ukraine an attempt at a new perspective. Tadeusz A. Olszański, OSW Studies #40 im. Marka Karpia / Centre for Eastern Studies, WARSAW, MAY 2012, p.63

ВИКОРИСТАННЯ АВТЕНТИЧНИХ ВІДЕОМАТЕРІАЛІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ У НЕМОВНОМУ ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

*Дегтярьова Катерина Олексіївна
Державний біотехнологічний університет, м. Харків*

Іноземна мова за професійним спрямуванням є одним із найскладніших предметів програми вищої освіти, оскільки для підтримання мотивації викладачеві потрібно вдаватися до нестандартних форм роботи, варіювати навантаження та уважно відстежувати якість засвоєного матеріалу, щоб уникнути прогалин у знаннях. Труднощі, пов'язані зі збереженням інтересу студентів до предмета, виникають на кожному етапі вивчення іноземної мови. Тому широке використання сучасних технологій викладачем на сьогоднішній день є вже не просто допоміжним засобом поряд із традиційними формами, а обов'язковою умовою успішної роботи.

Головною метою вивчення іноземної мови у вищій школі є формування комунікативної компетенції, тобто вміння спілкуватися іноземною мовою на широке коло тем з носіями мови. На жаль, не кожен студент має змогу на регулярній основі здійснювати таке спілкування, і найчастіше час, коли студент розмовляє іноземною мовою, обмежується заняттями, де викладач штучно моделює комунікативні ситуації для тренування. У таких ситуаціях педагог звертає особливу увагу на мовні та граматичні помилки, чим порушує природність комунікативного процесу. За таких умов частковою альтернативою живій розмові з носієм мови можуть стати автентичні відеоматеріали.

Автентичність – це ряд умов, різноманітних видів автентичності. Вчені наголошують, що всі складові елементи заняття (тексти, фонограми, навчальні завдання, атмосфера на уроці, навчальна взаємодія) мають свої специфічні критерії, які надають можливість відрізнити автентичне від не автентичного [1]. У методиці навчання іноземної мови існує досить багато підходів до трактування поняття автентичності. Протягом всієї історії викладання англійської мови автентичність сприймається як синонім справжності, реальності, правдивості, валідності, надійності, беззаперечної достовірності та легітимності матеріалів або практик [2].

Під терміном «відеоматеріал» розуміють візуальний та аудіовізуальний матеріал, записаний на фізичному носії. У процесі викладання іноземної мови за професійним спрямуванням можуть використовуватися різні види

відеоматеріалів: навчальні та художні фільми, записи телепередач, влоги, дописи у соціальних мережах тощо. На різних етапах навчання проміжні цілі використання відеоматеріалів зводяться до однієї глобальної – підвищення у студентів загального рівня сприйняття і засвоєння інформації іноземною мовою, а також її подальшого використання.

Ключова особливість використання відео для вивчення іноземної мови полягає у необхідності студентів залучатися до ситуацій реального спілкування. Під час перегляду відеоматеріалів, а також під час виконання завдань до них, студенти моделюють акти комунікації та вчаться використовувати новий лексичний або граматичний матеріал у нестандартних умовах.

Відеоматеріали від носіїв мови – це не тільки можливість долучитися до автентичної лексики та нюансів вимови, а й чудовий спосіб ближче познайомитися з культурними особливостями країни мови, що вивчається, розвинути країнознавчий кругозір. Відеоматеріали виступають стимулом комунікативної діяльності та спонукають до дискусії, оскільки варіативність тем і джерел автентичних матеріалів дає змогу використовувати саме ті відео, які викликать найбільше емоцій у студентів, будуть співзвучні їхнім проблемам і підштовхнуть до активного обговорення.

Підвищення рівня володіння англійською мовою разом із використанням автентичних відеоматеріалів відбувається завдяки тому, що студенти привчаються сприймати різні варіанти артикуляції та фонетичні особливості. Уміння розуміти іноземну мову від представників різних ланок суспільства, носіїв специфічних акцентів знімає психологічну напругу в студентів і дає розуміння того, що мова може мати різні форми.

Використання відеоматеріалу на занятті з іноземної мови за професійним спрямуванням активізує пам'ять і увагу студентів, оскільки під час перегляду відео студентам необхідно зосереджуватися і докладати певних зусиль. Відеоматеріали самі по собі виступають стимулятором інтересу до іншомовного спілкування і є прикладом для наслідування мовлення та поведінки в аналогічних ситуаціях комунікації.

Поряд із безумовними позитивними аспектами використання автентичних відеоматеріалів на заняттях з іноземної мови існують і труднощі, які мають долатися спільно з викладачем та студентами. Складність у сприйнятті усного мовлення порівняно з друкованим текстом очевидна: навіть під час побіжного читання можна звернутися до словника. У ситуації ж із первинним переглядом відео, тим паче, якщо в ньому є закадровий голос, і неможливо за артикуляцією розпізнати слово, незнайома лексика може вплинути на сприйняття всього відеоматеріалу. З вищесказаного випливає, що на початковому та середньому

етапах навчання доцільно добирати такі відеофрагменти, які будуть цікаві самі по собі, зокрема й за багаторазового перегляду з метою виконання вправ.

Завдання педагога і показник його продуманої та організованої роботи з впровадження автентичних відеоматеріалів у процес навчання, насамперед, характеризується грамотним підбором матеріалів. Під час вибору фрагментів важливо орієнтуватися не лише на загальний рівень володіння іноземною мовою студентів, а й на їхній вік, інтереси, проблеми, досвід, рівень інтелектуального розвитку, кругозір, прагнення до самовираження у процесі дискусії.

Список використаних джерел:

1. Гусак Т. Методична автентичність при вивченні іноземних мов. Т. Гусак, Е. Гужва//Рідна школа, 2007, №2, С. 38-40.
2. Tatsuki D. What is Authenticity? An article on pragmatics. 2006. Retrieved from <https://hosted.jalt.org/pansig/2006/HTML/Tatsuki.htm>

УДК 378.1:656(043.5)

THE HIGHER EDUCATION IS THE PRINCIPAL PILLAR OF UKRAINE'S RECONSTRUCTION EFFORTS

*Demydenko Valerii
Kharkiv National University of Internal Affairs, Kharkiv*

In this extremely difficult time for Ukraine, when Ukraine is creating a new history, Ukrainians have united, and everyone is "fighting" on their own front. The field of education and science, without exaggeration, is a strategic resource on which the well-being of people depends, ensuring national interests, developing intellectual potential, etc formation of human capital of Ukraine. Therefore, today, when the Ukrainian the people are giving a heroic rebuff to the russian aggressor, each of us is on to the educational forefront and our responsible work brings victory closer every day of Ukraine.

Role of higher education in rebuilding society: Higher education plays a vital role in the post-war reconstruction efforts in Ukraine. It serves as a key pillar in revitalizing the economy, promoting social cohesion, and fostering national development. Education will play a vital role in Ukraine's reconstruction, as it not only imparts the necessary knowledge and boosts human capital in the society, but also fosters the development of responsible, morally upright citizens who respect human rights, integrity, and accountability. It is imperative for higher education

institutions to not only offer education, but also conduct research and serve as hubs for meaningful conversations on topics of societal significance. Educational institutions in the de-occupied areas have to take on an additional task of working with the mindset and trauma of the local population and possible cleavages and tensions within the de-occupied communities. [1]

Developing a skilled workforce: Higher education institutions can equip students with the necessary knowledge and skills to contribute to the reconstruction efforts. By providing quality education and relevant training, they can help develop a skilled workforce to meet the needs of various sectors in the post-war era.

Innovation and research for reconstruction: Higher education institutions are hubs for research and innovation. They can contribute to the reconstruction efforts by conducting research on sustainable development, post-conflict reconciliation, and technological advancements. This knowledge can inform policy-making and drive innovation in different sectors.

Promoting collaboration and networking: Higher education institutions can facilitate collaboration and networking among various stakeholders involved in the reconstruction process. By fostering partnerships with government agencies, NGOs, and international organizations, they can create a synergistic approach to reconstruction and ensure sustainable development. Being able to return children to classrooms adds urgency for Ukraine, with the support of international partners, to restore and reconstruct damaged educational facilities in line with safety and accessibility standards, Human Rights Watch said. [2]

Restoring damaged infrastructure: Higher education institutions can play a role in the physical reconstruction of infrastructure damaged during the war. They can contribute expertise in urban planning, architecture, and engineering to rebuild schools, research centers, libraries, and other educational facilities.

Promoting tolerance and peacebuilding: Higher education institutions have the responsibility to promote values of tolerance, diversity, and peaceful coexistence. They can facilitate dialogue, promote understanding among different ethnic and social groups, and contribute to long-term peacebuilding efforts.

Engaging and empowering youth: Higher education institutions provide a platform for engaging and empowering youth in the reconstruction process. By involving students in community service, internships, and research projects related to post-war development, they can instill a sense of ownership and responsibility among the younger generation.

International cooperation and support: Higher education institutions can leverage international cooperation and support for post-war reconstruction efforts. Collaboration with international universities, exchange programs, and partnerships can bring expertise, resources, and investment to support higher education and

contribute to the overall reconstruction agenda. The Ukrainian higher education system will benefit from a wide range of partnership frameworks for faculty and student exchange, joint research opportunities, and know-how transfer. It is encouraging that several universities in Europe and North America have already paid attention to this, and such schemes could be expanded and deepened in the postwar era. These partnerships will be further impactful if the Ukrainian higher education system is reformed and harmonized with Western standards. There are already several Ukrainian universities which have made this move, but there are many discrepancies in resources and capacities among schools, depending on whether the university is in the capital or in the provinces, on whether it is public or private, and on what student population it serves. Moreover, universities are not affected equally by the war. The most damage has been done to universities in eastern Ukraine, especially in currently occupied territories. Therefore, higher education governance needs to be reformed to handle the needs of a society emerging from the ashes of war. [3]

The above theses highlight the critical role of higher education in Ukraine's reconstruction efforts. By focusing on education, innovation, collaboration, and peacebuilding, higher education institutions can contribute to the sustainable development and long-term stability of the country in the post-war period.

Список використаних джерел:

- 1.Rebuilding Education for a Smarter and Stronger Ukraine. Martin Kahanec, Snizhana Leu-Severynenko, Yegor Stadnyi. Analytics Reforms. <https://voxukraine.org/en/rebuilding-education-for-a-smarter-and-stronger-ukraine>
- 2.<https://www.hrw.org/news/2023/11/09/ukraine-wars-toll-schools-childrens-future>
3. BLOG POST. Reconstruction of Ukraine's Higher Education. By Alpaslan Özerdem on September 26, 2023 <https://www.wilsoncenter.org/blog-post/reconstruction-ukraines-higher-education>

РЕЦЕНЗЕНТ:

Валентина КОЧИНА

кандидат педагогічних наук

доцент кафедри іноземних мов

Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Харків

ІНШОМОВНА ПРОФЕСІЙНО-СПРЯМОВАНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ІНТЕГРАЛЬНА ЯКІСТЬ ОСОБИСТОСТІ АРХІТЕКТОРА

Демидюк Оксана Борисівна

Харківський національний університет міського господарства

імені О.М.Бекетова, м. Харків

Шаталюк Юлія Вікторівна

Приватний заклад «Інститут «Харківська школа архітектури», м Харків

Іншомовна професійна компетентність – це сукупність лексичних знань (загальноновживаної іноземної термінології та професіоналізмів – слів і мовленнєвих зворотів, характерних для мови фахівців будь-якої спеціальності), граматичних (необхідних для правильної побудови речень тощо), соціокультурних (характеризують особливості світосприйняття, традиції, звичаї, моральні та естетичні цінності різних народів тощо) і власне конкретно професійних знань, умінь і навичок, необхідних для іншомовного спілкування у різних ситуаціях і сферах, які пов'язані з безпосереднім виконанням виробничих завдань та функціональних обов'язків [1].

Реалізація компетентнісного підходу в процесі іншомовної підготовки майбутніх архітекторів передбачає удосконалення змісту дисципліни «Іноземна мова професійного спрямування», а саме розробку навчально-методичного забезпечення у відповідності до вимог сучасного освітнього простору, використання інноваційних методів навчання, а також викладання фахових дисциплін іноземною мовою. Крім того, розвитку професійно спрямованої іншомовної компетентності майбутніх фахівців сприяє участь у міжнародних конференціях, проєктах, програми мобільності та лекції англійською мовою запрошених міжнародних експертів.

Викладання іноземної мови професійного спілкування для студентів архітекторів у воєнний період набуває особливої актуальності оскільки збільшується потреба в міжнародній співпраці. Іншомовна професійна компетентність дає доступ до досліджень і практик інших країн, що збагачує професійний досвід студентів і покращує якість їхніх проєктів. Знання іноземної мови дозволяє архітекторам ефективно спілкуватися з колегами з різних країн та міжнародними організаціями, полегшує професійну комунікацію з інвесторами та клієнтами. Це особливо важливо в сфері архітектури, де здатність зрозуміти інші культурні контексти може впливати на успіх проєктів. Загалом, в умовах воєнного стану важливо розвивати у студентів навички, які дозволяють їм ефективно співпрацювати в

міжнародному професійному середовищі. Іншомовна професійно-спрямована компетентність розширює фахові горизонти та сприяє співробітництву у глобалізованому світі.

«Після перемоги ми розпочнемо масштабний проєкт відновлення України. Очікуємо прихід низки іноземних компаній та інвесторів, які розвиватимуть тут свій бізнес і створюватимуть робочі місця. Англійська мова відкриває широкий доступ до знань, ринку праці, інформаційних і культурних продуктів, вищої заробітної плати» [2]. Таким чином, офіційне закріплення статусу англійської мови як однієї з мов міжнародного спілкування в Україні визначає іншомовну професійну компетентність як екзистенційно-ефективну інтегральну якість фахівця.

Список використаних джерел:

1. Fedyna M. M. (2017) The essence and specific features of prospective oil and gas industry specialists' foreign language professional competence. *Young Scientist*. № 4.3 (44.3), pp. 263-267.
2. Шмигаль Д. А. (2023) Статус міжнародної в Україні отримає англійська мова. Інформаційно-політичне видання «Україна Молода». URL: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/176154>

УДК 004.89:378.091.3

USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE FOR INDIVIDUALISED LEARNING AND ADAPTATION OF CURRICULA TO THE NEEDS OF EACH STUDENT

Dierniaieva Olha
Military Academy, Odesa

Abstract: One of the main challenges in education today is to create new educational opportunities for students. The use of artificial intelligence is intended to change the traditional system of higher education. The purpose of this paper is to study the use of artificial intelligence in individualised learning in higher education. It was determined that the use of AI helps teachers to organise the process, assess work, collect and analyse information, and adapt curricula to the needs of each student. The considered practices can be implemented in national educational system.

Key words: artificial intelligence, individualised learning, learning technology, chatbot, personalised curriculum, grading system, higher education.

Artificial intelligence (AI) is one of the key technologies of the 21st century that has significant potential to transform higher education. AI can help teachers personalise learning, provide feedback and assessment, and create new educational opportunities for students. Both students and teachers are finding that helps individualise the learning process and makes better use of learning time.

An analysis of recent publications and research highlights the fact that the use of artificial intelligence is one of the most relevant research topics in higher education. Scientists from different countries are studying the prospects and effectiveness of AI in higher education.

The purpose of this paper is to study the use of artificial intelligence in individualised learning in higher education in order to develop recommendations for the effective implementation of these practices in domestic higher education institutions.

Artificial intelligence is a computer-based machine learning technology that constantly learns and imitates human behaviour when solving tasks using a certain set of rules and software algorithms. It is already widely used in various fields, including economics, industry, medicine and construction. It is also important to use it in higher education. This will help to achieve continuity in education and increase its accessibility, ensure personalisation of the educational process to the needs of each student, and reduce the workload of teachers by automating the assessment process.

The sad truth is that in today's learning environment, many students do not find sustained interest in any one study programme. Adaptive learning, together with the use of artificial intelligence, can help solve this problem. Individualised learning is an innovative method of teaching in which each student progresses through a curriculum that has been specifically designed for them. They mostly work independently to complete their own set of classroom tasks. During the classes the teacher does not teach, but offers personalised guidance to each student when they need it. Because every one-to-one programme looks different, there is no one way to implement it. The steps outlined here are general guidelines on how to plan and manage a customised learning programme:

1. Creating a profile of the student, which is the basis for an individual study programme. Such a profile is a set of interests, expectations and wishes of a particular student, such as: hobbies and interests, strengths and weaknesses, preferred learning method, previous knowledge of the subject, the speed with which they can absorb and retain new information. This information can be obtained through a survey or a direct conversation with the student. The introduction of chatbots can help in collecting and processing information. This will save teachers' time and allow them to pay more attention to curriculum development.

2. Setting individual goals for students. After creating a profile, the teacher and student can work on setting individual goals. Throughout the course, the teacher will check the student's progress towards the final goal.
3. Creating individual tasks for each lesson. When a teacher plans an individual lesson, he or she actually plans several different ones for each student, which they will mostly complete on their own. This is the most time-consuming part of the individualised learning method. But this is where GPT chat can assist. It will help teachers create activity playlists that meet specific learning needs, check the completion of each activity, and add points.
4. Check the progress of students. In the initial stages of implementing individualised learning, the teacher checks the progress of his or her students as often as possible to ensure that the lessons are going well and that the students are really finding the value of the new method. AI helps to analyse achievements, create charts or graphs of each student's success. This allows the teacher to support students and let them know how close or far they are from their self-assigned goal.

Conclusions. The current level of development of information systems and technologies encourages higher education institutions to rethink existing pedagogical models. Delivering truly differentiated and individualised learning has been a goal of educators for decades, but the artificial intelligence technologies available today give higher education institutions the ability to implement this form of learning in ways that have never been possible before. Individualised learning adapts learning to the individual characteristics of the learner, and has many benefits for both learners and educators. Deeply personalised, engaging individual learning experiences for every type of learner - the right next lesson at the right level of difficulty at the right time.

References:

1. Dodigovic, M. Artificial Intelligence and Second Language Learning: An Efficient Approach to Error Remediation. *Lang. Aware*. 2007, 16, 99–113.
2. Kukulska-Hulme, A.; Beirne, E.; Conole, G.; Costello, E.; Coughlan, T.; Ferguson, R.; FitzGerald, G.; Gaved, M.; Herodotou, C.; Holmes, W.; et al. *Innovating Pedagogy 2020: Open University Innovation Report 8*; The Open University: Milton Keynes, UK, 2020.
3. Luckin, R.; Holmes, W.; Griffiths, M.; Corcier, L.B.; Pearson (Firm); University College, L. *Intelligence Unleashed: An Argument for AI in Education*. 2016. Available online: <https://discovery.ucl.ac.uk/id/eprint/1475756/> (accessed on 18 November 2021).

ДІЛОВА ГРА ЯК ЗАСІБ ОПТИМІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Ємельянова Євгенія Степанівна

Державний біотехнологічний університет, м.Харків

Ділова гра – це інтерактивна навчальна діяльність зі спеціально створеними умовами для найбільш точного відтворення професійної ситуації під час академічних занять [2, с. 935]. У сучасних умовах дистанційного навчання навчальні переваги ділових ігор отримали широке визнання в професійному середовищі закладів вищої освіти.

Сучасний студент вивчає іноземну мову з метою майбутньої інтеграції у світовий діловий простір, що потребує впевненого володіння іноземними мовами. Ділові ігри сприяють формуванню іншомовної професійної компетенції, набуттю не тільки мовленнєвих, а й соціокультурних комунікативних компетенцій. Надважливим є те, що майбутні фахівці вчаться не тільки висловлюватися за певною спеціальною темою та володіти професійною термінологією, але й розрізняти формальний та неформальний стилі мовлення, розуміти особливості вживання мовних засобів у відповідності до цілі висловлювання, соціального статусу, віку, статі співрозмовника, тобто володіти лінгвокультурними знаннями та навичками. Комунікативна практика актуалізує розвиток новичок конкретно, логічно формулювати висловлення, уміти узагальнювати, знаходити аналогії, визначати пріоритети, віднаходити причини, брати участь у бесіді, діалозі, дискусії – тобто вміти слухати й чітко, таргетовано висловлювати свої думки [1, с.197]. Таким чином ділові ігри готують студентів до реальної професійної іншомовної комунікації.

Досвід практичної педагогічної діяльності у закладі вищої освіти в умовах вимушеного дистанційного навчання останніми роками доводить позитивні можливості використання ділових ігор як засобу оптимізації навчання. Якщо трансформувати типові ігри й пристосувати їх до реалій часу, то можна вдало моделювати навіть в умовах дистанційного навчання професійні ситуації, які потребують опосередкованої віддаленої взаємодії здобувачів освіти, викладачів іноземних мов, фахівців певної галузі і викладачів спеціальних дисциплін. Наприклад, онлайн-зустрічі, листування між «діловими партнерами», організація конференцій, нарад, форумів між «колегами» тощо. Необхідно зазначити необхідність послідовності у використанні ділових ігор, поступового підвищення ступеня самостійності

студентів в навчально-пізнавальній діяльності та зменшення безпосередньої допомоги викладачів.

Безумовно, особливого значення набуває розроблення сучасних методичних матеріалів для практичного застосування ділових ігор на заняттях в дистанційному форматі. Окремо зауважимо, що ділова гра не може повністю замінити більш традиційні форми навчання, тому вимагає органічного поєднання з іншими сучасними видами навчальної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Ємельянова, Є., Колодіна, Л., & Чаплінська, Н. (2022). Ділова гра як ефективний метод розвитку комунікативних компетентностей під час вивчення іноземних мов. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 1(53), 195- 200.
2. Dehghanzadeh, H., Fardanesh, H., Hatami, J., Talaei, E., & Noroozi, O. (2021). Using gamification to support learning English as a second language: a systematic review. *Computer Assisted Language Learning*, 34(7), 934–957

УДК 80

ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ: АСПЕКТИ ТА ВИКЛИКИ

Журавльова Надія Вікторівна

*Харківський національний університет Повітряних Сил імені І.Кожедуба,
м.Харків*

Сучасні вимоги до освіти та професійної діяльності невід'ємно пов'язані із засвоєнням іноземних мов, зокрема англійської, що стає ключовим фактором культурного розвитку та успіху в різних галузях. У Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти визначено основні напрями професійної підготовки фахівців, що передбачають досягнення студентами неможливого факультету достатнього рівня іноземної комунікативної компетентності у професійній сфері спілкування [1; 273]. А відповідно до вимог вдосконалення мовної підготовки у Збройних Силах України особливо важливого значення все більш набуває опанування особовим складом англійської мови, що є одним з чинників досягнення взаємосумісності з НАТО [2].

З огляду на це, необхідність формування іншомовної комунікативної компетентності курсантів є предметом низки наукових досліджень, а умови сьогодення надають особливої актуальності проблемі формування комунікативної компетенції в екстремальних умовах. Іншомовна комунікативна компетентність – це комплекс знань, умінь і навичок, які дозволяють успішно використовувати іноземну мову для спілкування у професійній діяльності та для самоосвіти і саморозвитку особистості [3]. А комунікативна компетенція в екстремальних умовах визначає здатність особи ефективно взаємодіяти з іншими в надзвичайних ситуаціях, коли сприйняття і реакція на інформацію можуть бути ускладнені або обмежені. В таких умовах важливо не лише володіти мовними навичками, а й виявляти ефективність у вираженні, розумінні, слуханні та взаємодії з іншими.

Важливими аспектами комунікативної компетентності в екстремальних умовах є:

- здатність виражати свої думки та інструкції швидко та чітко;
- адаптація до змінюючихся обставин та урахування особливостей оточуючого середовища;
- збереження спокою та чіткості виразу обличчя та голосу у стресових ситуаціях;
- ефективне слухання та розуміння інших, здатність розуміти та враховувати емоційний стан інших, а також враховувати культурні різниці при комунікації в екстремальних умовах;
- здатність адаптувати свою мову до різних аудиторій, включаючи різні культурні та соціальні контексти, що може бути особливо важливим у міжнародних екстремальних ситуаціях;
- використання несловесних елементів для передачі інформації;
- володіння різними формами комунікації, включаючи використання радіо, сигналів, жестів тощо.

До ключових аспектів цієї компетентності відносяться швидкість та чіткість висловлення, адаптація до змін у способах спілкування та збереження чіткості в стресових ситуаціях. Не менш важливими є несловесні елементи комунікації, такі як мова тіла, міміка та використання різних форм комунікації. Ці аспекти важливі в ситуаціях, таких як надзвичайні події, аварії, експедиції, дії в екстремальних кліматичних умовах тощо, де ефективна комунікація може бути критичною для безпеки та успіху завдань. Методами вирішення проблеми може стати використання сценаріїв віртуальної реальності, щоб симулювати екстремальні ситуації та тренувати курсантів на швидке та ефективне використання іноземної мови під час стресових умов, організація польових тренувань, де курсанти отримують практичний досвід використання іноземної

мови в умовах реального військового середовища, що допомагає покращити їхню комунікативну компетентність.

Дослідження іншомовної комунікативної компетентності в екстремальних умовах, аналіз того, як надзвичайні обставини можуть впливати на здатність курсантів ефективно спілкуватися англійською мовою в різних сценаріях, таких як бойові дії, аварійні ситуації та взаємодія з іншими міжнародними військовими, відкриває можливості для розвитку підходів до викладання іноземних мов, які можуть адаптуватися до умов воєнного конфлікту та обмежених можливостей доступу до навчальних ресурсів, покращити мовні та культурні компетенції, які важливі у воєнних ситуаціях.

Список використаних джерел:

1. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / [наук. ред. укр. вид. : д-р пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва]. – К. : Ленвіт, 2003. – 273 с.
2. Міністерство оборони України. (2021). Дорожня карта вдосконалення мовної підготовки у Збройних Силах України (на 2021-2025 роки). Київ.
3. Костенко Н. І. Особливості формування іншомовної комунікативної компетентності у студентів ВНЗ нефілологічних спеціальностей [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Znpkhist/2012_5/12knizns.pdf

УДК 378:371.315:811

ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНА СПРЯМОВАНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Іванова Інна Леонідівна

*Харківський національний автомобільно-дорожній університет
м. Харків*

Якість сучасної освіти визначається не лише обсягом набутих знань, умінь та навичок. Також необхідно враховувати особистісні характеристики, що спонукають до постійного інформаційного діалогу з соціальним довкіллям і дозволяють студентам навчитися вільно та відповідально робити свій вибір і приймати рішення, пов'язані з професійною діяльністю.

Американський психолог Карл Роджерс (Carl Rogers) у книзі “Свобода вчитися”, яка вважається класикою психології XX століття, розкрив зміст гуманістичного підходу до навчання, зосередженого на розкритті потенціалу

кожного студента. Даний підхід ґрунтується на розумінні того, що особистість перебуває в центрі навколишнього світу і сприймає реальність крізь призму власного досвіду, прагнучи до самопізнання, самовдосконалення та самореалізації на основі взаємодії з іншими людьми. Карл Роджерс переконливо доводить, що студенти краще навчаються, коли навчання відповідає їх потребам та інтересам.

Модель особистісно орієнтованої освіти була створена відповідно до ідей гуманістичного підходу. Сучасна педагогіка керується саме цією моделлю під час підготовки фіхівців, де студент стоїть в центрі навчального процесу, і йому намагаються створити оптимальні умови для розвитку та самореалізації. Саме такий напрямок формує ключові компетентності фахівця, котрий задовольняє потреби сучасного суспільства. Студент працює над визначенням своєї цілі, плануванням та коригуванням своєї дії, розвиває здатність аналізувати інформацію і відстоювати свою позицію, логічно мислити та ефективно комунікувати, вчиться оцінювати свої знання, навички та вміння, отримує досвід співпраці, конструктивної взаємодії та лідерства. Безумовно, студент є активними учасниками навчального процесу.

Основний зміст впровадження особистісного орієнтованого підходу у викладання іноземної мови полягає у формуванні комунікативної компетентності, об'єднуючи навчання і пізнавальну діяльність студентів. Комунікативна компетентність є ключовою у професійному житті. Вона передбачає знання мови, розуміння соціокультурних норм, спроможність обирати правильні стратегії спілкування в залежності від контексту та цільової аудиторії і допомагає людям плідно вибудовувати діалог, вирішувати конфлікти та налагоджувати стосунки.

Успішність навчання комунікації, що спирається на особистісно орієнтований підхід, потребує розуміння індивідуально-психологічних особливостей студентів, що вивчають іноземну мову, серед яких значне місце займає мовна увага, яку необхідно враховувати під час підготовки матеріалів до занять. Студенти з високим рівнем аудітивної уваги краще сприймають інформацію, коли вона представлена в усній формі. Вони добре чують і розуміють мовлення, легко виділяють граматичні конструкції, лексичні одиниці та інші мовні елементи під час слухання, здатні фокусувати увагу на аудіальних деталях, таких як інтонація, тембр голосу, ритм. Студенти з високим рівнем зорової уваги швидше засвоюють інформацію, коли вона представлена у візуальній формі. Для них краще вивчати іноземну мову шляхом читання текстів, коли є можливість бачити та аналізувати лексику і граматику в контексті, словники з ілюстраціями, наприклад, полегшують їм запам'ятовування нових слів та словосполучень, відеоресурси також чудове

джерело знань. Студентам з низьким рівнем аудітивної уваги потрібна зорова опора, щоб належним чином сприймати матеріал. Отже, ці типи мовної уваги можуть переплітатися.

Слід зазначити, що використання інформаційно-комунікаційних технологій на сучасному етапі ще більше актуалізує реалізацію особистісно орієнтованого підходу у викладанні іноземної мови, забезпечуючи диференціацію навчання з урахуванням здібностей студентів, рівня їх знань, навичок та вмінь і даючи можливість викладачу спрямовувати освітній процес у напрямку всебічного розвитку особистості студента.

Список використаних джерел:

1. Прадівляний М. Г. Використання особистісно орієнтованого підходу у формуванні готовності до іншомовного професійного спілкування студентів технічних спеціальностей. Вісник Вінницького політехнічного інституту. 2016. № 4. С.115–119.

2. Ромашева Н. В. Використання особистісно-орієнтованих технологій у навчанні іноземних мов. Педагогічні науки. 2009. Вип. 52. С. 351–355.

УДК 378.147.091

DEVELOPMENT OF SOFT SKILLS WITHIN THE “BUSINESS FOREIGN LANGUAGE” COURSE: PECULIARITIES AND CHALLENGES

Іщенко Валентина Леонідівна

Горбуньова Соф'я Олегівна

Полтавський університет економіки і торгівлі, м. Полтава

In the contemporary landscape of education and professional development, the cultivation of soft skills has emerged as a paramount focus alongside traditional academic competencies. Within the realm of language learning the significance of nurturing soft skills has become increasingly apparent. This article provides an overview of the problem of the development of soft skills within the “Business Foreign Language” course and aims to identify the peculiarities of how language learning intertwines with the development of essential soft skills (interpersonal, communication, and leadership competencies) demanded by today’s globalized and interconnected professional environments.

According to the American Management Association, “More than half of executives admit their employees are “average” at best in critical thinking, creativity, collaboration, and communication skills.” [1]. The AMA 2012 Critical Skills Survey

defined the skills as follows: critical thinking and problem solving; effective communication; collaboration and team; creativity and innovation. [1]

In Poltava University of Economics and Trade, we believe that soft skills hold immense significance for our students and future specialists in different fields. Possessing strong soft skills such as communication, problem solving, teamwork, and adaptability is essential in navigating the complexities of today's professional landscape and collaborating with diverse teams and clients from around the world. "The ability of leaders to adapt to digital transformation and uncover opportunities has become crucial to many businesses. Over 42% of businesses cite leadership development as very important." [2] With all this taken into account, there is no doubt that the development of soft skills plays a pivotal role.

The experience of instructors at the Department of Business Foreign Languages allows us to identify several peculiarities in the development of soft skills during the study of the "Business Foreign Language" course:

- **Language Proficiency as a Foundation.** Business English courses traditionally focus on improving language proficiency in specific business-related scenarios. Language proficiency enables individuals to convey ideas, negotiate, and collaborate effectively and creatively.
- **Simulation of Professional Scenarios.** Business English courses employ case studies, role-playing, and business simulations, creating environments that mimic real workplace situations. This approach allows students to apply language skills in scenarios that demand the simultaneous exercise of critical thinking and problem solving skills, encouraging creativity and innovation.
- **Focus on Cultural Competence.** Global business interactions involve cultural competence. Business English courses in PUET incorporate cross-cultural communication components, enabling students to understand and navigate diverse cultural nuances, fostering global collaboration and team building.

"Training soft skills will always be challenging since it requires people to change the way they communicate, and habits that have been developed over a lifetime." [3] Furthermore, soft skills are often underestimated, possibly because there are no universally recognized criteria to evaluate levels of soft skill proficiency.

After analyzing the experience of the department's instructors, we can pinpoint certain challenges that pose a significant hurdle for educators:

- **Comparison with hard skills.** Unlike hard skills, which typically yield tangible and quantifiable results soft skills are more abstract in nature. Thus, evaluating soft skills becomes challenging due to the lack of clear-cut metrics or standardized criteria [2].

- **Tailored approaches.** Soft skills often require individuals (both a teacher and a student) to understand and navigate social cues, adapt to different personalities and communication styles, and effectively manage conflicts and relationships.
- **Feedback and evaluation.** Providing constructive feedback and evaluating progress in soft skills development can be subjective and challenging. [2].

Moreover, some difficulties in developing soft skills arise from the current state of the educational process in higher education institutions of Ukraine. Since the onset of the pandemic and continuing into the present, a significant portion of education has shifted online. Online learning environments may lack the spontaneous interactions and social cues present in face-to-face settings, potentially leading to feelings of isolation and inhibiting the development of interpersonal skills like empathy, active listening, and conflict resolution.

In conclusion, the development of soft skills within the “Business Foreign Language” course presents both distinctive opportunities and challenges. It becomes imperative for educational institutions to adopt proactive measures to support the development of students’ soft skills in different learning environments. This may involve implementing innovative pedagogical approaches that prioritize interactive and collaborative learning activities, fostering a sense of community and belonging, and providing comprehensive mental health and well-being resources to support students’ emotional resilience and coping strategies.

Список використаних джерел:

1. American Management Association. (2012). Critical Skills Survey. Retrieved from: <http://www.amanet.org/uploaded/2012-Critical-Skills-Survey.pdf>.
2. Economics, D. A. (2017). Soft skills for business success. Deloitte Access Economics, Sydney). [Online]. Retrieved from: <https://www2.deloitte.com/au/en/pages/economics/articles/soft-skills-business-success.html>
3. Dale Olsen (2013). The Challenge Of Teaching Soft Skills. [Online]. Retrieved from: <https://elearningindustry.com/the-challenge-of-teaching-soft-skills>
4. Gibb, S. (2014). Soft skills assessment: Theory development and the research agenda. International Journal of Lifelong Education, 33(4), 455-471 DOI: 10.1080/02601370.2013.867546

МОТИВАЦІЇ КУРСАНТІВ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

*Казнаховський Владислав Едуардович
Харківський національний університет внутрішніх справ,
м. Кам'янець-Подільський*

Під час воєнного стану, мотивація курсантів до вивчення іноземної мови є особливо важливою, оскільки це може забезпечити їм додаткові навички та знання, необхідні для ефективної комунікації з іноземними партнерами та виконання завдань у міжнародних операціях.

1. Показати практичну користь: Поясніть курсантам, що володіння іноземною мовою може бути надзвичайно корисним у воєнних операціях. Вони зможуть ефективно спілкуватися з місцевими жителями, отримувати важливу інформацію, встановлювати зв'язки з союзниками та партнерами, а також виконувати завдання з більшою точністю та ефективністю.
2. Підкреслити важливість культурного розуміння: Наголосіть на тому, що вивчення іноземної мови допоможе курсантам краще розуміти культуру та традиції інших народів. Це може сприяти покращенню міжкультурного спілкування, зменшенню конфліктів та підвищенню ефективності співпраці з іноземними партнерами.
3. Забезпечити практичні можливості: Створіть ситуації, в яких курсанти зможуть використовувати свої знання іноземної мови на практиці. Наприклад, організуйте рольові ігри або симуляції, де курсанти будуть взаємодіяти з іноземними "мешканцями" або виконувати завдання, що вимагають комунікації на іноземній мові.

Під час професійної підготовки слід акцентувати увагу на тому, що майбутні офіцери не тільки здобувають знання, а й насамперед працюють в умовах, що імітують майбутню професійну діяльність. Для формування моделей поведінки та навичок, необхідних для майбутнього професійного співробітництва в підтримці миру та безпеки, необхідно ознайомити курсантів з особливостями їхньої майбутньої професійної діяльності. Зважаючи на це, доцільно моделювати різноманітні ситуаційні завдання, які дають змогу курсантам вивчати аспекти, пов'язані з культурною традицією, соціальними чинниками та специфікою мови тієї чи іншої культурно-мовної спільноти, - мовні бар'єри, особливості невербального спілкування, аналіз сприйняття, стереотипи, обставини часу та місця, особливості інформаційного руху [1].

Вивчення іноземної мови є важливою для забезпечення необхідних навичок для ефективної комунікації з іноземними партнерами та виконання завдань у міжнародних операціях. Для досягнення цього можна використовувати різні методи, такі як практична користь вивчення мови у воєнних операціях, підкреслення важливості культурного розуміння, створення практичних можливостей для використання мови, підтримка та похвала за зусилля вивчення, і залучення до культурних заходів для поглиблення розуміння культур та мов інших народів. Зазначається, що ці підходи сприяють не лише підвищенню рівня вивчення іноземної мови, але і покращенню міжнародного спілкування та співпраці.

Список використаних джерел:

1. EXAMINING OFFICERS' READINESS FOR FOREIGN LANGUAGE INTERCOURSE IN INTERNATIONAL OPERATIONS. Sistema de Información Científica Redalyc, Red de Revistas Científicas. URL: <https://www.redalyc.org/journal/6954/695474085024/html/> (дата звернення: 01.02.2024).

РЕЦЕНЗЕНТ:

Валентина КОЧИНА

кандидат педагогічних наук

доцент кафедри іноземних мов

Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Харків

УДК 81-13

MULTIPLE COMBINATIONS OF CONTEXT-BASED LANGUAGE TEACHING FOR ESL STUDENTS. PROS AND CONS.

Кобяков Сергій Васильович

*Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба,
м. Харків*

Context-based language teaching is an approach that has gained increasing popularity in recent years for its effectiveness in teaching English as second language (ESL) students. The approach focuses on providing students with language instruction in the context of their chosen profession or field of study. This enables

students to learn language skills that are directly relevant to their future careers and prepares them for real-world communication situations.

While learners can talk about grammar rules, they usually fail to use these rules for real communicative purposes in unstructured genuine settings. [Ozverir, I., Osam, U. V., 2017] Research indicates that context-based language teaching has several benefits for ESL students. Firstly, it promotes language learning that is more meaningful and relevant to the student's needs. By learning language in the context of their chosen profession, students are more motivated to learn, as they can see the immediate relevance and utility of the language skills they are acquiring. This can lead to greater engagement and higher levels of retention. Secondly, context-based language teaching provides students with authentic language input that reflects the language they will encounter in their future careers. This can help students to develop the language skills needed to communicate effectively with colleagues, customers, and clients in their chosen profession. Finally, context-based language teaching can help to bridge the gap between language and content instruction. By integrating language learning with subject matter instruction, students can develop both their language skills and their knowledge of their chosen field of study simultaneously. Through this approach, students can develop language skills that are relevant, authentic, and integrated with subject matter instruction. In the context of language teaching, various methods and approaches are employed to enhance language learning. Here are some common methods used in language education:

1. Grammar-Translation Method:

Focuses on explicit teaching of grammar rules and translation of sentences between the target language and the native language.

2. Direct Method:

Emphasizes teaching vocabulary and grammar inductively, using the target language as much as possible. It minimizes the use of the native language.

3. Audio-Lingual Method:

Incorporates aural and oral training to develop language skills. It often involves repetition, drills, and pattern practice.

4. Communicative Language Teaching (CLT):

Prioritizes communication as the primary goal of language learning. It involves interactive and situational activities to promote real-life language use.

5. Task-Based Language Teaching (TBLT):

Focuses on language as a tool for communication by engaging students in tasks or projects that require language use to complete.

6. Project-Based Learning (PBL):

Engages students in projects that require the use of language skills in a real-world context, fostering collaboration and critical thinking.

Teachers often use a combination of these methods, known as an eclectic approach, to cater to the diverse needs of learners and create a well-rounded language learning experience. [SANZ, C., 2005] The choice of method depends on factors such as learner characteristics, language goals, and the teaching context. The aim of combinations is to offer a multifaceted approach to language teaching, incorporating various methodologies to address the diverse needs of language learners within meaningful and authentic contexts. Let's name some of them.

Context-Based Communicative Task-Oriented Language Teaching (CB-CTOLT):

Pros: Learners engage in communicative activities and tasks within specific real-life contexts.

This approach is effective in developing learners' communicative competence and language proficiency.

Cons: This approach may not be suitable for learners who prefer a more structured and grammar-focused approach to language learning.

It may be challenging to design and implement context-based tasks that are relevant and engaging for all learners.

Project-Based Contextual Learning with Total Physical Response (PB-CL-TPR):

Pros: Learners work on projects situated in real-life contexts while incorporating physical actions to reinforce language acquisition.

This approach is effective in developing learners' communicative competence and language proficiency.

Cons: This approach may not be suitable for learners who prefer a more structured and grammar-focused approach to language learning.

It may be challenging to design and implement projects that are relevant and engaging for all learners.

Flipped Contextual Grammar-Translation Method (FC-GT):

Pros: Learners acquire basic grammar rules online and apply them in context during classroom activities.

This approach is effective in developing learners' communicative competence and language proficiency.

Cons: This approach may not be suitable for learners who prefer a more communicative and task-based approach to language learning.

It may be challenging to design and implement online grammar instruction that is relevant and engaging for all learners.

In conclusion, the eclectic approach, exemplified by these methods, seeks to provide a comprehensive language learning experience by integrating diverse methodologies. The success of these approaches depends on factors like learner

preferences, language goals, and the ability to design engaging and relevant activities within authentic contexts.

Список використаних джерел:

1. Nelson, D. L. (2008). A Context-Based Strategy for Teaching Vocabulary. *The English Journal*, 97(4), 33–37. <http://www.jstor.org/stable/30047244>
2. Ozverir, I., Osam, U. V., & Herrington, J. (2017). Investigating the Effects of Authentic Activities on Foreign Language Learning: A Design-based Research Approach. *Journal of Educational Technology & Society*, 20(4), 261–274. <http://www.jstor.org/stable/26229222>
3. SANZ, C. (Ed.). (2005). *Mind and Context in Adult Second Language Acquisition: Methods, Theory, and Practice*. Georgetown University Press. <http://www.jstor.org/stable/j.ctt2tt6xc>

УДК 378.14:811

NEEDS ANALYSIS IN TEACHING ESP

Коваль Анастасія Валеріївна

Національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, м. Харків

English for Specific Purposes (ESP) is a specialized branch of English language teaching that tailors language instruction to meet the unique needs of learners in specific professional or academic contexts. Military English is a specific field that aims to equip military personnel with the language skills necessary for effective communication in this sphere. In military domain needs analysis plays a crucial role, serving as a strategic tool to identify and address the specific linguistic, communicative and cultural requirements of learners. It is essential for educators to gain insights into the language skills, terminology and communication strategies necessary for effective military communication.

At first, it is important to identify specialized military terminology and language structures crucial for accurate communication within the military domain. Apart from general military terms which can be present in any military text, there is more specific vocabulary inherent in a particular branch or service. Thus, thorough analysis of the language skills necessary for effective communication within the military context is required. This includes vocabulary, grammar and pronunciation specific to particular military operations.

Secondly, discourse needs should be assessed to understand the types of communication situations which military personnel will encounter, such as giving

orders, filing reports, and participating in briefings. Moreover, it is important to recognize the cultural aspects, hierarchy and protocols within the military sphere.

The assessment of situational needs will help to identify real-life military scenarios. Tailoring the curriculum to simulate authentic military situations ensures practical language application. Additionally, it is of paramount importance to consider the specific operational contexts in which military personnel will use English (whether it is a peacekeeping mission, a joint operation, or international training exercises). To gain insights into the unique language needs of the military it is advisable to collaborate with military experts and professionals who understand the complexity of military communication.

Evaluation of learners' proficiency levels will help to understand learners' strengths and weaknesses, which can be taken into consideration when designing a targeted and effective language training program. If applicable, an educator should address the immediate language needs for personnel deploying to specific regions focusing on language aspects relevant to the cultural and linguistic contexts they will encounter.

Another essential aspect is incorporation of technology and specialized tools that military personnel might use in their professional sphere, such as communication systems (radios and satellite phones), and terminology databases. To promote interpersonal skills, it is necessary to include training not only on language skills but also on building rapport, leadership, and teamwork within a military setting.

Finally, there should be established a feedback mechanism for ongoing evaluation to assess the effectiveness of the language training program and make necessary adjustments based on the evolving needs of military learners.

In conclusion, needs analysis stands as a critical tool for tailoring language instruction to the specific demands of military service. By recognizing and addressing the unique linguistic and communicative requirements of military learners, educators contribute to the development of soldiers who are not only proficient in language but also well-prepared for successful operational communication. As military English continues to evolve, needs analysis remains an indispensable asset for educators committed to delivering targeted and impactful language training for military personnel. It is a dynamic process that informs every aspect of language teaching, from content creation to instructional methods. It ensures that the curriculum is not only linguistically all-encompassing but also directly applicable and motivating for the learners, leading to increased success in language acquisition.

АКТУАЛЬНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Кононенко Олена Анатоліївна

Полтавський Університет Економіки і Торгівлі, м.Полтава

Згідно з освітньою реформою, однією з ключових компетентностей є володіння іноземною мовою. Це є важливим для всіх – і для економістів, і для технологів, і для філологів. Тобто іноземна мова є не основним об'єктом вивчення, натомість незамінним засобом комунікації. У разі, якщо, скажімо технолог, не знає іноземної мови, він не зможе прочитати безліч іноземних публікацій, спілкуватись із колегами з інших країн – а отже, буде ізольований, що неприпустимо для його професійного розвитку. Саме тому це так важливо – підтримувати рівень викладання іноземних мов у вищих навчальних закладах на належному рівні.

Сучасна дидактика, як наука, що вивчає методи викладання, не стоїть на місці, вона постійно рухається вперед, особливо, якщо цьому сприяють провідні університети світу. І, безперечно, з доступом до інтернету викладачі іноземних мов мають безліч ресурсів для підвищення і осучаснення своєї кваліфікації.

Потреба в навчанні мовам виникла надзвичайно давно – ще у Стародавніх Греції, Римі та Єгипті. Дуже тривалий час основним методом був так званий “натуральний” – в його основі звуконаслідування, імітація. Добре відомий радянським викладачам граматико-перекладний метод розвинувся в 18-19 столітті – в основі навчання був переклад текстів та вивчення граматичних структур. Надалі з'явилися інші, а саме: прямі, усні, аудіо-лінгвальні та аудіо-візуальні методи. У цих методах основною метою було навчити усного мовлення, а вже потім, на основі сформованої усної мови, навчали письма та читання. В основі більшості цих методів лежало заучування – лексики, граматики чи синтаксису. Порівняно нещодавно **з'явився комунікативний метод**, де головним є моделювання реального, життєвого спілкування. Тож, сьогодні ситуація інша: є безліч ресурсів із натуральною мовою – так багато, що ми іноді навіть губимося в діалектах, акцентах, наріччях та інших різновидах живої іноземної мови.

Науковці давно намагаються зрозуміти, як саме люди вивчають іноземні мови. Багато вчених вважають, що один із способів добре вивчити мову – це так звана “exposure”, тобто коли людина чує чи читає без мети вивчити мову. Таким чином, студенти “підбирають мову” (“pick up the language”) автоматично, не усвідомлюючи цього. Це, звичайно, є основним способом, як діти вивчають рідну мову. Також мовою можна оволодіти через взаємодію з іншими людьми. Під час спілкування ми формулюємо речення, підбираємо слова – а

співрозмовник прямо чи непрямо дає певні знаки, чи зрозуміло ми говоримо. Якщо незрозуміло – то ми будемо намагатися перефразувати (paraphrase) сказане доти, доки не досягнемо мети – розуміння. Саме цей процес із усіма його складнощами допомагає студентам експериментувати з мовою, примушуючи їх використовувати різні стійкі словосполучення та лексику, якою вони вже володіють, щоб побачити, чи зможуть вони успішно взаємодіяти із співрозмовником.

Значну роль у вивченні відіграє мета навчання. Викладач має знати і розуміти студентів, щоб ефективно їх навчати. Тож, які фактори ми маємо враховувати, щоб навчання було результативним та відповідало індивідуальним характеристикам студента? Щоб створити як найточніший “навчальний портрет” студента, викладач має визначитися з рівнем мотивації та психологічної зрілості здобувача вищої освіти, індивідуальним навчальним стилем, стратегією навчання та попереднім досвідом вивчення мови. Це ті фактори, що безпосередньо впливають на ставлення студентства до вивчення мови, на те, як вони її вчать та як реагують на різні стилі та методи навчання, на їхню успішність у вивченні мови.

Навчальні стилі – це ті способи, якими студент переважно сприймає, запам’ятовує інформацію та засвоює навички. Фахівці пропонують кілька класифікацій навчальних стилей – за домінантним фізичним сприйняттям, способом взаємодії з іншими людьми та стилем мислення. Ось загально прийнята (зокрема, за Cambridge University Press) класифікація навчальних стилей: візуальний, аудіальний, кінестетичний; груповий, індивідуальний; рефлексивний, імпульсивний, аналітичний, автономний. Проте ми не маємо забувати, що студенти можуть не входити виключно в одну категорію, а мати кілька навчальних стилей.

Інші характеристики здобувачів вищої освіти – це їхній рівень володіння мовою, мотивація та особистість. Чи вони товариські, активні, допитливі, або чи сором’язливі, чутливі, мовчазні? Ці риси впливають на міру участі кожного в навчальному процесі.

Тож сучасні викладачі іноземних мов мають розуміти всю відповідальність, що покладена на них – **не використовувати граматико-перекладний метод**, а синтезувати різні методи, шукати нові можливості підвищити ефективність навчання кожного студента. Педагогу необхідно поєднувати все – компетенції, компетентності, наскрізні лінії, антидискримінаційний підхід та сучасні методики.

Список використаних джерел:

1. “The TKT Course M1,2 and 3” Cambridge University Press (pp. 72-77);

2. “The CELTA Course. Trainer’s Manual” Cambridge University Press (pp. 7-15);
3. “Second Language Acquisition - Oxford Core Linguistics” by Roumyana Slabakova, Oxford Linguistics (p. 18 - 29);
4. “Motivational Strategies in the Language Classroom” by Z. Dornyei, Cambridge University Press, 2001;
5. “Own language use in ELT: exploring global practices and attitudes” by Graham Hall and Guy Cook, Language Issues: The ESOL Journal, Volume 25, Number 1, Summer 2014, pp. 35-43(9).

УДК 378.14

ENGLISH LANGUAGE IN THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE

Корнієнко Сергій Олександрович

Галенко Юлія Петрівна

*Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ,
м. Дніпро*

The English language is one of the leading languages in the world. Alongside other major languages such as French, Chinese, Spanish and Arabic, English is evident in papers and documents globally. It is the primary language of leading international communities, including the United Nations General Assembly, the European Union, the Organization for Security and Cooperation in Europe, Organization of the Petroleum Exporting Countries (OPEC) and various other organizations.

The widespread usage of the English language across the globe can be traced back to the historical dominance of the United Kingdom as a maritime power with colonies and dominions worldwide. Additionally, English is the official language of the United Nations.

The incorporation of English language elements in Ukraine dates back to the times of Kievan Rus. Initially known to Ukrainians as “merchants from across the sea”, English traders settled in the trading market and started using English words in their business dealings. Over time, some cultural traditions accompanied the language [3].

Presently, some structures of the Ministry of Internal Affairs (MIA), particularly those undergoing university training, are debating the necessity of English language education within the MIA structure. I believe that learning English is imperative for future police officers. The discipline “Professional Foreign

Language” is a fundamental part of the humanities, social and economic cycle and is studied in terms of education [2].

However, the challenge lies in the limited time allocated for foreign language study within the educational process. Many individuals joining the police force come from the military, where English might not have been part of their training even at a basic level.

These employees, especially those joining the patrol service, tend to interact more frequently with English-speaking citizens. Hence, a good command of the English language becomes necessary for them. It would be advantageous for foreign citizens to acknowledge the high level of English proficiency among Ukrainian police officers after their interaction [2].

Therefore, it is necessary to study the English language at MIA institutions at a reasonably high level. This subject should receive substantial attention within the educational process. Moreover, employees of Internal Affairs departments should be assessed for their English language skills at least once a year.

Furthermore, modern professionals should possess translation skills and the ability to compose various legal documents, which require knowledge of English grammar and legal terminology [4].

As police officers often interact with English-speaking foreign citizens, they should possess language proficiency comparable to their combat skills and weapon expertise to effectively communicate with foreign visitors arriving in Ukraine.

Reflecting on the question, “Should Ukrainian police officers learn a foreign language?” and considering all the aforementioned arguments, the answer appears resounding: “Certainly yes!” However, it is essential for foreign language training for law enforcement professionals to continue evolving in Ukraine and receive support from the leadership of law enforcement agencies.

After all, the ability to communicate in a foreign language, including for police officers, is a window to a broader world. It aids in achieving set goals by leveraging new abilities and skills.

References:

1. Alioshyn D. and Tiahnyriadno Y. The Role of a Foreign Language in the Professional Activities of Law Enforcement Officers. 2022.
2. Foreign Language Training for Law Enforcement Officers and Legal Experts: Proceedings of the 10th Interuniversity Scientific and Practical Internet Conference (Kyiv, 2020) / Kyiv: National Academy of Internal Affairs, 2020. 148 p.
3. Losieva Oksana. From the History of English Language Studies in the Territories of Modern Ukraine. // Youth and Market 3 (2017). P. 163-167.

4. Skovronska I.Y. Current Issues in Teaching Foreign Languages for Special Purposes. // Collection of Scientific Articles. Lviv: Lviv State University of Internal Affairs, 2019. 102 p.

УДК 378.1:656(043.5)

PLANNING A SUCCESSFUL AND SAFE RECOVERY OF HIGHER EDUCATION IN UKRAINE AFTER THE WAR

Korotin Anatolii

Kharkiv National University of Internal Affairs, Kharkiv

Reconstruction should not be reduced to a direct reproduction of what existed before the war. The system of education and science had many distortions, which have been discussed for many years in a row. It is also important that the war is likely to lead to significant demographic changes. Therefore, the main task in this direction should be the creation of a system based on current information that will be more effective, provide higher quality education, and better meet the needs of citizens and society in obtaining education of various levels, types and directions. It should take into account social, regional and industry needs, as well as the needs of the applicants' personal development. The biggest challenge here is the lack of a shared vision of what performance metrics should be used for optimization. Therefore, the main proposals in this regard are aimed at reducing costs, which is certainly relevant for the time of war and reconstruction. But no less important should be the results of educational, scientific, innovative and other activities achieved with these costs.

The first step in planning the recovery of higher education in Ukraine after the war is conducting a comprehensive assessment of the damage caused to educational institutions and infrastructure. This assessment will help determine the extent of the damage and the specific needs for reconstruction.

Prioritizing the safety and security of students, faculty, and staff is crucial during the recovery phase. Implementing measures such as enhanced security protocols, disaster response plans, and infrastructure upgrades can help create a safe and conducive environment for higher education institutions to operate. The most desirable scenario for the development of higher education ... may be a legislative regulation of the reorganization process for higher education institutions, as well as the support of competitive university centers, concentrating the best academic and faculty staff in them, setting up modern scientific laboratories, and upgrading their infrastructure and facilities. Such an approach will enable setting up of the new

education development parameters, expand the options for training foreign students, as well as training and requalification of adults [1].

Reconstruction efforts should focus on rebuilding and renovating damaged educational infrastructure, including classrooms, laboratories, libraries, and dormitories. Infrastructure planning should also take into account the incorporation of resilient and sustainable features to mitigate future risks.

The most important is restoring academic programs and curriculum. The recovery plan should aim to restore interrupted academic programs and curriculum continuity. This involves ensuring the availability of qualified faculty, revising curriculum to address emerging needs, and providing necessary resources for teaching and learning. The Council of Europe Action Plan for Ukraine lays out the related task as follows: “build capacities of education professionals for establishing democratic, diverse, and inclusive history curricula and pedagogy that incorporate the teaching and learning of the complex history of democracy, in line with the Council of Europe standards, and for the creation of safe learning environment that promotes dialogue, inclusiveness and social cohesion, and addresses potentially sensitive and controversial issues.” [2]

Rehabilitating higher education institutions in Ukraine requires building their organizational and administrative capacity. This includes strengthening governance structures, improving financial management systems, enhancing institutional leadership, and fostering a culture of transparency and accountability. Supporting research and innovation is crucial for the long-term development of higher education in a post-war context. Investing in research infrastructure, providing funding opportunities, and fostering collaboration between academia, industry, and government can help rebuild and enhance research capacity.

Emphasizing accessibility and inclusivity ensures that the recovery of higher education benefits all segments of society. This includes addressing the needs of disadvantaged groups, promoting gender equality, providing support for students with disabilities, and creating pathways for marginalized communities to access higher education. Collaborating with international partners, organizations, and donors can significantly contribute to the successful recovery of higher education in Ukraine after the war. Establishing partnerships for funding, knowledge sharing, faculty exchange programs, and curriculum development can help accelerate the rebuilding process. Special Recommendations have been developed for the national agencies under student mobility grant programmes, international staff mobility, mobility of youth and volunteers to ensure they get top-priority support. Various forms of student support were offered to enable them to continue online studies in Ukraine, and for teachers to continue teaching in Ukrainian institutions, as well as various support forms to help them adapt to the new countries. A special programme,

Horizon4Ukraine, was initiated for researchers under the all-European Horizon Europe programme. The European Commission published recommendations for recognition of academic and professional qualifications enabling the national authorities to run this process for the Ukrainian refugees in a timely, fair, and flexible manner. [3]

By considering these theses, Ukraine can strategically plan and execute a successful and safe recovery of higher education post-war. This will not only restore educational institutions but also contribute to the overall development and stability of the country.

Список використаних джерел:

1. Ohneviuk, V.O. Education in Terms of Modern Demographics / Pedagogy and Psychology in Ukraine. Volume 1. Theory and History of Pedagogy. Kyiv: Naukova Dumka. P. 150.
2. Council of Europe Action Plan for Ukraine “Resilience, Recovery and Reconstruction ” 2023–2026. Adopted by the Committee of Ministers on 14 December 2022 at the 1452nd meeting of the Ministers’ Deputies. URL: <https://cutt.ly/z2TTayy>
3. War in Ukraine: Reshaping the Higher Education Sector. Analytical Report / Ye. Nikolaiev, G. Riy, I. Shemelynets. Kyiv: Borys Grinchenko Kyiv University, 2023. — 74 pages <https://osvitanalityka.kubg.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/HigherEd-in-Times-of-War-EN.pdf>

РЕЦЕНЗЕНТ:

Валентина КОЧИНА

кандидат педагогічних наук

доцент кафедри іноземних мов

Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Харків

MAIN TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF HIGHER SCHOOLS IN UKRAINE

Kotov Viacheslav

Kochyna Valentyna

Kharkiv National University of Internal Affairs, Kharkiv, Ukraine

Integration into the Bologna Process: Ukrainian higher schools are increasingly aligning their educational systems with the principles and practices of the European Higher Education Area. This includes adopting the three-cycle degree structure (bachelor's, master's, and doctoral) and implementing credit transfer and accumulation systems to facilitate student mobility and recognition of qualifications.

Focus on quality assurance and accreditation: Higher schools in Ukraine are placing greater emphasis on quality assurance mechanisms and obtaining international accreditation. This ensures that educational programs meet recognized standards of excellence, facilitates international recognition of qualifications, and enhances the competitiveness of Ukrainian graduates on the global job market. In world practice, four strategies for the internationalization of higher education are distinguished, they are: mutual understanding approach; skilled migration approach; revenue-generating approach; and capacity building approach [1].

Promotion of research and innovation: There is a growing recognition of the importance of research and innovation in higher education. Ukrainian universities are establishing research centers, fostering collaboration with industry and international partners, and encouraging faculty and students to engage in research activities. This trend aims to enhance scientific and technological development in Ukraine and bridge the gap between academia and industry.

Internationalization and mobility: Ukrainian higher schools are actively seeking international partnerships and collaborations to promote student and staff mobility, exchange programs, joint degrees, and research cooperation. Internationalization initiatives aim to expose students to different cultural perspectives, enhance their language skills, and provide them with a globally relevant education.

Emphasis on entrepreneurship and employability: Higher schools in Ukraine are increasingly integrating entrepreneurship and employability skills into their curricula. This prepares graduates for the job market by equipping them with the necessary skills for entrepreneurship, leadership, critical thinking, and problem-solving. Collaborations with businesses and involvement in practical projects are also expanding to provide students with real-world experience.

Technological advancement and e-learning: Higher schools are embracing technology as a means to enhance teaching and learning experiences. E-learning platforms, virtual classrooms, and online resources are being implemented to facilitate access to education, reach a wider audience, and offer flexible learning opportunities. Technological advancements also support research activities and facilitate collaboration among scholars and students.

Lifelong learning and professional development: Recognizing the need to keep up with rapidly evolving industries and technologies, higher schools are expanding their offerings to cater to lifelong learners. Short-term courses, certificate programs, and continuing education initiatives are being developed to provide individuals with opportunities to update their skills, acquire new knowledge, and advance their careers.

Social responsibility and community engagement: Higher schools in Ukraine are increasingly committed to fulfilling their social responsibility by actively engaging with local communities and addressing societal challenges. This includes promoting volunteerism, conducting community-based research, and contributing to social development through initiatives focused on environmental sustainability, social justice, and equal access to education. The participation of educational institutions and representatives of enterprises in joint projects and grants, the involvement of external stakeholders (employers, production practitioners) in the educational process, and practical and laboratory classes at enterprises also contribute to this [2]. These are some of the main trends shaping the development of higher schools in Ukraine. They reflect the global shift towards more student-centered education, alignment with international standards, and a focus on producing graduates who are well-equipped to thrive in a dynamic and ever-changing world.

Список використаних джерел:

1. Chyrva, A., Krekoten, O., & Bilokopytov, V. (2023). Higher Education Internationalization. Development of the Concept Responding to Requirements of the Time. *Revista Românească pentru Educație Multidimensională*, 15(1), 176-190. <https://doi.org/10.18662/rrem/15.1/692> [in English]
2. Berezhna, S., & Prokopenko, I. (2020). Higher Education Institutions in Ukraine during the Coronavirus, or COVID-19. New Challenges vs New Opportunities. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*. 12, 130–135. [in English]

INTERACTIVITY AND VIRTUAL REALITY: ROLE IN IMPROVING LEARNING

Кочина Валентина Василівна

Харківський національний університет внутрішніх справ України, м. Харків

Innovation in modern technologies for education encompasses a wide array of advancements that revolutionize the learning process. These innovations leverage cutting-edge tools and techniques to enhance educational experiences across various platforms. Here are two areas where innovation in modern technologies is making a significant impact on education: personalized Learning: Innovative technologies enable personalized learning experiences tailored to individual student needs and learning styles. Adaptive learning platforms use algorithms and AI to adjust content and pace based on student progress; immersive Technologies: Virtual Reality (VR) and Augmented Reality (AR) are transforming education by creating immersive and interactive learning environments. They offer simulated experiences that enhance understanding and engagement.

Interactivity and Virtual Reality (VR) play pivotal roles in enhancing learning experiences by fostering engagement, immersive learning environments, and hands-on experiences. Here's a deeper look at their roles in improving learning:

Engagement and Active Learning:

Interactivity: Interactive learning engages students by allowing them to actively participate rather than passively consume information. It encourages them to explore concepts, ask questions, and interact with course materials, increasing retention and understanding.

VR Immersion: VR creates immersive experiences that transport learners into simulated environments, enabling them to engage with the content in a more profound and memorable way. Virtual reality can improve education by providing students with memorable and immersive experiences that would otherwise not be possible. What's more, it can all take place within the classroom. VR is accessible to every student and can be easily monitored by teachers. [1]

Experiential Learning:

Interactivity: Interactive elements, such as quizzes, games, and simulations, offer hands-on experiences that encourage experimentation and application of knowledge.

VR Immersion: VR provides realistic, hands-on experiences that might otherwise be difficult or impossible to replicate in traditional learning settings. For

instance, medical students can practice surgeries or history students can explore historical settings.

Improved Understanding and Retention:

Interactivity: By actively engaging with the content, students are more likely to understand complex concepts and retain information.

VR Immersion: Immersive VR experiences create vivid memories due to their experiential nature, leading to better retention of learned material.

Catering to Different Learning Styles:

Interactivity: Interactive elements can accommodate diverse learning styles, catering to visual, auditory, and kinesthetic learners.

VR Immersion: VR experiences can be tailored to address various learning styles, providing flexibility and customization in education. VR enables language learners to immerse themselves in foreign cultures and practice language skills in authentic settings. Learners can converse with virtual native speakers, participate in everyday activities, and develop fluency and cultural understanding simultaneously.

Language learners can virtually visit cafes, markets, and museums in different countries, engaging in realistic conversations with virtual characters. This approach to language learning enhances communication skills and cultural sensitivity. [2]

Real-world Application and Problem-Solving:

Interactivity: Interactive learning tools often simulate real-world scenarios, allowing students to apply theoretical knowledge to practical situations and problem-solving.

VR Immersion: VR simulations offer safe environments for experimentation and problem-solving without real-world consequences.

Enhanced Motivation and Engagement:

Interactivity: Interactive elements, such as gamification, quizzes, and challenges, incentivize learning and maintain student motivation.

VR Immersion: The novelty and immersive nature of VR experiences can captivate learners' interest, driving higher engagement and motivation.

Both interactivity and VR create dynamic, engaging, and memorable learning experiences, offering students opportunities to actively participate, experience, and comprehend complex subjects in innovative ways, ultimately enhancing their learning outcomes. Virtual Reality (VR) in learning revolutionizes education by creating immersive, interactive, and experiential environments. VR in learning holds immense potential to transform education, offering dynamic and immersive experiences that foster deeper understanding, engagement, and practical application of knowledge across various disciplines. Innovations in modern technologies empower educators to create dynamic learning environments, engage students effectively, and adapt

teaching methods to diverse learning styles. These advancements contribute to a more inclusive, flexible, and accessible educational landscape.

Список використаних джерел:

1. <https://immersionvr.co.uk/about-360vr/vr-for-education/#:~:text=Virtual%20reality%20can%20improve%20education,be%20easily%20monitored%20by%20teachers>.
2. <https://www.linkedin.com/pulse/best-5-ways-virtual-reality-learning-unlocking#:~:text=As%20users%20move%20and%20interact,powerful%20tool%20for%20experiential%20learning>.

УДК 372.881

THE FUNCTIONING OF ENGLISH AS AN INTERNATIONAL LANGUAGE

Кравець Данило Юрійович

Галенко Юлія Петрівна

*Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ,
м. Дніпро*

The modern century is characterized by globalization and integration. These processes compress space and time, break down boundaries, and enable people to establish connections at any point on the globe, communicating in real-time, transforming our vast world into a global village. Therefore, the need for an international language, common to all inhabitants of the planet, allowing people from different countries to communicate seamlessly, is particularly acute today.

It should be noted that the term ‘international language’ is established in linguistics, and its various interpretations can be found in linguistic dictionaries, reference books, and encyclopedias [1]. According to the definition by O.S. Akhmanova, an international (worldwide, universal) language is considered an artificial auxiliary language proposed as a means of international communication [1, p. 498].

“Longman Dictionary of Language Teaching and Applied Linguistics” provides the following definition of an international language: it is “a language in widespread or second language of international communication. English is the most widely used international language”. It refers to a language that has gained wide use as a foreign or second language for international communication, with English being the most widely used international language [1, p. 423].

In this context, the emphasis is placed on the use of the anticipated international language in international communication and, importantly, recognizes the role of the English language as the language of international communication [3].

The term “global language” was firstly introduced into linguistic discourse by the English scholar David Crystal. He believes that for a language to acquire “global” status, it must be recognized for its special role in most countries worldwide [4]. Crystal identifies three ways for a language to acquire this status or three different functions of a language. Firstly, it can serve as the primary state language for the inhabitants of many countries. Secondly, the language can gain official status and become prevalent in government institutions, legal systems, advertisements, mass media, and the educational system. In this case, a potentially global language can be either a second language, taking a back seat to the national language, or a first language, with its study commencing as early as possible. In this context, a foreign language can either be the sole official language or share this function with other languages. It can also be semi-official, accepted in certain spheres of life. The third path to the globalization of a language is associated with the educational policy of a country where, even without official status, this language becomes a priority [3, 4].

Furthermore, the global spread of the English language is beginning to pose a real threat to the competitiveness of British professionals in the modern world, as reported by *The Guardian*, citing research conducted by the British Council. The document states that as the number of English speakers approaches to two billion, the traditional linguistic advantage of the United Kingdom is diminishing. Moreover, foreigners who have learned English as an international language are in a more advantageous position compared to the British, as they can communicate in two languages – their native language and English [2].

In these conditions, will countries in the Inner Circle (norm-providing countries according to Braj Kachru’s theory) retain their “ownership rights” over the English language, establishing norms that the entire global community should follow when communicating in it? In the past, during times of the British Empire, British standard was considered the exclusive one, but today the situation has changed, and local standards of the English language are increasingly equal in rights to its traditional owners.

One of the peculiarities of contemporary English is its variability. It lacks a single standard, and those who intend to study this language must decide which of its variants they will learn: British, American, Australian, Canadian, and so on. Furthermore, former British colonies, making up the Outer Circle, the Expanding Circle, are in the process of creating their own variants of the English language, each with distinctive features in specific countries.

Thus, in linguistics, the notion has already solidified that in today's world, English is pluricentric [3, p. 526], "glocal" [4] and exists in many variants (World Englishes). Among the classifications, the most authoritative and influential is undoubtedly the theory of three concentric circles by the American linguist of Indian origin, Braj Kachru [3]. According to this theory, countries in the Inner Circle, as well as to a large extent the Outer Circle, have recognized their own norms of pronunciation, vocabulary and grammar, which can noticeably differ from each other in various aspects. Even in countries in the Expanding Circle, regional variants of the English language (Chinese, Japanese, Russian, German, Dutch, etc.) are gradually developing, and these processes are unfolding dynamically [3]. Today, many linguists accept as an axiom the assertion that English no longer belongs primarily to so-called native speakers, who make up a minority among its users.

References:

1. Lee, Ju Seong, and Nur Arifah Drahati "English as an international language beyond the ELT classroom". ELT Journal 73.4, 2019. P. 419-427.
2. Pennycook, Alastair "The cultural politics of English as an international language". Taylor & Francis, 2017.
3. Rahimi, M. E. H. R. A. K., and A. Shahryari. "The role of autocorrect software use in learning English as a foreign language". Technology of Education Journal (TEJ) 13.3, 2019. P. 511-520.
4. Setiyadi, Ag Bambang "Teaching English as a foreign language", 2020. P. 1-163.

УДК 81.111:378/37.04

THE WAYS TO PROMOTE EMOTIONAL INTELLIGENCE IN TEACHING ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSE

Кумпан Світлана Михайлівна

Національна академія Національної гвардії України, м. Харків

The acquisition of English language for Specific Purpose (ESP) can be a very stressful and frustrating experience for any learner due to the complexity of the content and challenges related to the terminology. The stress load on Ukrainian military students is even much bigger these days considering the current situation in Ukraine – the atrocities of the war caused by the aggression of Russia. That is why it is important for ESP teachers to address emotional needs of the learners, promote emotional intelligence (EI) and sustain emotionally safe environment in the classroom. The aim of this report is to identify the ways to help learners feel

emotionally safe while studying ESP in military higher educational establishments both in off-line and on-line mode of instruction.

Emotional intelligence is «a person's ability to identify their own and other people's emotions, to use the information emotions give us ... and adjust our emotions in order to adapt to the environment or achieve specific goals» [1; p. 22]. The essence of emotional intelligence is to help people discover, know and regulate their emotions, which in its turn raises self-awareness, builds good interpersonal relations, masters communicative skills, increases intrinsic motivation and leads to responsible decision-making.

Emotional intelligence in the 21st century is regarded as one of the key competences for the future as well as an essential part of lifelong learning [2]. The recent studies show that people with high level of emotional intelligence, or as it is also called Emotional Quotient (EQ), make great leaders and team players because of their ability to understand, empathize, and connect with the people around [3]. Unlike Intelligence Quotient (IQ), which is used to determine academic abilities and cannot be changed throughout an individual life, EQ is an indicator of success in the workplace, and is a lifelong building competence.

All these factors make EI an integral part of ESP military classroom and thus an object for close research of ESP teachers.

To promote EI in teaching ESP, first of all, a teacher should create a safe environment in the classroom which is free from pressure, stress and anxiety. The communication between a teacher and students should be based on respect, trust and dignity. To do that an ESP teacher should consider some issues and make them routine practice in the classroom.

To begin with, build a rapport – learn the students' names and use them consistently; spend extra minutes at the beginning of the lesson to relate the topic of the lesson to each individual group.

Identify individual learning styles and provide a variety of activities to cater them; apply active training methods – a warmer, brainstorming, think-pair-share, pair work, debate, pyramid discussion, fillers, – to make the students interested / motivated. Use these activities to control the pace of the lesson and change if necessary, and to maintain students' engagement in the lesson.

Use Interactive tools to make ESP lessons fun for students; play games at Kahoot! and Quizziz to make testing competitive; use flashcards from Quizlet and Anki to help students learn vocabulary; use online assessment tools like Google Forms or Socrative. For autonomous learning recommend the students to go to YouGlish for practicing pronunciation or HelloTalk to exchange ideas with a native speaker. The opportunities are plentiful, and they work well both in on-line and off-line classes.

Give the students the feeling of involvement. Let them contribute their own materials into the lessons, if they are eager to do that. Get the students familiar with self-assessment and peer assessment techniques. Equip the groups with SWOT analysis tool to practice giving feedback in small groups. Being a part of a group, students will feel more confident and secure. Alongside with that, ask them for feedback regularly and make it work in the next lessons.

ESP lessons should be based on authentic materials, relevant for the specialization of the groups. When using audio and video materials, start with pre-listening / pre-watching activities to facilitate the students' comprehension of the presented material. Apply flipped classroom techniques if the videos are too long, but make sure you provide the tasks and pre-teach vocabulary.

To conclude, the classroom oriented at emotional intelligence is more positive and open, which contributes into the lesson efficiency in general and each student's progress in particular.

References:

1. The Futures we built: abilities and competencies for the future of education and work. UNESCO, 2023. Retrieved from <https://cutt.ly/xwZMCdLm>
2. UNESCO. Incheon declaration. Education 2030: Towards inclusive and equitable quality education and lifelong learning for all. UNESCO, 2015. Retrieved from <http://surl.li/nslih>
3. EQ vs. IQ. *Diffen.com*. Diffen LLC, n.d. Web. 30 Jan 2024. Retrieved from https://www.diffen.com/difference/EQ_vs_IQ

УДК 378.016:811

ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ЛЕКСИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КУРСАНТІВ ВІЙСЬКОВИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Лебошина Наталія Володимирівна

*Харківський Національний Університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба,
м. Харків*

Навчання іноземних мов є складовою професійної підготовки офіцерів Збройних Сил України (ЗСУ). Метою професійної іншомовної підготовки офіцера Збройних Сил України є формування професійної іншомовної компетентності особистості згідно стандарту НАТО 6001, яка володіє сформованою системою знань, навичок і умінь та здатна ефективно вирішувати поставлені завдання у професійній діяльності на міжнародному рівні, враховуючи особливості соціокультурного середовища, в якому вона

перебуває. Ми погоджуємося з думкою фахівців що, лексична компетенція військовослужбовця не повинна складатися тільки з базових знань мови на рівні мови необхідної для виживання.

Викликом сьогодення є знання та вміння оперувати військовою термінологією, військовими символами (як семіотичними знаками) та номенклатурою, до якої входять науково-технічні терміни, пов'язані з військовими поняттями та військового сленгу, що характеризує сферу неофіційного професійного спілкування військових і є стилістичними синонімами відповідних військових термінів. У процесі свого розвитку робоча мова НАТО збагачується багатьма новими лексико-фразеологічними одиницями. змінюється завдяки застарілості деяких слів, поповнюється новими термінами у зв'язку з реорганізацією видів збройних сил, появою нових зразків зброї та військової техніки, нових методів ведення війни[1.с.100]..

Методичні перспективи навчання англійської мови сьогодення пов'язані з пошуком найбільш ефективних методів і підходів викладання спеціалізованої англійської НАТО, на меті якої є набуття військовослужбовцями навичок, які відповідають основним вимогам до функціональної сумісності у міжнародному середовищі. Ми поділяємо думку більшості лінгвістів-термінологів, що найважливіший компонент військової мови як особливого типу мови спеціального призначення (LSP) є військова термінологія, тому що термінологія є частиною мовознавства, яка описує лексикон спеціальних мов. Природно, центральним питанням стала необхідність пошуку інноваційних технологій розвитку лексичної термінологічної компетенції студентів військових спеціальностей. Звернемося до типології лексичних вправ на розвиток термінологічної компетентності курсантів, яку наводить Танксикбаєва Б [3, с. 23].:

- **Лінгво-класифікуючі вправи** (пошук/виділення необхідних значень мовних засобів за певними ознаками): Continue the word family table.
- **Когнітивно-концептні** (тлумачення лінгво-когнітивної інформації, що міститься в безеквівалентній лексиці): Match each of the expressions on the left with their explanation from the list on the right.
- **Пошуково-орієнтаційні** (виділення опор текстової діяльності): Find out the idioms from the text for describing a similar situation.
- **Дискурсивно-діяльнісні** (лінгвістична/філологічна інтерпретація тексту, завдання на прогнозування, відновлення тексту): Fill the gaps in the text, using the words below.
- **Продуктивно-практичні завдання** (продуктивна організація та переробка іншомовного текстового матеріалу): Fill in the word family table. Make the diagram of the text using the key words/topic words from the

paragraph [6,с.29]. Крім того, для навчання іншомовної термінології можна використовувати конструктивні вправи, в яких потрібно скласти слова у правильному порядку з метою побудувати з них пропозицію [3, с. 23]. Ефективними є вправи, спрямовані на поєднання нових термінів з раніше засвоєними, виконання еквівалентних замінів термінів і перефраз. Вважаємо також доцільним використання новітніх інформаційних технологій на базі навчальних платформ (MOODLE та інших), освітніх програм, а також соціальних мереж (Instagram, Twitter, Facebook та інше), відео-хостингів, наприклад, YouTube і TikTok. Заключним етапом навчання є використання термінології в особистих висловлюваннях, імітуючих ситуацій професійного спілкування [2,с.51].

Таким чином, у процесі навчання іноземної мови у військовому вишу відбувається формування професійної терміносистеми у курсантів, виявляються особливості спеціальної військової термінології в англійській та українській мовах та проводиться аналіз структурних особливостей термінів НАТО.

Список використаних джерел:

1. Duquet-Picard 1983: Duquet-Picard, D. What Hapens to Terms That Have Failed Standardisation? They live on and Proliferate in Dictionaries. Standardisation of Technical Terminology: Principles and Practices. ASTM STR 806. Symposium, Toronto, Canada, 1982, published 1983, pp. 94-103
2. Пащук Ю., Каменцев Д., Пасічник С., Сергієнко Т. 2020 Щодо проблем навчання англійської мови курсантів вищих військових навчальних закладів // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Вип. 78. 2020. С. 173-177.
3. Tansykbaeva, B. . 2016. Rabota s terminami kak sostavnaja chast' professional'no-orientirovannogo jazykovogo obuchenija. Mezhdunarodnyj zhurnal jeksperimental'nogo obrazovanija, 12(3), 450–452.

УДК 378:81'243:004

ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.

Логінова Олена Василівна

Державний біотехнологічний університет, м. Харків

Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в освітню систему та формування єдиного інформаційно-освітнього простору – одні з

пріоритетних напрямів сучасної освітньої політики в Україні. Тому потреби у розвитку новітніх інформаційно-комунікаційних технологій навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах є величезними.

Ця проблема стає ще більш актуальною через особливі умови проведення навчального процесу під час воєнного стану, коли більшість занять проводяться в режимі «on line», і здобувачі мають можливість брати участь у процесі навчання з використанням персональних комп'ютерів.

Використання ІКТ допомагає інтегрувати різні форми діяльності і надає процесу вивчення іноземної мови більшої інтенсивності та креативності. Поєднуючи комп'ютерні вправи із завданнями з підручника, можна досягти високого рівня оволодіння граматичними та лексико-граматичними навичками. Сьогодні з'являються нові технічні, інформаційні, поліграфічні засоби, які стають невід'ємним компонентом навчального процесу.

Сучасні ІКТ навчання – це, насамперед, комп'ютер та комп'ютерні навчальні програми. Використання таких програм на заняттях з іноземної мови підвищує якість знань, вмінь і навичок, збільшує пізнавальну активність та мотивацію, забезпечує самостійну діяльність студентів. Мультимедійні програми допомагають швидко та ефективно засвоїти сприйняття усної мови, поставити правильну вимову, опанувати граматичні навички, збільшити лексичний запас і навчити говорінню.

Нові інформаційні технології навчання різнопланово впливають на здобувача: по-перше, студент може отримати набагато більше навчального матеріалу, ніж під час спілкування лише з викладачем; по-друге, вони забезпечують можливості швидкого аналізу інформації та зворотного зв'язку; по-третє, в студента формуються уміння самостійно працювати з інформацією та приймати оптимальні рішення. Особливість процесу навчання за допомогою комп'ютера викликає інтерес до навчання і сприяє активізації та зосередженню уваги студентів на предметі.

Сприйняття матеріалу при використанні ІКТ поліпшується за рахунок таких дидактичних можливостей комп'ютера, як наочність, підкреслювання, динаміка кольорового зображення, звукові ефекти тощо. Крім того, комп'ютер створює умови для переходу на більш високий рівень інтелектуальної праці.

Специфічними дидактичними функціями комп'ютера є моделювання ситуацій, які недоступні в реальних умовах, занурення в мовленнєве середовище, наявність постійного зворотного зв'язку, автоматизація контролю, формування позитивного ставлення та зацікавленості у навчанні.

Вплив на результати роботи викладачів та студентів залежить від того, як їх застосовують щодо змісту навчальних планів, інструкцій та способів оцінювання.

Технології навчання, що орієнтовані на застосування засобів ІКТ, можуть значно полегшити й якісно поліпшити роботу викладача та підняти рівень знань та умінь студентів, але, цілком очевидно, що застосування ІКТ у навчальному процесі висуває перед викладачами низку серйозних завдань, а саме:

- оволодіння новими інформаційними технологіями навчання;
- вивчення впливу способів подання інформації на процес засвоєння навчального матеріалу;
- розробка ігрових елементів процесу навчання;
- застосування інтерактивних методів навчання;
- оволодіння методами графічного подання інформації та поєднання їх з друкованими матеріалами;
- розробка методичних рекомендацій, тестів, контрольних завдань, консультацій та ін.

Варто зазначити, що впровадження ІКТ в навчальний процес вимагає спеціальної підготовки викладача і студентів і передбачає *поступове* впровадження цього методу. Нажаль, далеко не всі ВНЗ та не всі викладачі можуть в повній мірі використовувати можливості ІКТ. Проте, ці технології настільки стрімко розвиваються і так глибоко проникають у всі сфери діяльності людини, що однаково доведеться глянути по-новому на процес навчання та виховання.

ІКТ не є самоціллю, а лише *засобом* для досягнення такої атмосфери, яка сприяє кращому засвоєнню навчального матеріалу і дає можливість дійсно реалізувати особистісно-орієнтоване навчання.

Список використаних джерел:

1. Осова О. О. «Теоретико методичні засади реалізації інноваційних технологій навчання іноземних мов у вищих педагогічних навчальних закладах», дис, д-ра пед. наук, Харк. нац. пед. ун-т. ім. Г. С. Сковороди. Харків, 2018.
2. Пометун О.І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук.-мет. посібн. / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко; за ред. О. І. Пометун. — К.: Видавництво А.С.К., 2004. — 192 с.
3. Просяник О.П. Інтерактивне навчання іноземній мові // Сучасні засоби навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах/ Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»/ Упорядник – доц. Нестеренко К.В. – Харків: НУ «ЮАУ ім. Ярослава Мудрого», 2018.– С. 88

4. Шуменко О. А. та Шипілова І. Ю. «Використання сучасних інформаційно-комунікативних технологій під час навчання іноземних мов» *Філологічні трактати. Т 5, № 4, с. 84-89, 2013.*

УДК : 37

ОСВІТА ПРОТЯГОМ УСЬОГО ЖИТТЯ: СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ

Маєв Андрій Петрович,

Одеський державний аграрний університет, м. Одеса

Романенко Тетяна Іванівна

Національний університет «Одеська політехніка», м. Одеса

Для сучасного світу характерні надзвичайно активні тенденції оновлення знань, що пояснюється зростанням динаміки соціальних процесів та високим рівнем соціальної та географічної мобільності. Отримана в університеті освіта більше не є незмінним багажем, що ефективно забезпечує успішну професійну кар'єру протягом усього життя. Людина має постійно самовдосконалюватися та вчитися. Таким чином, ми можемо говорити про зміну самої стратегії навчання: з «освіти на все життя» на «освіту протягом усього життя», або «безперервну освіту».

Сьогодні нові технології з'являються ледь не щодня, а інформація поширюється миттєво. Деякі знання перестають бути актуальними ще до того, як ми завершимо їх здобувати. Існують професії, де «старіння» знань є дуже швидким, наприклад, сфера інформаційних технологій. В сфері вивчення мови, або математиці такі зміни відбуваються повільніше. Проте, будь-яка галузь потребує постійного навчання.

Інститут ЮНЕСКО з освіти впродовж життя (UNESCO Institute for Lifelong Learning) так пояснює термін «безперервна освіта»: «це інтеграція навчання та життя, яка передбачає навчальну діяльність людей різного віку (дітей, молоді, дорослих та людей похилого віку) у будь-якому життєвому середовищі (сім'я, школа, спільнота, робота тощо) та через різноманітні методи (формальні, неформальні та інформальні), які разом задовольняють широке коло навчальних потреб» [3].

Усвідомлення важливості освіти протягом усього життя для людського розвитку призвело на початку ХХІ століття до модернізації європейської політики. Лісабонський саміт Ради Європи у березні 2000 року прийняв «Меморандум освіти протягом життя» (Memorandum of Lifelong Learning). В Меморандумі підкреслюється, що безперервна освіта повинна стати головною

політичною програмою громадянського суспільства, соціальної єдності й зайнятості.

Передові країни світу змінюють освітню систему, дотримуючись концепції навчання протягом усього життя з такими елементами: можливість навчатись в будь-якому віці, отримання максимальних умінь та навичок, формальна й неформальна освіта [1].

Впровадження навчання протягом усього життя має важливе державне значення. Швидкі темпи розвитку економіки та технологій роблять необхідним адекватне забезпечення цих процесів висококваліфікованими кадрами, здатними реагувати на зростаючі зміни ринку праці.

Галузь неформальної освіти в Україні зараз розвинена більше, ніж галузь формальної освіти. Враховуючи вищезгадані тенденції, на ринку освітніх послуг з'являється багато онлайн-ресурсів, короткострокових програм, курсів для дорослих, інших форм, яких потребує бізнес. При цьому, важлива відмінність неформальної освіти від формальної полягає в тому, що вона не передбачає обов'язкового оцінювання.

Громадяни України, які внаслідок війни стали тимчасово переміщеними особами з окупованих та особливо небезпечних територій України і вже в місцях переселення особливо на Заході України, «шукають себе» в нових сферах професійної діяльності, змінюючи при цьому не тільки фах, спеціальність, але й мотивацію для подальшого життя. Є приклади успішної релокації багатьох підприємств зі Сходу та Півдня України, зокрема в Івано-Франківській області, які не просто спроміглися в повній мірі відновити виробничу діяльність, але й створили сотні нових робочих місць для мешканців Прикарпаття [2, с 7].

В повоєнні роки безперервна освіта має бути важливим компонентом загальної освітньої структури в Україні. Разом з тим, вивчення сучасних практик та світових тенденцій у сфері безперервної освіти є необхідною передумовою для її успішної практичної реалізації

Список використаних джерел:

1. Навчання протягом життя... Уманський національний університет садівництва. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ipod.udau.edu.ua/ua/novyny/navchannya-protyagom-zhittya.html>
2. Освіта впродовж життя: зарубіжний досвід та національна практика: монографія. За заг. ред. Л. Прокопів, В. Стинської. Івано-Франківськ: НАІР, 2022. 303 с.

3. Освіта впродовж життя: тренд чи вимога часу? Освіторія. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://osvitoria.media/experience/osvita-vprodovzh-zhyttya-trend-chy-vymoga-chasu/>

UDC 81'243'22'42:[378.147.091.33-027.22:004]

MULTIMODAL TEXTS IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING

Makarska Yevheniia Hennadiivna
Karazin Kharkiv National University, Kharkiv

It is known that the main form of presentation of didactic material is the text, which uses only the language mode, despite the fact that there are other methods which can be effectively used for communication. In pedagogy, image, gesture and action are traditionally considered only illustrative support for written or spoken language for the purpose of visualization. However, it should be recognized that communication is multimodal and all methods of conveying the meaning of a message are completely representative. The leading teachers call for a wider inclusion in the educational process of the so-called multimodal teaching aids, including multimodal texts that can be combined with traditional oral and written ones [1]. The creation of digital multimodal texts involves the use of communication technologies, although the development of multimodal literacy is closely related to the growth of digital communication technologies, the word “multimodal” is not synonymous with the word “digital. The choice of the so-called medium for creating multimodal text is always an important factor. A multimodal text can be both a paper – for example, books, comics, posters, and a digital one – from slide presentations, digital narratives, e-books, blogs, e-posters, web pages and social networks to animation, films, video games.

Multimodal text can be alive. Lively multimodal texts include dance, performance, oral history and presentation. What changes should occur in the practice of teaching and creating didactic materials using information technology in connection with the growing prevalence of multimodal texts that use more than one way to create meaning? This skill goes beyond just writing. After all, the creation of didactic materials and even teaching and learning can no longer be considered purely linguistic phenomena. If students are to be able to read multimodal texts, then it is logical to assume that an experienced reader of multimodal texts is likely to be an effective writer of multimodal texts.

The complexity of creating such texts increases in proportion to the number of modes involved and the relationships between them. Easy-to-create multimodal texts

include posters, storyboards, oral presentations, picture books, brochures, slide shows, blogs, and podcasts. More complex digital multimodal text products include web pages, digital stories, interactive stories, animation and films.

It should be noted, that the students were extremely interested in the task of creating a text in which, instead of words, they had to insert into sentences pictures using the drag and drop method. The tasks of this type allow to develop productive speech skills, establish interdisciplinary connections, and contribute to the creation of collective educational products. Work organized in this way can significantly increase the effectiveness of the teaching activities, the development of students' communicative competence, and is aimed at implementing the principle of individualization of learning.

References:

1. Arlene Archer. Multimodal texts in Higher education and the implications for writing pedagogy// English in Education. September, 2010. № 44 (3). (last accessed: 08.01.2024).

УДК:378.018.43:005.336.1]-048.32(045)

EFFICIENCY OF FUTURE TEACHERS OF FOREIGN LANGUAGES DURING ONLINE LEARNING

Микитенко Ірина Валентинівна

Комунальний заклад «Харківська гуманітарно- педагогічна академія»

Харківської обласної ради, м. Харків

A foreign language as a means of intercultural communication plays an important role in the modern conditions of socio-economic and political development of Ukraine. Various computer technologies, Internet resources, digital devices, Web 2.0 technologies, and distance learning are increasingly used in the education system. However, the unsystematic use of modern information technologies in the educational process indicates a problem of a pedagogical nature that requires an immediate solution.

In the methodology of teaching foreign languages, it is customary to refer to modern learning technologies: cooperative learning, the project method, student-oriented learning, and the tandem method. Let's consider some of the listed learning technologies.

Project learning technology. With the help of this technology, students take on various social roles and prepare to fulfill them in the process of solving problematic tasks in situations of real interaction. The popularity of project technology is explained primarily by the fact that the project task, which must be performed by the student, directly connects the process of mastering the language with the acquisition of certain subject knowledge and the ability to actually use this knowledge. Distance Learning. This form of organization of the educational process involves distance learning using computer telecommunication networks [1].

The main feature of this training is the mediated nature of teacher-student telecommunication. Tandem method. This teaching method, which implements the concept of a person-oriented approach in language education, is one of the ways of autonomous learning of a foreign language by two partners with different native languages. The essence of the tandem is mastering the native language of your partner in a situation of real or virtual communication, getting to know his personality and the culture of the country being studied.

An advanced method of learning English is the real use of the Internet as an information base. The Internet is a source of modern authentic materials, educational sites, project methods. In this connection, there is a change in traditional forms of education. A great advantage of interactive communication technologies in the professionally oriented education of economics students in English is the possibility of obtaining the necessary information within a few hours. It should also be considered positive that the global network enables the educational environment to provide a constant mode of access to information from both the teacher and the student, which corresponds to the continuity of the educational process. Most professional-oriented texts are taken from the Internet, which allows you to quickly master a lively vocabulary and improve communication skills. One of the advantages of new technologies, such as networked computers, is access to court proceedings in real conditions. Innovative technologies also include the case method, or the method of solving situational problems. It involves modeling, game methods, discussion, which perform certain functions [3].

The use of such modern information technologies as web conferences, webinars, forums, video and audio podcasts, blogs in asynchronous and online modes in the process of learning a foreign language in higher educational institutions allows modeling new educational situations, contributing to the formation of the communicative core and fundamental skills of a foreign language in professionally oriented direction, and formation of competences for independent solving of communicative and cognitive tasks [2].

The use of distance educational technologies is one of the methods that is mainly supported by those who teach or study a foreign language, therefore all tasks

must meet the standards of language acquisition, developed by the teacher and aimed at students with the appropriate level of language proficiency.

References:

1. Distance learning is modern / Ministry of Education and Science of Ukraine. URL: <http://mon.gov.ua/ua/comments/17415-distantsiyne-navchannya--tsesuchasno.-gazetaosvita-ukrayini--24-vid-17.06.2013>.
2. J.Kuznekoff, S.Titsworth The Impact of Mobile Phone Usage on Student Learning/J.Kuznekoff, S. Titsworth // Communication Education - 2013. № 62(3). p. 233 - 252.
3. L.A. Sydorchuk Implementation of information technologies in the educational process of Higher schools / L.A. Sydorchuk // Problems of pedagogical technologies: a collection of scientific papers. – Lutsk: LIRoL, 2010. – Issue 1. - P. 280-286

УДК 316.77:174-057.87:33:378.4(477.54-25)

ВИКОРИСТАННЯ ДІЛОВОЇ ГРИ НА ЗАНЯТТЯХ З «ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)»

Михайлюк Наталія Володимирівна

*Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця,
м. Харків*

Однією з складових циклу загальної підготовки студентів у закладі вищої освіти економічного профілю є освітній компонент «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)». Метою викладання навчальної дисципліни «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)» є оволодіння студентами лексикою, фонетикою, граматику сучасної ділової іноземної мови, навичками письма та мовлення з опорою на вже існуючу загальну мовну підготовку студента, вивчення спеціалізованої економічної термінології, ознайомлення зі специфікою перекладу економічної літератури, формування навичок і умінь спілкування на професійні теми, складання контрактів, ділових листів, банківської документації, спроможності працювати з іншомовною пресою і фаховою літературою [1].

Під час навчального процесу на заняттях з «Іноземної мови (за професійним спрямуванням)» можна застосовувати імітаційно-ігровий підхід, тобто моделювати так звані «реальні» ситуації, пов'язані з професійним життям студентів. Вирішуючи певну професійну ситуацію, студент занурюється у змодельовану реальність і вчиться використовувати набуті знання засобами

іноземної мови. Рольова гра на заняттях з іноземної мови, що імітує майбутню професійну діяльність, сприяє виробленню у студентів професійних умінь та навичок. Рольова гра дозволяє студентам не тільки відчувати себе у певній комунікативній ролі, а й виявити свої емоції, інтелектуальні здібності, творчу уяву та креативність. Це розвиває навички мовлення іноземною мовою на професійну тему, сприяє розвитку професійних якостей та професійної культури в ситуації імітації професійної діяльності [2], [4].

Одним з видів рольової гри є ділова гра. Ділова гра – це інтерактивне заняття, на якому студенти набувають ряд навичок практичної діяльності, досвіду й знань. Ділова гра – це метод імітації прийняття рішень фахівцями у різних ситуаціях, який здійснюється за заданими правилами групою людей у діалоговому режимі, за наявності конфліктних ситуацій або інформаційної невизначеності. Ділова гра служить дидактичним засобом розвитку (теоретичного і практичного) професійного мислення, що виражається у здібності до аналізу виробничих ситуацій, постановки, вирішення та обґрунтування суб'єктивно нових професійних завдань для студентів.

Дійовими особами у грі є студенти, котрі організовуються в команди, і виконують індивідуальні або командні ролі. При цьому і модель, і дійові особи перебувають в ігровому середовищі, що є професійним, соціальним або суспільним контекстом імітованої у грі діяльності фахівців. Систему дії учасників на імітаційну модель у процесі їх взаємодії можна розглядати як модель управління. Уся ігрова діяльність відбувається на фоні й відповідно до дидактичної моделі гри, що включає такі елементи, як ігрову модель діяльності, систему оцінювання, дії ігротехніка і все те, що забезпечує досягнення навчальних цілей гри.

Проведення ділової гри в освітньому процесі дає змогу сформувати позитивні настрої слухачів, а саме: інтерес до навчальних занять і тих проблем, які моделюються та розігруються в ігровому процесі; засвоєння великих обсягів інформації, що сприяють творчому пошуку вирішення завдань; формування об'єктивної самооцінки студентів; можливість адекватного аналізу реальної виробничої ситуації; розвитку інноваційного, аналітичного, психологічного та економічного мислення [3].

Список використаних джерел:

1. Ділова іноземна мова (англійська). Навчальна програма вибіркової навчальної дисципліни підготовки бакалавра. URL: https://www.dnu.dp.ua/docs/vybir/fmecon/program_5a68a7ec2c048.pdf.

2. Матвій-Лозинська Ю.О. Методика викладання іноземної мови за професійним спрямуванням у змодельованих професійних ситуаціях сфери туризму. *Вісник ХНУ ім. В.Н. Каразіна*. 2011. №18. С. 231-239.
3. Чуб О.О. Гроші та кредит. Інтерактивні методи викладання дисципліни : навч. посіб. *Київ: КНЕУ, 2009. 326 с.*
4. Шумило І.І. Особливості викладання англійської мови за професійним спрямуванням студентам юридичних спеціальностей. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України*. 2015. № 2. С. 238-248.

УДК 378.016:81'243

АДАПТАЦІЯ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ ДО СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

*Молчанова Карина Костянтинівна,
Лупаренко Світлана Євгенівна*

*Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди,
м. Харків*

Війна спричинила негативний вплив на всі сфери людського життя, зокрема і на систему освіти. Освітній простір зазнав чимало змін, що стали справжнім випробуванням для всіх учасників освітнього процесу. Зараз міжнародні відносини є як ніколи важливими для громадян України, тому що саме вони спрямовуються на надання допомоги у протистоянні з ворогом. Міжнародні зв'язки України розвиваються, кількість країн-партнерів зростає, тож питання опанування іноземною мовою та її викладання стають актуальним і значущими для розвитку суспільства [4].

В умовах сьогодення Україна потребує висококваліфікованих фахівців з володінням як мінімум однією іноземною мовою, які здатні використовувати її у професійній діяльності та вести перемовини з іноземними партнерами. Наразі перед фахівцем із вищою освітою постають нові вимоги щодо його професійної компетентності, що передбачають ґрунтовну загальну та профільну освіту, вияв креативності, відповідальності тощо [3]. Це питання є дуже важливим, оскільки одна людина може вивести компанію або навіть країну на новий рівень розвитку, або навпаки – помилка одного працівника може призвести до банкрутства всієї компанії та значних збитків і серйозних наслідків.

В умовах сьогодення великого значення у підготовці фахівців мають такі навчальні дисципліни, як: «Іноземна мова спілкування в академічному та професійному середовищі», «Іноземна мова у професійній діяльності», «Ділова іноземна мова», «Іноземна мова професійного спілкування» [3]. Освітній процес набуває особистісної орієнтації, у процес навчання впроваджуються новітні методи, передові освітні технології, різні організаційні форми навчання і технічні засоби [4]. Ці зміни є особливо важливими для закладів вищої освіти немовних спеціальностей, адже у їхніх навчальних планах вивченню іноземної мови приділяється мінімальний обсяг часу, за який потрібно підготувати фахівця, що володітиме нею на досить високому рівні. Задля реалізації цієї мети у здобувачів освіти необхідно стимулювати розвиток здібності комунікувати як усно, так і писемно в межах їхньої професійної діяльності [3].

Комунікативна майстерність при вивченні іноземних мов є важливою, адже виступає комплексом теоретичних знань та практичних навичок і вмінь, який надає можливість здобувати освіту, працювати, вести бесіду та взаємодіяти в мультикультурному середовищі. Ці здібності формуються, набувають розвитку та вдосконалення як в повсякденному житті, так і у професійній діяльності [2].

Учені стверджують, що з метою забезпечення розвитку іншомовної комунікативної компетентності потрібно застосовувати методику взаємопов'язаного навчання. У викладанні іноземної мови за допомогою використання цього методу центральне місце займає читання, а відповідні компетенції розвиваються в тісній взаємодії з письмом, аудіюванням та говорінням, і тим самим гарантується синхронний розвиток навичок і вмінь [5].

Формування іншомовної комунікативної компетенції особистості здійснюється більш успішно за умов організації співпраці, виконання поставлених завдань, реалізації важливих особистих і професійних цілей. З огляду на це педагоги намагаються підібрати завдання, які мають проблемний характер, що залучають до активної роботи усіх студентів. До таких вправ відносяться завдання з пошуку, збирання й обміну інформації; завдання на передбачення, які мають сприятливий вплив на комунікативну діяльність студентів. Особливо важливе значення для формування іншомовної комунікативної компетенції мають проблемні мовні ситуації. У завданнях цього типу студентам представляють контекст та умови певної ситуації, а вони мають розвинути її та розв'язати поставлену проблему. Ці завдання мають позитивний вплив на розвиток здатності студентів практично застосовувати здобуті теоретичні знання, сприяють розвитку їхньої автономії, вияву ініціативи [1].

Отже, іноземна мова є важливою складовою на всіх етапах підготовки кваліфікованих спеціалістів. Фахівець, який володіє іноземною мовою, легше пристосовується до іншомовної атмосфери та відчуває себе комфортніше.

Більш того, мовна компетенція має позитивний вплив на кар'єрне зростання і розвиток культурного та інтелектуального рівнів освіченості спеціаліста.

Список використаних джерел:

1. Гарбуза Т. Формування іншомовної комунікативної компетенції у студентів немовних спеціальностей. *Інноваційна педагогіка*. 2019. Вип. 9. Т. 1. С. 77-79. URL : http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2019/9/part_1/18.pdf (дата звернення: 11.02.2024).
2. Мірочник В. Розвиток іншомовної комунікативної компетенції студентів немовних спеціальностей. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Перекладознавство та міжкультурна комунікація*. 2016. Вип. 1. С. 91-94. URL : <https://tsj.journal.kspu.edu/index.php/tsj/article/view/305/313> (дата звернення: 14.01.2024).
3. Павлова О. Сучасні підходи до викладання іноземної мови у немовному ЗВО. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2002. № 84. С. 200-206. URL : <https://scholar.archive.org/work/2kgga7wizfd27ma7dgigim3gvu/access/wayback/http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2022/84/36.pdf> (дата звернення: 10.01.2024).
4. Щеголева Т. Актуальні проблеми викладання дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням» в умовах воєнного стану. *Академічні візії*. 2023. № 17. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/392> (дата звернення: 10.02.2024).
5. Tomas P. The Art and Craft of Teaching. Cambridge, MA : Harvard University Press, 1984. 318 p.

УДК 378.147

ВАЖЛИВІСТЬ МОТИВАЦІЇ КУРСАНТІВ ДО ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Мудрик Олена Володимирівна

Національна академія Національної гвардії України, м. Харків

Однією з найактуальніших проблем, які стоять перед керівництвом та педагогічним колективом військових закладів вищої освіти, є стимулювання мотивації курсантів для освоєння англійської мови як на заняттях, так і під час самостійного навчання. Важливість даної проблеми полягає в тому, що сучасні військові реалії вимагають від військових фахівців широкого спектру навичок,

включаючи високий рівень володіння англійською мовою. Перспектива вступу України в НАТО підкреслює необхідність володіння цією мовою для ефективного спілкування з організацією. Зважаючи на потенційні довгострокові переваги для країни, такі як гарантія безпеки та підвищення рівня інтеграції в міжнародній спільноті, знання англійської мови в цьому контексті стає ключовим елементом. Тому важливо визнати, що якість її викладання має бути вагомим аспектом в контексті геополітичних і оборонних викликів, перед якими стоїть країна, і приділити особливу увагу питанню мотивації курсантів до її вивчення.

Мотивація є важливим стимулом, що підтримує інтерес та бажання вивчати мову, сприяючи покращенню навичок усного та писемного висловлювання. Вона допомагає стимулювати активну участь курсантів на заняттях та самостійній підготовці, сприяючи їхньому бажанню досягати високих результатів у навчанні. Врахування мотиваційних факторів під час викладання допомагає забезпечити ефективність освітнього процесу та підвищити загальний рівень володіння англійською мовою серед курсантів.

Дослідження щодо мотивації при вивченні мови проводили багато вчених та педагогів у галузі психології навчання, прикладної лінгвістики та освітніх наук. Серед відомих науковців у цій галузі є Майкл Лонг, Елізабет Редмонд та Поліна Мартінес, які наголошували, що позитивна мотивація є важливим фактором, який впливає на швидкість та ефективність навчання іноземних мов, суттєво впливаючи на готовність та бажання вивчати іноземну мову та покращення комунікативних навичок.

Забезпечення високого рівня мотивації до вивчення англійської мови може ґрунтуватися на різних факторах.

По-перше, важливо пояснити курсантам, чому вивчення англійської мови є необхідним у їхній професійній діяльності. Знання англійської може відкривати нові професійні можливості, тому бажання курсантів зростати в професійному плані, отримувати високопоставлені посади, а також розуміння, що володіння англійською мовою робить їх більш привабливими кандидатами для кар'єрних можливостей у військовій сфері може стати важливим мотивуючим чинником.

По-друге, необхідно звернути увагу на практичну важливість вивчення англійської мови, а саме, розуміння того, що знання англійської мови має практичне значення для виконання різних завдань, від роботи зі звітами та документацією до спілкування з партнерами під час спільних операцій. Вони повинні розуміти, що це сприяє покращенню комунікації з союзниками, міжнародними партнерами та громадськістю, а також забезпечує доступ до актуальної інформації та ресурсів.

Також, вивчення англійської мови сприяє розвитку комунікативних та міжособистісних навичок, таких як комунікація, лідерство, толерантність та культурна свідомість. Ці навички корисні для військового при взаємодії з різними культурами та групами та надають можливість українським військовим представляти свою позицію та інформувати міжнародну громадськість про ситуацію на передовій, що сприяє створенню доброзичливого іміджу України.

Оскільки мотивація курсантів може бути індивідуальною і залежати від їхніх особистих цілей, цінностей та внутрішніх переконань, важливо враховувати ці чинники під час розробки програм вивчення англійської мови в військових закладах вищої освіти. Необхідно звернути увагу на забезпечення курсантів необхідними ресурсами для вивчення англійської мови. Це включає у себе доступ до якісних підручників, онлайн-курсів та інших навчальних матеріалів. Викладання англійської мови повинно бути практично спрямованим, надаючи корисні навички для службового застосування, такі як ефективне спілкування на військові тематики та взаємодія з міжнародними союзниками. Враховуючи реалії війни, подача прикладів з військових операцій, де володіння англійською мовою було ключовим фактором, врятувало життя або забезпечило успішне виконання завдань може надихати курсантів. Також необхідно створити систему заохочення для курсантів, які досягають високих результатів у вивченні англійської мови, тому що це теж відіграє важливу роль у мотивації курсантів для досягнення високих результатів у вивченні мови.

Отже, розуміння важливості та практичності вивчення англійської мови для військової діяльності, підтримка та система заохочення, а також усвідомлення того, як володіння англійською мовою відповідає потребам та завданням армії, може стати ключовим чинником мотивації. Почуття патріотизму та обов'язку перед країною є міцною мотивацією для вивчення англійської мови, особливо в умовах війни, коли безпека країни залежить від діяльності військових.

УДК 378.147:808.5:378.4:61

МОВНІ КЛУБИ У НЕМОВНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Насакіна Світлана Вікторівна

Одеський державний аграрний університет, м. Одеса

У зв'язку з необхідністю покращити рівень володіння англійською мовою здобувачами вищої освіти, набуває все більшого поширення позааудиторні форми роботи у немовних закладах вищої освіти. В останні роки

спостерігається великий інтерес педагогічної спільноти до питань неформальної освіти, проблем співвідношення аудиторної та позааудиторної складової при плануванні педагогічного навантаження. Значна увага зумовлена положеннями проекту Закону України «Про застосування англійської мови в Україні» № 9432-1, від 13.07.2023, в положеннях якого йдеться про таке: «1. Англійська мова належить до мов міжнародного спілкування. 2. Держава сприяє вивченню англійської мови громадянами України» [2].

Викладання англійської мови у аграрних закладах вищої освіти має свою специфіку, тому що програми спрямовані виключно на вивченні професійної лексики, опрацювання професійно-орієнтованих текстів, тощо. Але для сучасного рівня знань необхідно також знайомити здобувачів різних рівнів вищої освіти з екстралінгвістичною інформацією щодо англomовних країн, а саме обговорювати певні теми пов'язані з країнознавством Великобританії, США, Канади, Австралії.

Саме тому в Одеському державному аграрному університеті започатковані різноманітні заходи для вивчення англійської мови, серед яких є мовні клуби. Ці заходи проводяться в онлайн-форматі, тому участь можуть взяти всі бажаючі: бакалаври, магістри, викладачі. Серед тем, які обговорюються на засіданнях мовного клубу є, наприклад, ознайомлення з творчістю Вільяма Шекспіра, Марка Твена, питання історичного, культурного напрямку, наприклад, Культурна спадщина США. На нашу думку, така форма роботи може бути також визначена як неформальна освіта, а на думку вчених, суттєвою умовою забезпечення ефективності неформальної освіти дорослих є її взаємодія з формальною освітою [1]. Саме тому вважаємо актуальним запроваджувати не тільки міждисциплінарні лекції та семінари, а також міждисциплінарні мовні клуби, наприклад, проведення мовних клубів викладачами англійської та української мови на тему: «Спільне та відмінне в історії та традиціях України та Великобританії»

Метою роботи такого мовного клубу є не тільки популяризація англійської мови серед академічної та педагогічної спільноти, а також знайомство з екстралінгвальною інформацією щодо англomовних країн, розвиток комунікативних здібностей, що є вкрай важливим для здобувачів немовних закладів вищої освіти. Слід додати, що в процесі спілкування в якості інтерактиву інколи проводяться квести та вікторини.

Отже, мовні клуби у немовних закладах вищої освіти є одним з напрямків роботи для покращення рівня англійської мови, однак переваги таких заходів полягають також в тому, що вони впливають на мотивацію здобувачів у вивченні іноземних мов. Дискусії на культурно-історичні теми, конкурси, вікторини стимулюють мовленнєву діяльність здобувачів, а також

допомагають швидше засвоїти лексико-граматичний матеріал, створюють додаткові можливості для опанування англійської мови і культури.

Список використаних джерел:

1. Давидова В. Д. Неформальна освіта дорослих у навчальних гуртках Швеції. : автореф. дис. ... канд. пед. наук.: 13.00.01. Київ, 2008. 21 с.
2. Про застосування англійської мови в Україні: Проект Закону України від 13.07.2023 р. № 9432-1, URL: <http://https://ips.ligazakon.net/document/view/ji09534b?an=2> (дата звернення: 12.02.2024)

УДК 378.147.811

POSSIBILITIES AND CHALLENGES OF AI FOR ESP TEACHING AND LEARNING

Нестеренко Ксенія Вікторівна

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, м. Харків

In 2020 OpenAI introduced the first version of Generative Pre-trained Transformer 3, currently known as Chat GPT, which, with its appearance, has made it possible to revolutionize English language teaching and learning.

Chat GPT is computer language model capable of understanding and generating human-like texts in response to the received input. As a revolutionary tool, it can be used for natural language processing tasks, content generation, translation from many languages, code completion, etc. It can be an extremely helpful resource for teaching and learning in ESP classroom.

In this work we are going to shortly focus on Chat GPT as the currently most popular AI product for the possibilities of ESP teaching and learning. Let us start with its possibilities of teaching.

Despite the availability of numerous textbooks and manuals, platforms and courses, preparation for each class usually takes a lot of time and efforts from the teacher. With the help of AI it is possible to develop a lesson plan, make up different tasks according to the prior stated topic, level of presenting the material, language level of the students, etc. Chat GPT usually gives prompts in the structured way, so for a teacher it will be easier to creatively work out suggested prompts according to the educational needs. Tests created by the AI tool also can be adapted to the proficiency level of the students offering a more accurate measurement of language proficiency. If we started speaking about tests, in terms of assessment, automated

assessment is definitely easier, more instant and sometimes more objective, and this can be considered as one of the pluses for the participants of the educational process. Automated language assessment tool can evaluate all kinds of students' achievements in reading, speaking, listening, and writing providing instant feedback.

If properly and regularly used, AI can analyze large sets of data to provide insights into student's performance, learning patterns, and areas of difficulty. This information can help educators adjust their teaching methods and materials accordingly.

AI has platforms for gamification. They can be used for the purpose of encouragement and involving the students as well as for the creation of the real-life situations and role play essential for ESP teaching and learning. AI and VR (virtual reality) can create immersive language learning experience, allowing learners to practice the language in realistic scenarios and simulations.

As for the possibilities of AI for the learners, it can analyze individual learning styles, preferences and create educational materials according to each learner's needs. ChatGPT and other AI-powered chatbots are even called chats as they can offer real-time language practice and conversational opportunities on various topics providing learners with practical language application. Thanks to them a learner can develop and improve his or her speaking skills both in general language usage and the specialized ones. A big advantage for a learner is that such tools are available 24/7, allowing learners to practice at their convenient time and get immediate feedback.

Many ESP students feel difficulties in acquiring new terms and specifics of language usage and understanding English texts, especially at the first stages of learning. AI possibilities in translation can be very helpful.

AI technological tools are programmed for speech recognition as well, and this helps learners to improve their pronunciation and speaking skills. They are also programmed on feedback on intonation, rhythm and accuracy, allowing the learners to practice and refine their spoken language.

As we can see, AI and Chat GPT in particular, have numerous possibilities for making educational process more efficient, enjoyable and effective, the challenges of the usage can be in mastering of all these possibilities and finding a rational balance between traditional and innovative tools and methods of teaching and learning.

GLOBAL TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF HIGHER EDUCATION

Oliinyk Daryna

Kharkiv National University of Internal Affairs, Kharkiv

Higher education is increasingly becoming globalized, with a growing emphasis on international collaboration, student and faculty mobility, and cross-border partnerships. Institutions are actively working towards creating diverse and inclusive learning environments that prepare students to thrive in a globalized world. Technology has dramatically transformed the landscape of higher education. E-learning, digital platforms, and online courses are becoming increasingly common, providing flexible learning opportunities and expanding access to education. Emerging technologies such as artificial intelligence, virtual reality, and data analytics are also being integrated into teaching and learning processes.

Lifelong learning and continuous skill development is very important nowadays. In response to rapidly changing job markets, higher education institutions are adopting a lifelong learning approach. They are offering flexible programs, micro-credentials, and certifications aimed at enabling individuals to upskill and reskill throughout their careers. The focus is shifting from traditional degree-centric education to more dynamic, competency-based approaches. Moreover, technological innovation, demographic trends and climate change are all increasingly having an impact on the world of work. Together they will affect the task make-up and skills requirements for most jobs, generate new occupations, impact the needs for skills on the part of both young and ageing members of the workforce, and transform the demand for and supply of skills. In short, these developments are exerting a major influence over the lives of working men and women who will require effective support and engagement from workers' organizations on their behalf. [1]

Employability and practical skills are becoming central to higher education. Institutions are incorporating hands-on experiences, internships, and cooperative education programs to enhance students' employability and entrepreneurship. Experiential learning integrates theoretical knowledge with real-world application, equipping students with the skills and competencies needed for the workplace.

As for the interdisciplinary and transdisciplinary approaches we can say, solving complex global challenges requires collaboration across disciplines. Interdisciplinary programs and research initiatives are on the rise, encouraging collaboration between different fields of study. Transdisciplinary approaches go beyond disciplinary boundaries, fostering collaboration between academia, industry, government, and other stakeholders to tackle complex societal issues. Higher education institutions are increasingly expected to prioritize sustainability and social

responsibility. “Sustainable development is meeting the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their needs [2]”. Institutions are incorporating sustainability principles into their operations, curriculum, and research, empowering students to become responsible global citizens. There is a growing emphasis on addressing social inequalities, promoting diversity and inclusion, and creating a sustainable future.

Higher education institutions are leveraging data analytics to make informed decisions. Data is used to analyze student performance, improve learning outcomes, enhance institutional effectiveness, and inform strategic planning. Predictive analytics is being utilized to identify at-risk students and provide timely interventions, leading to improved retention and student success rates. Traditional higher education models are being challenged by alternative educational providers, such as online platforms, boot camps, and industry-led training programs. Non-traditional credentials, such as badges, micro-credentials, and nanodegrees, are gaining recognition and acceptance as viable alternatives to traditional degrees. These models provide flexible, skills-focused education that aligns closely with industry needs.

These global trends in the development of higher education are reshaping the educational landscape and demanding innovative approaches to teaching, learning, and institutional management. Institutions that adapt and embrace these trends will be better positioned to meet the evolving needs of students and society.

Список використаних джерел:

1. Skills Development and Lifelong Learning. Resource Guide for Workers' Organizations, 2020. www.ilo.org/publns
2. Nordén, B.; Avery, H. Global Learning for Sustainable Development: A Historical Review. Sustainability 2021, 13, 3451.

РЕЦЕНЗЕНТ:

Валентина КОЧИНА

кандидат педагогічних наук

доцент кафедри іноземних мов Харківського національного університету
внутрішніх справ, м. Харків

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ТА СТРАТЕГІЇ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВІЙСЬКОВОМУ ВИШИ

Павлова Оксана Олександрівна

Національна академія Національної гвардії України, м. Харків

Вивчення іноземної мови є ключовим аспектом професійної підготовки майбутніх військових. Міжнародні військові операції, співпраця з іноземними партнерами та участь у міжнародних місіях вимагають від військових володіння мовами інших країн. Знання іноземних мов розширює можливості комунікації з представниками ЗС інших країн та міжнародних організацій, сприяє вирішенню конфліктів та підвищенню ефективності військових операцій. Крім того, вивчення іноземних мов сприяє культурній та міжнародній освіті військових, допомагає їм краще розуміти світові процеси та брати участь у міжкультурному діалозі.

Зміна природи війн і конфліктів у світі, а також збільшення ролі міжнародних відносин вимагають нових підходів до викладання іноземних мов у військових академіях. Розвиток технологій і впровадження інноваційних методів навчання, таких як віртуальна реальність, мобільні додатки та інтерактивні програми, відкривають нові можливості для підвищення ефективності навчання мови.

Глобалізація та зростання міжнародної співпраці створюють потребу у військових, які володіють не лише мовними навичками, але й культурною компетентністю та навичками міжкультурної комунікації. Особливості військової аудиторії і її вплив на методи викладання іноземної мови вимагають уважного розгляду та адаптації навчального процесу. Розглянемо деякі аспекти більш детально.

Вікові характеристики та рівень підготовки. Курсанти можуть мати різний вік та рівень підготовки, включаючи тих, хто вже має досвід військової служби. Навчання іноземній мові може стати важким завданням для тих, хто не має попереднього досвіду або володіння іншими мовами. Для старших курсантів, які мають досвід військової діяльності, важливо використовувати контекстуалізовані матеріали та приклади з їхньої професійної сфери для підвищення мотивації та інтересу до вивчення мови.

Використання інтерактивних методів. Курсанти можуть бути більш зацікавлені та залучені до навчання через використання інтерактивних методів, таких як рольові ігри, симуляції та групові проєкти. Рольові ігри можуть ефективно моделювати реальні ситуації, з якими курсанти можуть стикатися в

їхній професійній діяльності, що сприяє засвоєнню мовних навичок у практичних контекстах. Симуляції, такі як військові вправи або імітація стресових ситуацій, дозволяють курсантам практикувати комунікацію в реальних умовах та розвивати мовні навички у критичних ситуаціях [2].

Використання інноваційних технологій у викладанні. Використання віртуальної реальності дозволяє створити іммерсивне середовище для навчання мови, де курсанти можуть спілкуватися з віртуальними персонажами та практикувати мовлення в реальних сценаріях. Інтерактивні програми, які використовують технології штучного інтелекту та машинного навчання, адаптуються до індивідуальних особливостей курсантів і надають персоналізовані завдання та вправи для покращення навичок мовлення.

Використання онлайн-ресурсів, таких як відеоуроки, інтерактивні вправи та онлайн-конверсації, дозволяє курсантам навчатися мови в будь-який зручний для них час. Мобільні додатки, що спеціалізуються на навчанні мови, надають можливість постійно практикувати вивчену мову, використовуючи ігровий підхід та мотивуючі завдання [1].

Розвиток комунікативних навичок через військову тематику. Включення військової тематики в навчання мови стимулює інтерес курсантів та підвищує їхню мотивацію для вивчення. Використання військових термінів та ситуацій допомагає засвоювати мовні навички, які вони зможуть застосовувати у своїй професійній діяльності.

Оцінка та рефлексія. Застосування сучасних методик оцінювання, які враховують практичне використання мови, дозволяє оцінити не лише знання мови, а й комунікативні навички курсантів. Використання портфоліо, практичних завдань та реальних сценаріїв оцінювання сприяє об'єктивній оцінці прогресу курсантів. Постійна рефлексія результатів навчання дозволяє викладачеві адаптувати методи викладання відповідно до особливостей курсантів та змін у мовному середовищі.

Підсумовуючи вищесказане, можемо зробити висновок, що використання інноваційних підходів у методиці викладання іноземної мови у військовому виші є необхідним та дієвим кроком під час підготовки майбутніх фахівців. Курсанти відрізняються від інших аудиторій за своєю специфікою, тому важливо адаптувати методи навчання, враховуючи їхні особливості. Важливо продовжувати подальші дослідження і впровадження новаторських підходів у методиці викладання іноземної мови військовим. Тільки шляхом постійного вдосконалення та використання сучасних технологій можна забезпечити ефективну підготовку майбутніх військових до міжнародного спілкування та професійної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Hubbard P. Computer Assisted Language Learning. In N. Schmitt & M. Marsden (Eds.). The Handbook of Applied Linguistics. Wiley-Blackwell. 2016. P. 556-580.
2. Brown H. D. Teaching by Principles: An Interactive Approach to Language Pedagogy. Pearson Longman. 2018. p. 491.

УДК 378.1

STRATEGIES FOR ENSURING THE QUALITY OF FOREIGN LANGUAGE EDUCATION IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN TIMES OF ARMED CONFLICT

Пилаєва Тетяна Володимирівна

Національна академія Національної гвардії України, м. Харків

Armed conflict not only disrupts stability but also significantly impacts the higher education system. Threats to safety, restricted access to resources, and population displacement all disrupt the normal order of things in educational institutions. In such uncertain conditions, the quality of foreign language education becomes particularly significant. It opens opportunities for communication with international partners, provides access to current information and resources, and fosters understanding and support in complex situations. The ability to effectively master a foreign language becomes a necessity for advancement in the professional sphere and maintaining connections with the world during crises. Therefore, quality training in this area is a priority for higher education institutions so that students can function effectively in times of instability and restore connections in complex international situations.

The armed conflict negatively impacts the quality and accessibility of education overall. Threats to safety, population displacement, and limited access to resources create serious challenges in foreign language education. Infrastructure destruction and resource loss lead to reduced accessibility of educational institutions. Key challenges include inadequate language learning infrastructure, loss of qualified instructors, and difficulty in maintaining a stable learning environment. These issues complicate support for higher standards of foreign language education during conflict. Extraordinary conditions necessitate the search for alternative teaching methods and increased flexibility in implementing educational programs. Supporting

teachers and students, as well as engaging international resources, becomes crucial for ensuring educational quality even in military conditions.

Developing strategies to ensure the quality of foreign language education in higher education institutions during armed conflict requires a comprehensive approach.

Adapting educational programs to the realities of armed conflict is a top priority. New circumstances demand updates to the content and format of teaching, taking into account the needs of both students and instructors. Programs must meet contemporary standards and consider the specificity of the situation.

The use of technology and online resources becomes a crucial element of the educational process. Utilizing video conferences, electronic learning platforms, and collaborative tools allows for access to education even in remote and hazardous areas.

Organizing specialized courses and training for instructors is a vital component. Enhancing teachers' qualifications enables them to effectively implement new teaching methods and meet students' needs in complex conditions.

Implementing these strategies will ensure quality foreign language education in higher education institutions during armed conflict. Such an approach will contribute to the preservation of the educational process and the development of students even in the most challenging circumstances.

Increasing the accessibility of foreign language education in times of armed conflict requires a combination of measures aimed at motivating students and instructors, as well as providing support to those who find themselves in conflict zones.

Implementing measures for motivation is crucial for engaging students and supporting instructors. Establishing a system of incentivizing activities such as competitions, grants, and educational initiatives enhances interest in language learning and promotes the professional development of instructors.

Developing a support program for students who find themselves in conflict zones is an integral part of the strategy. This program may include providing psychological support, financial assistance, opportunities for distance learning, and collaboration with humanitarian organizations to meet basic needs.

Such an approach allows for the creation of an open and supportive environment for both students and instructors, even in the challenging conditions of armed conflict. Encouragement and support within the educational process contribute to increased motivation, while the implementation of support programs helps maintain access to education for those facing difficult circumstances.

Assessing results and implementing corrections is a crucial component of ensuring the quality of foreign language education in higher education institutions during armed conflict.

Monitoring the quality of education and interacting with students to gather feedback are key steps. This includes regular assessments of student performance, collecting feedback on educational programs, and identifying areas for improvement.

Analyzing the effectiveness of strategies and making necessary changes to improve the teaching process is the next step. This involves evaluating the results of implemented programs, identifying successful and unsuccessful aspects, and developing a correction plan.

Changes in curriculum, teaching methods, and the organization of the learning process can be made based on the collected analytical data. Such a cyclical process allows for constant adaptation to changing conditions and the needs of participants in the educational process, ensuring high-quality education even in complex situations of armed conflict.

Discussion of the results of measures to ensure the quality of foreign language education in higher education institutions during wartime has revealed the following insights: the importance of monitoring and interacting with students to gather feedback, the application of technology to facilitate the learning process, and the organization of specialized courses for instructors. Recommendations include supporting initiatives aimed at improving the quality of education and preparing instructors for the challenges of wartime. The education system must be flexible and adaptive to ensure the quality of education even in challenging conditions.

УДК 37.02:378.147.

ДОСВІД ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ

Плотнікова Наталя Володимирівна

Семенова Людмила Валентинівна

Харківський національний університет міського господарства імені

О.М.Бекетова, м. Харків

Рік 2022 – час непередбачуваного повороту у житті сучасного суспільства і час безпрецедентних випробувань для населення усієї України. Суттєві зміни відбулися, зокрема, у системі освіти, коли в умовах надзвичайного стану відбулося масове закриття навчальних закладів, та було введено дистанційне навчання як вимушений захід. І хоча сучасні дослідники Т. Вдовиченко, У. Когут, О. Сікора виділяють два етапи кризового періоду викладання іноземних мов у ВНЗ України: ковідний та воєнний, для кожного із яких є характерними відповідні правила, детальніше зупинимось на останньому.

Аналіз останніх публікацій дозволяє стверджувати, що науковці активно займаються проблемами викладання іноземних мов у воєнний період, зокрема питання застосування технології дистанційного навчання іноземних мов представлено у дослідженнях І. Костікової, О. Маслюк, Л. Морської, Л. Панової та ін. Окремий кластер для розробки досліджуваної проблеми складають праці закордонних експертів і вчених (А. Бейкер, Е. Наварро, А. ван дер Хук, А. Дантас, М. Барос, К. Вернер та ін.), які спрямовані на обґрунтування концептуальних засад використання цифрових технологій у процесі формування іншомовної компетентності майбутніх фахівців. Ознаки воєнного стану та його вплив на освіту в цілому представлено в роботах С. Баженкова, С. Васильєва, О. Єресько, С. Маляр, В. Рогової та ін.

Викладачі-дослідники вивчають сильні та слабкі сторони дистанційного навчання у ВНЗ, аналізують як позитивні аспекти, так і певні ризики онлайн-навчання у воєнний період, оскільки зараз з'явилася можливість на основі отриманого під час COVID19 досвіду подивитися, що у сфері дистанційного навчання потрібно зробити у ВНЗ, щоб отримати необхідний результат.

Розглядаючи позитивні аспекти, дослідники узагальнюють переваги дистанційного навчання, не обмежуючи сферу їх виявлення екстремальними ситуаціями. Утім, сьогодні можна виділити такі позитивні моменти навчання у дистанційному форматі: (1) можливість навчання у будь-якому ВНЗ; (2) можливість безперервного навчання; (3) гнучкий графік навчання; (4) можливість навчатися без відриву від роботи; (5) використання сучасних технологій у навчальному процесі; (6) доступність навчальних матеріалів; (7) психологічний комфорт; (8) технологічність та ефективність дистанційного навчання. Не заперечуючи переваг, подивимось, наскільки вони є значущими для дистанційного навчання в екстремальних умовах воєнного періоду.

1-2. *Можливість навчання у будь-якому ВНЗ. Можливість безперервного навчання.* Початок військових дій у середині навчального року 2022-2023 став тимчасовою перепорою для навчання більшості іноземних студентів, а також студентів з інших міст України, оскільки вони стикнулися з неможливістю фізично приїхати, зокрема для оформлення будь-яких документів. Утім, завдяки сучасним дистанційним технологіям студенти, які змушено опинилися в інших містах та містечках України, а інколи навіть закордоном, отримали безпрецедентну можливість продовжувати отримувати вищу освіту або поступити на навчання чи оформити документи в онлайн режимі. І хоча дистанційне вивчення іноземних мов раніше припускалось лише в рамках заочної освіти, досвід, отриманий за останні два роки, демонструє можливості як синхронної взаємодії студента з викладачем, так і з іншими одногрупниками.

3. Гнучкий графік навчання. Цей плюс звичайної дистанційної освіти може бути підданий сумніву, оскільки гнучкий графік неможливий при синхронному навчанні іноземної мови. Заняття проходять у такому ж режимі, як раніше, суворо за часом, з таким же зворотнім зв'язком, як й у аудиторії. І лише в умовах асинхронної взаємодії гнучкий графік навчання стає можливим. Разом з тим, цей позитивний аспект дистанційної освіти може стати перешкодою при систематичній роботі з іноземною мовою, оскільки навчання іноземних мов має свою специфіку, обумовлену тим, що передбачає навчання різних видів мовної діяльності. Звісно, що для навчання читання та письму можна значною мірою обмежитися мережевим курсом, оскільки особливості цих видів мовної діяльності не вимагають звукового супроводу. Проте при навчанні вимові та аудіюванню обмежитися тільки текстовими файлами не вдасться, необхідний звуковий супровід, а також створення різних ситуацій, стимулюючих усні висловлювання студентів. Відповідно, для вивчення іноземної мови необхідні систематичні контактні заняття, що унеможливорює створення гнучкого графіку.

4. Можливість навчатися без відриву від роботи. Досить сумнівною виглядає така перевага, оскільки, знаходячись на робочому місці, студент повинен, слухаючи викладача, також виконувати свою роботу і навіть часто відволікатись на колег, які знаходяться поруч, або звертаються із якимось питаннями. Відповідно, така ситуація не сприяє гарному засвоєнню навчального матеріалу та розвитку іншомовної комунікації студента.

5. Використання сучасних технологій у навчальному процесі. Звичайно, будь-які сучасні технології у навчанні це перевага за умови наявності необхідної техніки та вміння нею користуватися. На жаль, про слабе технічне оснащення та «неготовність викладачів» та непідготовленість системи освіти відзначається у багатьох роботах, які висвітлюють досвід масового вимушеного переходу до дистанційного формату навчання. Тобто, використання сучасних технологій безпосередньо залежить від технічної оснащеності навчального закладу та кожного викладача, а також від можливості підключення до інтернет-мережі самих студентів, наявність аудіо- та відеозв'язку з викладачем.

6. Доступність навчальних матеріалів. Безперечно, використання технологій – це своєрідний прорив у підборі та розробленні дидактичних матеріалів, пошуку нових форм організації навчання, доступність навчальних інтернет-матеріалів. Проте, цей прорив здійснювався насамперед силами самих викладачів, та технікою, яку вони на той момент мали. Узагальнення цього досвіду у сфері навчання іноземної мови – справа найближчого майбутнього.

7. Психологічний комфорт. Дана перевага є досить суперечливо. З одного боку, це відсутність необхідності добиратися до навчального закладу, вирівняні умови для людей з обмеженими фізичними можливостями. Сюди слід додати

мобільність у здійсненні прямого та зворотнього зв'язку з викладачами, коли викладач стає більш доступним для спілкування. З іншого боку, це стресова ситуація, в якій опинилися всі учасники освітнього процесу, про психологічний комфорт тут говорити важко не тільки у зв'язку з раптовістю обставин, що виникли, але й зі збільшенням навантаження на викладачів та студентів. Також варто згадати, що і у звичайних умовах для деяких студентів з сільської місцевості використання технологій є стресовим фактором само по собі.

8. Технологічність та ефективність дистанційного навчання. Якщо розуміти технологічність як використання нових досягнень педагогічної думки, сучасних інформаційних технологій, то це безперечна перевага дистанційного навчання іноземних мов. Щодо його ефективності, то потрібен час та критерії оцінки, оскільки порівняти ефективність дистанційної освіти з традиційною формою поки не представляється можливим. Для того щоб спостерігати успішність студентів, формування необхідних компетенцій, необхідно кілька років, а краще повний курс навчання (4-5 років).

Аналізуючи плюси дистанційної освіти, виявлено, що частина позитивних моментів перестає бути позитивними в зв'язку із раптовістю ситуації, до якої не всі учасники освітнього процесу виявилися готовими. Період адаптації до дистанційної форми з'явився стресовим як для викладачів, так і для студентів і не був психологічно комфортним. Нерелевантними виявилися такі позитивні моменти дистанційного навчання як гнучкий графік навчання, можливість навчання без відриву від роботи та можливість безперервного навчання. Безперечною перевагою дистанційної форми навчання вважаємо використання ІТ технологій, доступність навчального матеріалу та технологічність.

Критична оцінка досвіду дистанційного навчання іноземної мови необхідна для визначення перспектив у використанні дистанційних технологій у навчанні іноземної мови як у звичайній аудиторній практиці, так і у різноманітних онлайн-формах взаємодії викладача та студентів.

УДК 371.8

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ МАЙБУТНІМ ОФІЦЕРАМ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Погодіна Марія Юріївна

*Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба,
м. Харків*

Збройна агресія росії та оголошення в Україні воєнного стану стали серйозним випробуванням для всіх учасників освітнього процесу. Система

вищої освіти була змушена визначити та проаналізувати виклики та напрями розвитку вітчизняної університетської освіти. Одним із основних напрямів розвитку вищої школи в умовах воєнного стану є її орієнтація на європейські стандарти у контексті реалізації статусу України як члена Європейського Союзу [1]. Рада Європи визначила однією з основних компетентностей людини знання іноземної мови [2], яке дозволить майбутнім спеціалістам спілкуватися з фахівцями інших держав, розв'язувати професійні або власні потреби, успішно взаємодіяти з оточуючим середовищем. Сучасна ситуація в нашій країні та поширення співпраці України з країнами-партнерами чітко показали необхідність набуття такої компетентності.

Питання ефективного викладання англійської мови та успішне засвоєння усіх аспектів іноземної мови здобувачами вищої освіти набули особливої актуальності. Запровадження воєнного стану змусило викладачів іноземної мови шукати нові підходи для забезпечення безперервного та якісного процесу підготовки майбутніх фахівців. Аудиторне навчання на заняттях з англійської мови у процесі підготовки майбутніх офіцерів у воєнний час відбувається за навчальним розкладом занять, але з дотриманням заходів безпеки під час повітряної тривоги. Таким чином, аудиторна робота переривається у будь-який час, що призводить до зменшення часу на опрацювання навчального матеріалу безпосередньо під час взаємодії викладач-студент, студент-студент і, відповідно, збільшення часу на самостійне опрацювання навчального матеріалу курсантами. Для виконання самостійних завдань майбутнім фахівцям необхідно пропонувати різноманітні мультимедійні засоби навчання, які поєднують аудіо та візуальні форми роботи. Індивідуальні роботи (проекти) показали свою ефективність не тільки як засіб засвоєння професійної термінології, але й як можливість виконати завдання в зручний час. Курсанти виконують завдання у формі презентації та демонструють його під час заняття. Така самостійна робота розвиває творчі здібності та підвищує пізнавальну діяльність майбутніх офіцерів. Асинхронна форма навчання відбувається також у вигляді записів коротких відео курсантами та проходження лексико-граматичного тестування на університетській платформі Moodle.

Необхідно зауважити, що курсанти військових ЗВО є специфічною соціальною групою молоді, яка відзначається вразливістю та підвищеною соціальною сприйнятливістю усіх проблем, що хвилюють суспільство. До емоційного стресу, який можуть відчувати майбутні офіцери, додається інформаційний стрес, який виникає «в ситуаціях інформаційних перевантажень, коли суб'єкт не справляється з завданням, не встигає приймати вірні рішення в необхідному темпі при високій відповідальності за наслідки рішень» [3, с. 511]. Курсанти відчують тривожність, страх щодо неможливості вчасно виконати

завдання. І це унеможливило успішне формування іншомовної компетентності. Саме тому, важливим для формування іншомовної компетентності майбутніх офіцерів є сприятлива позитивна атмосфера під час занять у процесі взаємодії між всіма представниками навчального процесу. Викладачу слід звертати увагу на психоемоційний стан особистості курсанта, проявляти гнучкість у встановленні термінів виконання завдань, намагатися залучати до обговорення запропонованих ситуацій усіх учасників взаємодії, ставлячи прості питання. Викладання англійської мови повинно ґрунтуватися на принципах особистісного підходу, який як ніколи є найбільш дієвим у процесі підготовки майбутніх офіцерів, забезпечуючи урахування індивідуальних особливостей курсантів під час виконання завдань. Сучасна курсантська група складається з юнаків і дівчат не тільки з різним рівнем знання іноземної мови, але й з різним життєвим досвідом в умовах війни, що може впливати на успішність виконання завдань. Викладачу необхідно брати до уваги, що навчальний процес відбувається під час війни та, з точки зору комунікативного підходу, намагатися максимально використовувати аудиторний час для особистісної взаємодії курсантів (робота в групах, парах, рольові ігри, «мозковий» штурм).

Отже, головними принципами у процесі навчання англійської мови виступають особистісний та комунікативний підходи. В умовах війни особлива увага повинна приділятися психоемоційному стану особистості курсанта. Викладач має бути готовим проявити психологічну підтримку та гнучкість. Перспективним напрямком навчання англійської мови в умовах воєнного стану є пошук ефективних методів формування іншомовної компетентності під час виконання курсантами самостійної роботи.

Список використаних джерел:

1. Освіта України в умовах воєнного стану К., 2022 URL: <https://mon.gov.ua> › media › serpnevakonferenci
2. Key Competences for Lifelong Learning. A European Reference Framework. – Brussels: European Commission, 2004. – 20 p.
3. Шапар В. Б. Сучасний тлумачний психологічний словник. – Х.: Прапор, 2007. – 640 с.

LANGUAGE COMMUNICATION IN THE PROFESSIONAL ACTIVITY OF A POLICE OFFICER

Рабушко Назарій Вячеславович

Галенко Юлія Петрівна

*Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ,
м. Дніпро*

The communicative culture of employees of the National Police, the ability to express their opinions correctly and clearly directly affects the nature of solving many social and legal problems, creates favorable conditions for establishing the necessary connections with different categories of the population, and allows solving complex professional problems of psychological and interpersonal nature consistently and effectively.

A model of police behavior in course of communication with citizens is essential for maintaining the authority of the National Police. It is the police officer who sets the emotional framework in which the conversation, decision or discussion of an incident will take place. At the same time, a police officer must maintain self-confidence; clearly fulfill official duties and recommendations without manifestations of authoritarianism, rudeness, irritation and purely formal approaches to overcoming and resolving emerging conflicts.

The manner of communication is a style of communication that is characterized by certain features of verbal and non-verbal human behavior and is determined by the following aspects:

- the tone of communication is an emotional coloring of speech, which can be calm, imperious, flattering, excited, etc.
- the distance in communication is the distance between interlocutors, which can be intimate, personal, social or public.

Language culture is an integral quality of human aesthetic culture. It reflects the level of its overall development, intelligence, and morality. Language is not just a means of communication. It is also the way of expressing thoughts, feelings, and attitudes towards the world. Therefore, the language of a police officer is not just a tool that he/she uses to perform his/her duties. It is also the way of expressing his/her attitude towards citizens, his/her work and society in general.

To perfectly master the skills of high language culture is the professional duty of each police representative. Their language shall meet the following requirements:

- to be meaningful, testify to a deep knowledge of what is at stake;
- to be grammatically and literary correct;

- to be accurate, clear, concise and understandable;
- to be expressive, emotional, figurative; during the conversation with citizens, a police officer should carefully choose words, hide their psychological impact;
- facial expressions and gestures should be restrained, clear, unobtrusive and correspond to the content of speech [3, p. 48-49].

In other words, the culture of speech is a set of such qualities that best act on the addressee, taking into account the specific situation, goals and objectives of communication as well as the ability to use optimal language means for a particular situation. The level of language culture is an important aspect of forming the image of a police officer and the Ministry of Internal Affairs as a whole system. But it is substantial not to forget that the culture of behavior, speech and communication in life and in terms of professional activity most often act in unity. A professional always has control over his/her public statements and behavior, facial expressions and gestures [1, p. 33].

Highlighting the communicative competence of the pre-trial investigation authorities of the National Police of Ukraine, O. Tsilmak defines it as the ability of a person to choose and technologically effectively apply an adequate method of oral and written communication. According to the scientist, the main components of the communicative competence of investigators are as follows:

- knowledge (both general and special);
- skills (general and special communicative skills of an investigator);
- skills, which include such aspects as lexico-grammatical, phonetic, melodic-intonational, temporhythmic, expressive reading, writing, etc.;
- communicative abilities, i.e. individual psychological characteristics of an individual, which provide effective communicative interaction and adequate mutual understanding between people in the process of communication or professional activity;
- professionally important communicative qualities (contact, sociability, diplomacy, development, accessibility);
- professional-psychological communicative readiness (an investigator's mood for communicative interaction, the process of interrogation, simultaneous interrogation of two or more persons, official communication, etc.).

When covering the communicative culture of a police officer separately, attention should also be focused on the interpersonal communication of police officers with each other within the team. As O. Bandurka and O. Skakun point out, such interpersonal relationships are a multi-level process of establishing and developing contacts due to the need for joint activities and consisting of the exchange

of information, perception and understanding, as well as the development of a single interaction strategy [2, p. 118].

Thus, taking into account all the above mentioned, it can be noted that language communication is an important component of the professional activity of a representative of the police force. The culture of the language of a police officer is a set of language norms and rules they shall adhere to in their professional activities. The ability of a police officer to communicate is important not only for the performance of his/her professional tasks, but also for the formation of a positive image of the National Police structure in society. A police officer, who knows how to communicate, inspires trust and respect of citizens, which contributes to his/her effective work.

References:

1. Petrova H.M. Deontological Principles of Official Activity: Official Etiquette of a Law Enforcement Officer // Kyiv: National Academy of Internal Affairs, 2015.
2. Police Deontology: Training Manual (team of authors) // Dnipro: Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs, 2022. 144 p.
3. Tactical and Special Training: Training of Staff. A.H. Komissarov, A.A. Sobakar, E.Y. Sobol, O.S. Yunin et al.; Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs. Dnipro: DSUIA, 2017. 277 p.

УДК 37.018.3:004.738.5

РОЛЬ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВДОСКОНАЛЕННІ ЗМІСТУ ОСВІТИ

Радченко Ірина Борисівна

Український державний університет залізничного транспорту, м. Харків

Інноваційні технології стають необхідним елементом сучасного світу, і вони мають потенціал трансформувати систему освіти, роблячи її більш ефективною, доступною та відповідною потребам сучасного суспільства.

Інноваційні технології дозволяють впроваджувати персоналізовані методи навчання. Адаптивні платформи та програми можуть налаштовувати зміст навчання відповідно до індивідуальних потреб кожного студента, забезпечуючи більший ступінь розуміння та ефективності. Використання віртуальної та розширеної реальності можуть допомогти у створенні іммерсивного

навчального середовища. Це дозволяє студентам отримати реальний досвід та вирішувати реальні завдання, що сприяє кращому засвоєнню матеріалу.

Інноваційні технології забезпечують зручні та ефективні інструменти для спілкування та співпраці. Віртуальні класи, онлайн-форуми та інші засоби дозволяють студентам обмінюватися думками, вирішувати завдання та навіть співпрацювати на проектах, незважаючи на географічні відстані. Наприклад: Google Expeditions, Microsoft HoloLens. Використання VR та AR уроків для створення інтерактивних та іммерсивних навчальних досліджень.

Інноваційні технології дозволяють збирати та аналізувати величезні обсяги даних про навчання. Це допомагає вчителям та адміністрації учбових закладів робити більш обґрунтовані рішення щодо покращення програм та методів навчання (Google Docs, Dropbox). Використання хмарних сервісів для спільної роботи студентів над проектами та обміну матеріалами.

Новітні технології також дозволяють зробити освіту більш доступною глобально. Онлайн-курси та відкриті освітні ресурси стають джерелами знань для студентів з усього світу, зменшуючи бар'єри для отримання вищої освіти (Coursera, edX). Надання доступу до великої кількості курсів від провідних університетів та фахівців з різних галузей. Ці технології дозволяють студентам отримувати індивідуалізоване, захопливе та ефективне навчання, що відображає сучасні вимоги до освіти.

Корпусна лінгвістика є дуже цікавим напрямом, про який можна говорити в контексті інновацій в вищій освіті. Корпусна лінгвістика використовує корпуси, тобто великі зібрання текстових матеріалів, для аналізу мови («Collins Corpus», Corpus of Contemporary American English (COCA), British National Corpus (BNC) та ін.) Студенти лінгвістичного факультету можуть використовувати корпус для аналізу частоти вживання слів у різних жанрах текстів, щоб покращити якість словникового запасу та розуміння лексичних нюансів. Аналіз корпусів може допомогти студентам визначати варіації мови в залежності від контексту, що сприяє глибшому розумінню мовних відтінків. Проект, в якому студенти анотують тексти з корпусу, визначаючи структуру та різні мовні явища, що сприяє розвитку навичок аналізу мови. Застосовуючи корпусні дані у вивчанні мови, студенти вивчають конкретні мовні конструкції, базуючись на реальних прикладах із тексного корпусу. Ось кілька конкретних прикладів завдань на розвиток лексичних навичок з використанням корпусної лінгвістики:

1. Частотний аналіз: *Завдання:* Оберіть тему (наприклад, "технології", "екологія" тощо) і визначте 10 найбільш часто вживаних слів у цій темі, використовуючи корпусні дані. Подивіться, як ці слова вживаються в різних контекстах.

2. Контекстуальне вживання: *Завдання:* Виберіть деяке слово, яке вам цікаве, і знайдіть його вживання в різних контекстах за допомогою корпусу. Спробуйте сформулювати речення з цим словом у різних ситуаціях.
3. Антоніми та синоніми: *Завдання:* Знайдіть антоніми та синоніми для певного слова за допомогою корпусних даних. Розгляньте, як ці слова вживаються в різних жанрах текстів.
4. Вивчення ідіом: *Завдання:* Знайдіть приклади вживання англійських ідіом та фразологізмів у реальних контекстах. Вивчіть їх значення та спробуйте використовувати їх у ваших власних висловлюваннях.

Давайте розглянемо конкретні приклади вживання слів "car," "coach," "carriage," та "wagon" у залізничному контексті:

1. *Car (Вагон):* "The train consisted of several cars, including passenger cars and cargo cars." У залізничному контексті "car" вказує на окремий вагон, який може бути призначений для пасажирів або вантажу.
2. *Coach (Пасажирський вагон):* "The first-class coach was equipped with comfortable seating and onboard amenities." "Coach" у залізничному вживанні вказує на пасажирський вагон, часто визначений рівнем комфорту або класом обслуговування.
3. *Carriage (Пасажирський або Вантажний Вагон):* "The historic train had beautifully restored carriages, transporting both passengers and cargo." "Carriage" використовується для позначення вагона, і може стосуватися як пасажирського, так і вантажного вагона, в залежності від контексту.
4. *Wagon (Вантажний Вагон):* "The freight train was composed of various wagons carrying goods and materials." У залізничному вживанні "wagon" зазвичай вказує на вантажний вагон, який призначений для перевезення різних вантажів.

Ці приклади демонструють, як ті самі слова можуть мати різні значення в залежності від контексту залізничної галузі.

Таким чином, інноваційні технології не лише полегшують навчання, але і відкривають нові можливості для творчого розвитку та вдосконалення змісту освіти. Важливо поєднувати технології з передовими педагогічними практиками, забезпечуючи таким чином якісну та цільову підготовку молодого покоління до викликів сучасного світу.

РОЛЬ ПРОДУКТИВНИХ ВИДІВ МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ

Ревуцька Світлана Михайлівна

Національна академія Національної гвардії України, м. Харків

Кожний викладач закладу вищої освіти, незалежно від того, яку дисципліну він викладає, повинен на своїх заняттях і формувати, і розвивати у студентів уміння критично мислити. Викладачі іноземної мови – не виняток. Незважаючи на значний науковий доробок, дослідження критичного мислення взагалі й у різних його аспектах настільки важливе і невичерпне, що вивчення його не припиниться ніколи.

Мета доповіді – обґрунтувати результативність упровадження в освітній процес технологій розвитку критичного мислення у студентів вищої школи та систематизувати ті технології розвитку критичного мислення на заняттях з іноземної мови, які сприяють вдосконаленню навичок у продуктивних видах мовленнєвої діяльності (говоріння і письмо).

Стосовно формування навичок критичного мислення під час вивчення іноземної мови, слід зазначити, що тут спектр досліджень взагалі необмежений. У рамках комунікативного підходу до вивчення іноземної мови (коли всі дії протягом уроку мають бути максимально наближеними до реальності, і постійно відбувається співставлення «свого» (задіяна рідна мова) і «не свого» (задіяна ІМ)) критичне мислення має бути присутнім постійно. І якщо кількість і різноманіття технологій, що задіяні у рецептивних видах мовленнєвої діяльності (читанні та слуханні), є достатніми, то технології, що сприяють розвитку критичного мислення у продуктивних видах мовленнєвої діяльності (говорінні й письмі), потребують удосконалення.

Найбільш активно у науковій літературі досліджуються «прийоми та стратегії КМ з урахуванням триступеневої методики»: «актуалізація – усвідомлення - рефлексія». Постійно розробляються технології критичного мислення та способи їх впровадження на заняттях з ІМ. Конструктивну основу технологій розвитку критичного мислення становить «базова модель трьох стадій організації навчального процесу». Існують великі набори технік/технологій для кожної стадії: *актуалізація* («Мозкова штурм», «K-W-L/ Знаю – хочу знати - взнав», «Прогнозування за ілюстрацією», «Асоціація», «Товсті/тонкі питання», «Дерево припущень»); *осмислення* («Технологія 6 капелюхів», «Зигзаг», «Insert», «Карусель», «Ромашка Блума»); *рефлексія* («Сінквейн», «Кластер», «Есе», створення концептуальних таблиць (в яких

студенти можуть порівнювати три чи більше аспекти тієї чи іншої вивченої наукової проблеми); дискусії та обговорення, висловлення своєї точки зору.))[2; 3; 6; 12].

Детальний перелік технологій, що задіяні під час занять з формування навичок у продуктивних видах мовленнєвої діяльності (говоріння і письмо) у відповідності до навичок КМ та ментальних операцій, що їх супроводжують, можна представити у таблиці: «Conformity between the technologies used during classes on the formation of productive skills (speaking and writing), the critical thinking skills and the mental operations that accompany them».

1 стадія КМ (актуалізація).

МО	Critical Thinking Skills	Writing	Speaking
Накопичення інформації з різних джерел,	Сприймати нові ідеї, визначати необхідну інформацію більш ніж з одного джерел; відрізняти факт від думки; збалансовувати логіку та емоції	Essay writing (Description essay, Informative essay, Narrative essay), Анатування, Анкетування, Прогнозування (у ПФ), Асоціативні поля (у ПФ), Особистий досвід (у ПФ)	Інтерв'ю, Опитування громадської думки, Прогнозування (в усній формі (УФ)), Асоціативні поля (в УФ), Особистий досвід (УФ)

2 стадія КМ (рефлексія).

Дослідження (обробка) інформації; порівняння, аналіз, оцінка; упорядкування; відсортування; тестування різних точок зору, різних	Виділяти головне; зіставляти різні погляди, точки зору; належним чином зважувати дані; виявляти причинно-наслідкові зв'язки; знаходити і наводити аргументи; оцінювати доречність і точність аргументів; коригувати припущення з урахуванням нових доказів	Стислий виклад інформації вилученої з різних джерел(у ПФ); Порівняння і зіставлення джерел інформації, Фейк-чекінг (письмове розслідування); Опитування громадської думки (аналіз результатів у ПФ); Причинно-наслідкові ланцюжки; Essay writing (Analitical essay, Multiple-choices essay, Double Question essay, Advantages & Disadvantages essay, Agree&Disagree essay, Argumentative essay, Comparison&Contrast essay, Preference essay, If\Imaginary essay, Explanation essay);	Стислий виклад інформації вилученої з різних джерел(в УФ), Фейк-чекінг (доповідь в УФ); Опитування громадської думки (аналіз результатів в УФ)
--	--	--	--

МОЖЛИВОСТ ей		Integrated essay writing (на зразок Integrated essay з іспитів у форматі TOEFL, коли пропонується спочатку прочитати першу точку зору з тексту, а потім прослухати другу точку зору з лекції і проаналізувати обидві точки зору на предмет того, співпадають вони, чи є протилежними); Створення концептуальних таблиць	
-----------------	--	--	--

3 стадія КМ (актуалізація)

Обґрунтова вання, висновок, прийняття рішення.	Знаходити способи вирішення проблем; робити висновки, аналізувати й перевіряти їх на практиці; передбачати наслідки; бачити невизначеність, помилковість суджень, які пропонуються іншими; бачити власні помилки, визнавати їх та виправляти; обирати власну позицію та обґрунтовувати її доцільність у конкретній ситуації.	Аналіз собистих помилок (у ПФ), Передбачення наслідків (у ПФ), Essay writing (Opinion essay, Discussion essay, Persuasive essay, Problem solution essay); Academic discussion/ академічна онлайн-дискусія (на зразок "Лист для академічної дискусії" з іспитів у форматі TOEFL: професор опублікував питання з певної теми, і деякі співгрупники відповіли своїми ідеями; пропонується 10 хвилин, щоб надрукувати власне повідомлення, яке сприятиме обговоренню; повідомлення має бути ясным і зв'язним, а також має бути розвинене та добре підкріплене аргументами та прикладами).	Аналіз собистих помилок (в УФ), Передбачення наслідків (в УФ), Academic discussion/ академічна онлайн-дискусія (усний аналіз 2х відповідей учасників онлайн дискусії на теж саме питання професора, а потім формулювання власної відповіді); Розробка проекту (обговорення частин складових проблеми, спільне вирішення проблеми, презентація результатів).
--	---	---	---

Людина, яка здатна критично мислити, має шанс вижити у сучасних умовах. Детальний перелік технологій, що задіяні під час занять з формування

навичок у продуктивних видах мовленнєвої діяльності (говоріння і письмо) у відповідності до навичок КМ та ментальних операцій, що їх супроводжують, може бути задіяним на кожному занятті з ІМ у вищому навчальному закладі. Відпрацювання цих технологій у повному обсязі сприяє самостійному формуванню думок іноземною мовою на основі аналізу базової інформації, що включає думки інших з того ж самого приводу, аналіз помилок, висновки, і сприяє подальшому вирішенню широкого спектру проблем.

Список використаних джерел:

1. Гембарук А.С. Бовгиря О. Розвиток критичного мислення учнів на уроках іноземної мови. URL: <http://surl.li/nrfpn> (дата звернення: 01.09.2023)
2. Івлєва К, Рейда О, Гулієва Д. Впровадження технології розвитку критичного мислення у процесі викладання іноземної мови у вищій школі. *Іноземні мови*. №2/2021. С. 23-29. DOI: <https://doi.org/10.32589/1817-8510.2021.2.235676>
3. Критичне мислення на уроках англійської мови. Методичний посібник. Автор-упорядник: Калінська Г.В. м. Хмельницький 2018 рік. URL:<https://naurok.com.ua/kritichne-mislennya-na-urokah-angliysko-movi-5346.html> (дата звернення: 21.09.2023)
4. Пелепейченко Л.М., Ревуцька С.М., Бабков Ю.П. Опори критичного мислення як інструмент розпізнавання маніпулятивних технологій. *Честь і закон*, 2022. № . С.
5. Revutska, S. “Development of Critical Thinking in the Process of Improving Productive Communication Skills”. *Teaching Languages at Higher Educational Establishments at the Present Stage. Intersubject Relations*, no. 43, Dec. 2023, pp. 102-14, doi:10.26565/2073-4379-2023-43-07.
6. Формування навичок критичного мислення на уроках іноземної мови : навчально-практичний посібник / О. С. Нікітченко, О. А. Тарасова. Харків : “Друкарня Мадрид”, 2017. 104 с. ISBN 978-617-7470-81-5;

УДК 378:[342.7+342.9]

ФУНКЦІОНУВАННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Романова Оксана Олександрівна

Національна академія Національної гвардії України, м. Харків

Вища освіта в сучасному суспільстві має надзвичайно важливу місію – сформуванню відповідальної та самодостатньої особистості, яка володіє критичним

мисленням, а також має захисний імунітет проти численних соціальних міфів. На сьогодні особистісний рівень інтелекту вимірюється не стільки кількістю засвоєних знань, скільки рівнем конструктивності поведінкових стратегій, що проявляються у конфліктних ситуаціях різного характеру. У результаті відмови від суб'єктивного погляду в будь-яких проявах на користь ціннісного дискурсу в освіті, університети, інститути та академії здатні зробити більший внесок у розвиток миру, ніж найпотужніша армія у світі.

Функціонування системи освіти в умовах воєнного стану характеризується інтенсивним пошуком нових підходів до навчання, інноваційних форм організації освітнього процесу, ефективних педагогічних та інформаційних технологій. Саме тому підтримка активного упровадження інновацій в освітню галузь під час війни стала одним із ключових напрямів роботи Міністерства освіти і науки України та його підрозділів. Варто зазначити, що в цей складний час і самі освітяни стали більш активно вести пошук шляхів вирішення проблем в організації навчання здобувачів освіти. Багато закладів освіти відкрили у вільному доступі платформи зі своїми навчальними матеріалами.

В умовах війни важливого значення набувають питання створення комфортного освітнього середовища та організації освітнього процесу, особливо для тих дітей, які отримали психологічну травму.

І під час війни, і після її завершення головним завданням освітньої галузі є і буде забезпечення якості освіти на всіх рівнях. Тому цілком закономірним є проведення наукових досліджень в освіті та втілення їх результатів у практику роботи, впровадження інноваційних технологій, забезпечення закладів освіти новими засобами навчання, науково-методичною та навчальною літературою. Неодмінною складовою експериментальної діяльності є неперервне відстеження її результатів.

Незважаючи на складні умови, в яких знаходиться наша країна сьогодні, інноваційна та дослідно-експериментальна діяльність в системі освіти продовжується, а її результатом є нове педагогічне мислення, нові педагогічні ідеї, форми навчання та моделі організації освітнього процесу.

Пріоритетне завдання освітян у воєнний час – взяти на себе відповідальність за пошук шляхів вирішення соціокультурних, соціально-економічних проблем насамперед шляхом мобілізації людських ресурсів, підвищення якості людського капіталу, який гартується університетською школою, збереження кращих традицій підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації, формування ціннісних орієнтирів молодого покоління українців.

Перед країною постає низка непростих ментальних, духовних, світоглядних проблем, зокрема їх розв'язання у сфері людинотворення в

освітніх закладах, що є основною системою координат формування справжнього суспільства України на шляху до європейського визнання.

Дистанційна форма здобуття освіти – індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

Отже, дистанційна форма навчання посіла ключове місце, що має як позитивні, так і негативні наслідки. Перспективною вважаємо також сферу розвитку цифровізації освіти в частині розвитку сервісів для всіх учасників освітнього процесу, залучення перспективних компаній на ринок праці України для посилення конкурентоздатності вітчизняних фахівців на європейському та світовому ринку. Також відзначаємо негативний вплив зменшення фінансування освітньої сфери у зв'язку з війною та необхідністю бюджетного перерозподілу коштів.

Спробуємо визначити напрями реформування вищої вітчизняної освіти:

- формування у студентів здатності до постійного оновлення знань, пошук талановитих вихованців, ефективних методів мотивації студентів і викладачів, їхній соціальний захист;
- посилення ролі та відповідальності колективів кафедр, інститутів, факультетів;
- зміцнення авторитету вищої освіти України;
- взаємодія з бізнесом, збільшення запитів на наукові розроблення вчених, їх практичну реалізацію;
- розвиток науково-дослідної роботи, вплив теоретичних досліджень на розвиток академічної науки як в Україні, так і за її межами;
- підвищення стійкості вищої освіти, широке запровадження онлайн-освіти;
- підвищення якості освітнього процесу, запровадження проблемного «перевернутого» та інших сучасних форм навчання.

Підсумовуючи, наголошуємо, що інноваційні підходи та запровадження інноваційних інструментів у вищій освіті повинні стати перманентним та невід'ємним елементом освітньої діяльності для стабілізації можливості поєднувати конкурентоспроможний попит та інноваційну наукову пропозицію в умовах адаптації учасників освітнього процесу до нових умов.

THE CONCEPT OF AUTONOMY IN ESL LEARNING IN THE MILITARY CONTEXT

Olga Savchenko

Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University, Kharkiv

The approval of the Road Map for improving language training in the Armed Forces of Ukraine for 2021-2025 and efforts to outline effective ways of its implementation are aimed at developing specific measures for organizing, supporting, and monitoring the implementation of language training to ensure continuity of learning and improving the level of foreign language proficiency and increasing time for learning a foreign language within the system of individual training using distance learning resources. All this actualizes the need to develop skills for independent learning of English as a second language (ESL) at the military university. Autonomy is gaining increasing importance and is becoming a natural component of the process of mastering a foreign language. Developing military students' autonomy is a method to intensify training and increase the effectiveness of ESL teaching and learning at the military university. This improves the quality of ESL teaching / learning, expands the possibilities for its practical use by military students, and stimulates their interest in learning, which should result in a higher level of foreign language proficiency, which is necessary for their integration into the international professional, scientific, and social environment.

Scholars in the areas of philosophy, pedagogy, and psychology affirm the need to develop autonomy, the concept of autonomy is widely discussed in scientific literature. Autonomous are those students who can independently set learning objectives, develop tactics and strategies for their implementation, and have self-control. Autonomy is close to the concept of student responsibility for the result and process of learning where the key concepts are self-responsibility, the ability to choose and flexibly build own academic trajectory, self-control, and reflection. The development of autonomy is directly related to the development of the student's ability to reflect on their experience of educational activity through individual consciousness and form an individual experience on this basis.

Autonomous educational activities in the context of ESL learning can be defined as the ability of students to arrange their work independently and manage it actively and consciously, reflect and make changes in educational activities, accumulate individual experience, and responsibly make decisions about learning in various educational contexts with a certain degree of independence from the teacher and even take over the teacher's functions. Autonomy is the want and ability of a

student to act as a responsible subject of the learning process, to perform independent educational activities and self-development in educational and professional aspects [1].

The essence of autonomy in the context of ESL mastering is the students' control of their learning process, in which students independently make decisions in the field of choosing methods of learning activities, forms of work, setting deadlines for its completion, methods of monitoring and assessing their work, taking responsibility for the result of learning and turning these results into new educational contexts. Autonomy arises when students realize themselves as a subject of the educational process and are ready to act actively, consciously, and independently [2].

The structure of autonomy in the context of ESL learning includes four components: motivational, volitional, emotional, and cognitive. Motivational and volitional components have a close relationship and are leading. The motivational component determines the direction of the future officer's multilingual, multicultural personality and includes orientations, attitudes, needs, interests, and volitional qualities that determine their purposeful, professionally oriented activities when learning a foreign language. This component stimulates and adjusts the independent work of military students, maintains their level of motivation throughout all its stages, and gives meaning to the work performed. The motivational component also includes military students' need and desire for self-education, self-development, and self-improvement in the context of ESL learning [3].

Autonomous ESL learning is a technologically developed process in which students face situations that stimulate them to develop strategies and the ability to organize their learning activities independently. We can speak about autonomy when the student but not the teacher or university is responsible for the learning process. The necessary skills that characterize students' autonomy include

- the ability to plan their learning process, set goals and objectives;
- interest in educational material;
- particular learning strategies;
- skills of acquiring information and knowledge;
- the ability to add new knowledge to the system of existing one and know how to use the obtained knowledge;
- the metacognitive competence – the ability to regulate and make changes in the learning process;
- initiative, self-analysis, and the ability to see the motives of the educational process and use supporting strategies to achieve goals.

References:

- Menegale, M. (2019). *Autonomy in Language Learning: Getting Learners Actively Involved*. The Venice Collection.
1. Morrison, B., Navarro, D. (2017). *The Autonomy Approach: Language learning in the classroom and beyond*. Delta Publishing.
 2. Whitehead, P. (2023). *Autonomy-Supportive Teaching in Higher Education*. Rowman & Littlefield Publishers.

UDK 811.111

STANAG AND LANGUAGE PROFICIENCY LEVEL FOR MILITARY PERSONNEL

*Sazanova Larysa Serhiivna
Kochyn Vladyslav Dmytrovych
Kharkiv National University of Internal Affairs, Kharkiv*

English is the operational language of UN and NATO peace operations. STANAG (Standardization Agreement, NATO Standard) is an international agreement that is valid in NATO countries and partner countries. One of the many provisions of this treaty, namely STANAG 6001, promulgates foreign language proficiency standards for military personnel. Since 2018 hundreds of soldiers from Spain, Poland, Italy, Portugal, the Czech Republic, Slovakia, Hungary, Romania, Bulgaria and Denmark have passed STANAG 6001 (SLP) and the Joint Forces Language Test (JFLT). Having STANAG 6001 certificate is an advantage a person gains in order to access certain job positions. International maneuvers raising skills of soldiers from different NATO countries are the key to security and the new reality that we need to adapt to.

According to the STANAG standard, testing is carried out and a corresponding certificate is issued. In Ukraine, the exam is conducted in accordance with the order of the Minister of Defense of Ukraine. Successful passing of the exam indicates that a military specialist knows a foreign language at a level sufficient for foreign language communication in certain professional fields. The main teaching method in exam preparation is the communicative method. Candidates who have undergone appropriate training at military educational institutions and successfully passed the exam can get a STANAG certificate. Servicemen and employees of the Armed Forces of Ukraine, who are recommended by the main customers of the training and who meet at least one selection criterion, have the right to study at foreign language courses. Candidates for training from among the employees of the Armed Forces are

selected according to the following criteria: the candidate applies to be sent to work abroad as part of national contingents, national personnel, multinational military administration bodies, in foreign diplomatic institutions of Ukraine, international organizations, for training; the candidate holds a position that requires the use of a foreign language, or is in the reserve of candidates for such a position; the candidate participates in international events. Exam tasks for language courses are developed by the Educational and Scientific Center of Foreign Languages of the National Defense University of Ukraine named after Ivan Cherniakhovskyi. There is a special commission for course final exams. Its membership is approved by the head of the higher military educational institution (or the military educational unit of the higher educational institution). Training is conducted within the framework of standardized speech levels (SMP): SMP 0 (Lack of practical skills); SMR 0+ (Educated minimum); CMR 1 (Survival); CMR 1 + (Survival +); SMP 2 (Functional); CMR 2+ (Functional +); SMR 3 (Professional); SMP 4 (Expert). The exam for the SMP 2 level is held twice a month in English and once every 1-2 months in German and French. Language testing for the CMP 3 level is carried out if there is enough relevant requests to form a group (on average, once every six months). Candidates are notified of the date of the test 3-5 days before it begins. The exam consists of four parts: writing, listening, reading, speaking. Before the start of the test, a briefing is held, the fulfillment of the requirements of which is mandatory. Testing lasts approximately 5 hours, including breaks. Based on the results of the test, you can get a Certificate on determining the level of knowledge of a foreign language. It is processed within a week. It is possible to retake the exam and repeat testing for the same language level from the same foreign language no earlier than two months after passing the previous test. The certificate is considered valid for three years from the date of passing the test. However, if the specified results are confirmed three times (with time intervals between tests of at least 2 years), then the level of foreign language proficiency is considered valid without further confirmation. Applicants who have listened to the training program and successfully passed the final exams are issued a Certificate of Determination of the Level of Foreign Language Proficiency in accordance with the STANAG 6001 standard, and graduates of a specialized foreign language course receive a certificate of completion of a specialized course. Those candidates who did not pass the exam are issued a certificate of completion of the foreign language course [1]. Most of the NATO countries use 'STANG 6001' or 'SLP' names, whereas in Italy the exam is called JFLT. There is also one significant difference between the exam taken in Italy and other countries. JFLT is a multi-level test which means that the level is gradually growing. Students start with level 1-type questions (15 Qs), then Level 2 (again 15 Qs), to finally get to Level 3 (15 Qs) and end with Level 4 questions (again 15Qs). There are four parts of the exam: reading, listening,

writing, speaking. Receptive skills part – Reading and Listening are taken on the same day. Students have to go through 60 short texts and short audio recordings and answer multiple choice questions. If you would like to practice exam-style listening tasks, you may use “The Listening Booster. It includes 50 Level 3 listening tasks. “Masterclass on SLP Reading” offers some task analysis and reveal traps the examiners set. Writing and Speaking are usually taken on the next day. When it comes to Writing, depending on the Level, students are asked to perform the following tasks: Level 1 – a short note. Level 2 – a letter / a report / a short essay. Level 3 – an essay (usually related to some geopolitical or military issues). “SLP Writing Course” with both theoretical and practical part is suitable for both SLP and JFLT exams (Levels 2 and 3). In the Speaking part, students have to perform a small talk, a role-play and if they are aiming at the Level 3 – a discussion (or another role-play (it’s up to the examiners) [2]. If it is a discussion, you may be sure that you will be challenged with making hypotheses and speculating, as they are considered higher order thinking skills and demonstrate an advanced command of the language. Functional Language Ebook or Stanag / SPL / JFLT will help you to learn how to perform exam tasks: apologize, thank, request information, hypothesize or speculate. It’s suitable both for Level 2 and 3.

References:

1. Що таке STANAG 6001?

URL: <https://www.jit.academy/shho-take-stanag-6001/>

2. JFLT – Joint Forces Language Test (Il J.F.L.T.) – Italians do it differently

URL: <https://militaryenglishcourse.com/jflt-italian-exam/>

УДК 378.147: 811

ВПЛИВ ВОЄННОГО СТАНУ НА МОТИВАЦІЮ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ

Світличний Віталій Анатолійович

Єжов Дмитро Михайлович

*Харківській національний університет внутрішніх справ,
м. Кам'янець-Подільський*

Вступ. У контексті сучасного світу, особливо в умовах воєнного стану, вивчення іноземних мов, зокрема мов професійного спілкування, набуває особливого значення. Дана теза присвячена дослідженню впливу воєнного

стану на мотивацію курсантів та студентів до вивчення іноземної мови, що використовується в професійній сфері. Основною метою тези є аналіз і визначення того, як військові конфлікти впливають на здобувачів вищої освіти, на їх мотивацію в контексті вивчення іноземних мов, зокрема тих, які використовуються у професійній сфері. Досліджуються чинники, які визначають зміни в мотиваційному ставленні здобувачів під час воєнних подій.

Зростання числа військових конфліктів у сучасному світі покладає нові виклики перед освітньою системою та здобувачами. Вивчення іноземних мов, зокрема для професійного спілкування, стає необхідним інструментом в умовах геополітичного оточення що змінюється.

Виклад основного матеріалу. Так як жеє впливає воєнний стан на мотивацію у цьому контексті? Теоретичні основи вивчення іноземних мов під час воєнного стану та мотивація вивчення іноземної мови під час воєнного стану - це комплекс факторів та стимулів, які спонукають особу зосереджувати свої зусилля на вивченні іноземної мови в умовах воєнного конфлікту. Мотиви можуть включати потребу в ефективній комунікації з іноземними партнерами, забезпечення безпеки та виживання в непередбачуваних ситуаціях, а також розширення можливостей для професійного та особистого розвитку в умовах геополітичної нестабільності.

Вплив воєнного стану на освітні процеси та вивчення іноземних мов може мати значущі наслідки на систему освіти та особистий розвиток учнів. При аналізі цього впливу потрібно враховувати декілька ключових аспектів.

Закриття освітніх закладів. Умови воєнного стану можуть призвести до закриття шкіл, коледжів та університетів з метою забезпечення безпеки студентів та персоналу. Це може призвести до перерв у навчанні та втрати доступу до освіти для багатьох студентів.

Зміни в навчальних програмах. Воєнний стан може вимагати адаптації навчальних програм для врахування нових реалій. Вивчення іноземних мов може стати стратегічно важливим аспектом для забезпечення ефективної комунікації та сприяння міжнародним відносинам.

Труднощі у доступі до освіти. Воєнний стан може обмежити можливості доступу до освіти через евакуацію, фінансові труднощі та загрози безпеки. Це може суттєво ускладнити вивчення іноземних мов для студентів.

Психологічний стрес. Умови воєнного конфлікту можуть призвести до психологічного стресу серед студентів, що може впливати на їхню здатність ефективно вивчати іноземні мови.

Зміни в мовній політиці. Воєнний стан може призвести до змін у мовній політиці країни, включаючи підтримку чи відхід від вивчення конкретних іноземних мов.

Зростання значущості деяких мов. Залежно від конкретного конфлікту, деякі іноземні мови можуть набути стратегічного значення для влади в контексті воєнних дій та міжнародних відносин.

В цілому, воєнний стан може впливати на освітні процеси, включаючи вивчення іноземних мов, через різноманітні економічні, соціальні та психологічні чинники. Забезпечення надійних механізмів підтримки освітніх ініціатив може бути ключовим для збереження якості освіти в умовах воєнного конфлікту [1].

Проведений аналіз впливу воєнного стану на мотивацію здобувачів до вивчення іноземної мови професійного спілкування характеризується наступними факторами.

Зміни в соціальному середовищі. Підвищений стрес та нестабільність. Воєнний стан може призвести до психологічного стресу серед здобувачів через загрозу безпеки та нестабільність в соціальному середовищі.

Спричинення потреби в адаптації. Зміни в соціальному кліматі можуть змусити здобувачів адаптувати свої освітні та професійні плани, зокрема, враховуючи важливість вивчення іноземних мов для подальших кар'єрних перспектив.

Економічні аспекти. Обмежені фінансові можливості. Економічні труднощі в умовах воєнного конфлікту можуть створювати обмежені можливості для здобувачів отримати доступ до якісної освіти та навчання іноземним мовам.

Специфічні вимоги до мови в умовах воєнного конфлікту. Потреба в спеціалізованих мовних навичках. Залежно від характеру конфлікту, здобувачі можуть відчувати потребу вивчення іноземних мов, які відповідають вимогам для роботи в поліцейських, оборонних чи гуманітарних організаціях.

Роль мови у збереженні зв'язків та взаємодії. Умови воєнного стану можуть підсилити потребу в стабільних комунікативних навичках для збереження зв'язків з родиною, друзями та колегами в умовах переселення чи інших змін.

Вивчення мови як інструмента соціальної адаптації. Вивчення іноземної мови може розглядатися здобувачами як інструмент для збереження професійних можливостей у важких часах та в умовах переорієнтації.

Виклики та перспективи. Стимули для саморозвитку. Умови воєнного стану можуть створювати виклики, але водночас служити стимулом для саморозвитку та пошуку нових можливостей, включаючи вивчення іноземних мов. Узагальнюючи, воєнний стан може значно впливати на мотивацію здобувачів до вивчення іноземних мов професійного спілкування через соціальні, економічні та особисті фактори. Зрозуміння цього впливу може

допомогти розробити ефективні стратегії підтримки освітніх ініціатив у важких умовах [2].

Соціальне оточення та культурні чинники в умовах військових конфліктів також впливають на мотивацію здобувачів до вивчення іноземних мов професійного спілкування. В процесі дослідження нами були розглянуті соціальні фактори впливу.

Стрес та нестабільність. Загострення воєнного стану може створювати соціальний стрес та невизначеність. Здобувачів шукають стабільність у вивченні іноземних мов для професійного спілкування.

Специфічні культурні вимоги. Воєнний конфлікт може змінювати культурні пріоритети та вимагати вивчення конкретних мов для взаємодії з іншими культурами.

Комунікація в умовах кризи. Мотивація вивчати іноземні мови зростає через необхідність ефективної комунікації в умовах кризи.

Спільнотні зв'язки. Здобувачі можуть бачити вивчення мов як засіб збереження та підтримки спільнотних зв'язків у складних умовах.

Професійні перспективи. Вивчення іноземних мов може розглядатися як засіб підвищення професійних можливостей у контексті воєнного конфлікту.

Культурна адаптація. Вивчення мов є ключем до культурної адаптації та сприяє розумінню різноманітності умов та перспектив [3].

На нашу думку переважно само ці фактори взаємодіють та формують мотивацію студентів у вивченні іноземних мов, необхідних для професійного спілкування, в умовах військових конфліктів.

Висновки. Дослідження впливу воєнного стану на мотивацію здобувачів до вивчення іноземних мов професійного спілкування виявило значний вплив екстраординарних умов на освітні процеси. Воєнний конфлікт призводить до психологічного стресу та невизначеності в соціальному оточенні здобувачів, що стимулює їхню мотивацію вивчати іноземні мови як засіб забезпечення стабільності та професійного зростання. Специфічні культурні вимоги, що виникають в умовах воєнного конфлікту, формують необхідність вивчення конкретних мов для ефективної комунікації та взаємодії. Мотивація здобувачів також обумовлюється їхньою потребою зберегти соціальні та професійні зв'язки, а також адаптувати свої освітні плани до змін в умовах кризи. Для впорядкування освітнього процесу в умовах воєнного стану пропонуються практичні рекомендації. Важливо надавати здобувачам психосоціальну підтримку, адаптувати навчальні програми та мовні курси до специфічних потреб, забезпечувати доступ до онлайн-ресурсів та надавати менторську підтримку для розвитку кар'єрних перспектив. Ці заходи спрямовані на створення сприятливого середовища для освітнього та професійного зростання

здобувачів у важливий період воєнного конфлікту, допомагаючи їм подолати труднощі та забезпечити стабільну освітню траєкторію.

Список використаних джерел:

1. Освіта.ua. Освітній процес в умовах війни. тенденції та висновки. *Освіта.UA*. URL. <https://osvita.ua/school/88943/> (дата звернення. 24.01.2024).
2. *Про видання*. URL. <http://habitus.od.ua/journals/2023/47-2023/5.pdf> (дата звернення. 24.01.2024).
3. Освітній процес в умовах воєнного стану в Україні. URL. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/45275/1/Тези%20Савка,%20Сливка%202021.pdf>

УДК 81'255.2:811.111

ЗАСТОСУВАННЯ МОДЕЛІ НА ЗАНЯТТЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ПРАВООХОРОНЦІВ

Скриник Ліна Миколаївна

Скриник Мирослава Віталіївна

Національна академія внутрішніх справ України, м. Київ

Освіта відіграє важливу роль у формуванні інноваційного суспільства, прискорює економічне зростання на засадах сталого розвитку, підвищує індивідуальний добробут і згуртованість. Освічена нація має фундаментальне значення для посиленню людського потенціалу країни. Саме тому за розпорядженням Кабінету Міністрів України у державі впроваджений «Операційний план реалізації у 2022-2032 роках стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки», за яким проєкт має на меті сприяти підвищенню якості вищої освіти, забезпеченню відповідності навичок та знань випускників закладів вищої освіти очікуванням роботодавців, вимогам ринку праці та суспільства загалом, подоланню викликів у освітньому секторі, спричинених пандемією, зокрема, забезпеченню стійкості освітньої системи, створенню умов для безперервності освітнього процесу в умовах обмежень [1].

Додаткові виклики усім учасникам навчального процесу щодо забезпечення якості української освіти додала повномасштабна збройна агресія РФ проти України. В умовах воєнного стану набуває критичного значення організація навчання, тому Міністерство освіти і науки України, використовуючи попередній досвід застосування дистанційного формату

навчання запровадило форми як дистанційного так і змішаного навчання із широким застосуванням ІТ-інструментарію цифрових навчальних технологій.

Міністерство освіти і науки України спільно з міжнародними партнерами працюють над технічною складовою підтримки університетів у частині доступу до різноманітних платформ.

Однією з таких моделей, що дозволяє розробити і оптимізувати курс на онлайн платформі є ADDIE. Модель ADDIE, яка була розроблена у 1970-х роках та досі є найпоширенішою моделлю для дизайну навчання. Це гнучка навчальна модель розроблена Центром освітніх технологій Університету штату Флорида, яка включає 5 етапів під назвою Аналіз, Проектування, Розробка, Впровадження та Оцінка. Ці п'ять фаз, які взаємопов'язані і взаємодіють одна з одною, є нелінійними циклічними режимами [2].

Перша фаза ґрунтується на аналізі потреб зов у навчанні та аналізі спроможності викладачів. Мета цієї фази – аналіз, який визначатиме цілі навчання, зміст навчання та середовище навчання. Проектування означає організувати навчальні ресурси та розробити навчальні стратегії відповідно до цілей навчання, що є основою для плавного запуску практики викладання; як тільки етап проектування завершено, наступним етапом є розробка, яка відсортує навчальні матеріали та створить відповідні навчальні програми; на етапі реалізації проводиться аудиторне навчання та передача знань; оцінювання буде контролювати та перевіряти весь процес викладання та навчання. Нарешті буде сформовано звіт про оцінку, який визначає успішність результатів навчання [3].

Ці п'ять етапів взаємопов'язані та взаємопов'язані та взаємно сприяють: аналіз та проектування є передумовою та основою навчання; оцінка є надійною гарантією всього періоду навчання. Кожна фаза, крім того, може в будь-який час перейти до фази оцінювання.

Відповідно до відгуків зов, на наступному етапі буде вирішено, чи можливо рухатися далі, щоб успішно завершити весь навчальний процес.

Дослідник Дінн Вахудін у Концепції електронного навчання вбачає, що вивчення англійської мови досягається завдяки інноваціям у сфері онлайн навчання.

Навички англійської мови адаптовані до різних засобів навчання, які є частиною онлайн навчання. Є два способи навчання, як синхронний, так і асинхронний [4].

Модель ADDIE була спрямована на навчання англійської мови на основі онлайн навчання, тому онлайн-навчальна група може бути створена для вивчення англійської мови і зов зможуть брати активну участь у всьому процесі через розвиток спільного вивчення англійської мови.

Розглянемо приклади обох способів навчання на основі ADDIE моделі. До асинхронного можемо віднести: огляд модуля – письмовий огляд модуля (назва теми, завдання до цієї теми, що нам потрібно знайти); розминка – невелика бесіда з усіма учасниками групи (перевірити список групи, запитати чи все з ними добре), знайти зв'язок між зво та викладачем, розслабити та створити атмосферу для вивчення англійської мови як другої; вікторина на словниковий запас – використовуйте цей словниковий запас під час виконання вправ на узгодження українських та англійських відповідників; знайти правильне визначення термінів; перевірити – поставити нові слова на пропуски в реченнях; обговорення – на питання викладача дайте відповідь; чи є цей термін в українській правовій системі? У яких правових документах використовується ця термінологія? Як ви можете пояснити різницю між українською та англійською версіями одного терміну?; читання – законодавчий текст для читання за темою нашого модуля, знайти всі нові терміни зі списку лексики, зрозуміти контексти тексту; аудіювання (відео) – перегляд відео за модулем, знайти нову лексику та граматику з попередніх завдань. Обговорення після аудіювання – створити дві протилежні сторони, з яких: одна захищає (наприклад, обвинувачує ідею з відео або погоджується з матеріалом із відео), а інша – спростовує її; вікторина на розуміння – тест на отримані знання з читання, аудіювання граматики; письмове підсумкове завдання – написання власної думки щодо риторичного запитання з використанням вживаної лексики та граматики з модуля; підсумки – отримані бали за модулем підсумувати.

Для ефективності викладання англійської мови та навчання буде ефективно сприяти застосування синхронних видів завдань. Наприклад, словниковий список – представлений список лексики, яку нам потрібно вивчити (багато з них є юридичними термінами), прочитати цей список повністю або по одному для правильної вимови; обговорення – використання запитань з вправ підручника, надати відповідь на них одногрупнику або викладачу, є варіант розділити на декілька підгруп, і дати їм ситуативну задачу, у якій зво можуть знайти рішення відповідно до тексту, який вони прочитали (це може бути юридичний текст або їх попередній досвід у юридичній практиці); практика граматики- описати граматичні специфікації, які використовуються в юридичних текстах, пояснити деякі правила граматики (will/ to be going). Підсумовуючи огляд двох типів взаємодії зво з викладачем у межах онлайн навчання на основі ADDIE моделі, зазначимо переважну більшість завдань асинхронного типу адже це спричинено неможливістю деяких студентів навчатися віч на віч з аудиторією проте залишає змогу комунікувати з викладачем та іншими зво.

Альтернативна діяльність передбачає можливість відповісти на запитання викладача або зво в інший час, можуть отримати доступ до певних завдань протягом необмеженого часу за вказівкою викладача. В той час як класична форма онлайн навчання потребує від зво кількох прямих ефірів, таких як конференції, чат або інші медіа, які використовувалися під час пандемії COVID-19.

Звернемо увагу й на певні труднощі у застосуванні моделі ADDIE адже її активне використання може призвести до надто складних етапів проєктування з багатьма категоріями працівників (викладацький склад, дизайнери інструкцій, редактори, веб-дизайнери) і, як наслідок, сильний розподіл праці, в результаті чого курсі займають до двох років від початкового затвердження до фактичного завершення. Чим складніша структура проєктування та управління онлайн платформою, тим більше можливостей для збільшення витрат і дуже дорогого програмування.

Використання європейського досвіду в онлайн навчанні зі зво Національної академії внутрішніх справ демонструє перевагу, якщо його застосовувати належним чином. Цей спосіб підвищить ефективність і покращить процес навчання, щоб значною мірою задовольнити потреби всіх зацікавлених сторін.

Список використаних джерел:

1. Операційний план реалізації у 2022—2024 роках Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022—2032 роки: розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.02.2022 № 286-р. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2022/04/15/VO.plan.2022-2032/Operatsiynnyu.plan.SRVO-23.02.22.pdf>

2. Maddison T., Doi C., Lucky S., Kumaran M. Chapter 2: Literature Review of Online Learning in Academic Libraries. Distributed Learning. 2017, P. 13-46

ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ: З ДОСВІДУ РОБОТИ

Скриннік Наталія Анатоліївна

Харківський автомобільно-дорожній фаховий коледж, м. Харків

Запровадження дистанційного навчання стало серйозним та несподіваним викликом для всіх закладів освіти України ще з 2020 року, а особливого значення набуло під час російської агресії в Україні.

Ідея дистанційного навчання полягає в тому, що взаємодія викладача й студента відбувається у віртуальному просторі за умови наявності у них комп'ютерного забезпечення та Інтернет-мережі. Така форма освіти дозволила по-новому організувати освітній процес, оскільки з'явилась абсолютно нова можливість – вивчати англійську мову дистанційно, тобто без безпосереднього контакту з викладачем.

У цій системі викладач на базі інтернет-платформи створює загальний курс навчання, використовуючи мультимедійні педагогічні ресурси, індивідуалізує його до потреб та здібностей студентів, здійснюючи підтримку їх діяльності [1].

Дистанційне навчання надає здобувачам освіти доступ до нетрадиційних джерел інформації, можливості для творчого самовираження, знаходження та закріплення набутих навичок, підвищує ефективність самостійної роботи.

Базовим інструментом дистанційної освіти з дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням» в ХАДФК є платформа Moodle, яка була запропонована МОН України, як одна з освітніх інтернет-платформ з метою її впровадження під час проведення дистанційної форми навчання. Студент вивчає в мережі або завантажує освітній матеріал з дисципліни, що розміщено на сайті коледжу, організовує свою роботу: виконує вправи, завдання для самооцінки та надсилає виконані завдання на перевірку викладачеві. Крім вищезазначеної платформи популярними на сьогодні є Zoom, Microsoft Teams, Google Meet, які дозволяють проводити заняття у форматі відеоконференції. Платформи дистанційної освіти надають можливість контролювати засвоєння вивченого матеріалу. Додатки-месенджери – Viber, Telegram допомагають надсилати студентам текстові та мультимедійні матеріали для підготовки до занять та забезпечують ефективний зворотній зв'язок із викладачем.

Специфіка дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням» для студентів технічних спеціальностей пов'язана з тим, що навчання

спрямовано на оволодіння студентами навичками мовленнєвої діяльності – в аудіюванні, говорінні, читанні й письмі з урахуванням їх професійної спрямованості. При цьому мета навчання іноземної мови полягає у формуванні в студентів іншомовної комунікативної компетенції. Система дистанційної освіти сприяє ефективності засвоєння іноземної мови студентами за рахунок збільшення обсягу мовної практики, використовуючи інформаційно-комунікативні технології й ігрові методи навчання з метою закріплення й поглиблення знань, які були набуті студентами на практичних заняттях [2].

Відомо, що сьогодні Інтернет насичений різноманітними навчальними сервісами, платформами та порталами. Найбільш використовуваними серед них є Kahoot, Genial.ly, H5P, Duolingo, Edmodo, які допомагають викладачу запуснути механізми гейміфікації під час дистанційного навчання, подолавши такі недоліки, як можливе зниження мотивації студентів до навчання, неможливості чітко зрозуміти власний прогрес та результати своєї діяльності тощо [3].

Одним зі способів інтенсифікації діяльності студентів з вивчення іноземної комунікації є активне використання форм і прийомів парно-групової й колективної мовленнєвої взаємодії всіх суб'єктів навчального процесу у рольових іграх та проектах, під час проведення дискусій і презентацій, спільного планування й виконання проблемних завдань та навчально-дослідних робіт. Такі засоби інтерактивного формування комунікативної компетенції забезпечують комунікативну спрямованість навчання.

Таким чином, освітні платформи, інформаційно-комунікативні технології є складовими в процесі формування професійної іншомовної компетенції майбутніх фахівців технічної галузі в умовах дистанційного навчання.

Список використаних джерел:

1. Кухаренко В. М., Бондаренко В. В. Екстрене дистанційне навчання в Україні: Монографія / За ред. В. М. Кухаренка, В. В. Бондаренка – Харків: Вид-во КП «Міська друкарня», 2020. – 409 с.
2. Положення про дистанційне навчання (Затверджено наказом Міністерства освіти і науки України 16.10.2020 № 40) [Електронний ресурс] // Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#n18>
3. Chistyakova, G., Bondareva, E., Demidenko, K., Podgornaya, E., & Kadnikova, O. (2017). Using innovative interactive technologies for forming linguistic competence in global mining education. E3S Web of Conferences, 15, 04010. <https://doi.org/10.1051/e3sconf/20171504010>

USAGE OF MODERN TECHNOLOGIES IN ENGLISH LANGUAGE LEARNING

Снісар Владислав Євгенійович

Галенко Юлія Петрівна

*Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ,
м. Дніпро*

One of the distinctive features of modern society is the integration of Information and Communication Technologies (ICT) with scientific and industrial sectors. This integration requires all members of the information society to be ready to use ICT in their professional activities.

In this context, one of the priority directions of informatization of modern society is the process of informatizing education, with the main focus being on the integration of information and communication technologies into subject areas. As a means of modernizing primary and higher education, many researchers consider the rational combination of traditional educational technologies and contemporary ICT [1].

Traditional pedagogical teaching methods for foreign languages are limited in their ability to simulate foreign language environments, accommodate individual student differences, and create conditions for authentic communication in the target language. Therefore, educators incorporate computer and telecommunications equipment into the learning process and develop methods for its application. Teaching a foreign language relies on the comprehensive use of technology to create the necessary educational information and communication environment [5].

The use of ICT tools in foreign language classes allows for the simulation of foreign language environments, creates conditions for authentic communication, takes into account individual student differences, and enhances motivation for learning a foreign language. It also intensifies the acquisition of specific skills and abilities related to this discipline. Interactive computer-based foreign language learning is one of the significant directions in computer-assisted education [4].

Through computer technology, a virtual learning environment is created, which can be constructed to have its own memory of what students have done. With the help of ICT, users can access information about the content and modes of operation of informational resources and effectively utilize the content of these resources [3]. Enriching the information potential and communication environment can be achieved by creating multimedia applications in educational networks.

The ability to choose any information from a vast information resource and various modes of operation is of great significance. At all stages of learning English language, internet resources can be used, which play a particularly important role in organizing independent work for students. The Internet is an inexhaustible source of resources for studying English language and even the history and culture of the country whose language students are learning [1]. The Internet provides a vast information field containing a wide range of information and, importantly, various means of information perception: graphics, sound, video. Moreover, internet resources are needed to obtain new, authentic information, to assess students' knowledge levels, and, surely, to create a real language environment (in the context of international telecommunications projects, audio and video conferences), which contributes to the natural need for communication in English and, consequently, enhances motivation to learn the language [2].

When using internet resources in the process of learning English, websites that do not contain spelling, grammatical and other errors are typically used. However, at an advanced stage of learning, websites with grammatical and spelling errors can also be utilized [4].

For example, materials from various companies' websites describing their products are suitable for acquainting students with the linguistic phenomenon of English. Special attention is paid to websites for international youth communication (www.sharedtalk.com, livemocha.com, etc.) in creating a relevant language environment. To activate independent work with various structural educational internet resources, an instructor needs to search for and select corresponding resources, providing their exact addresses and teaching students how to work with them. In doing so, it is necessary to evaluate how well the selected resources correspond to the language and socio-cultural level of the specific group of students.

The relevance, novelty, adaptation to students, and cultural suitability of the selected information are also essential criteria in material selection.

Empirical research has shown that the issues of educational texts and related tasks can both narrow and expand the sociocultural space. References to search engines are also advantageous since they facilitate the selection of necessary information and help save time. Rational use of video and audio materials can significantly contribute to teaching English language comprehension and preparing students for real communication situations, so it is important to implement a well-thought-out strategy for managing the process, meaning to select or design exercises for the specific task correctly [3].

Therefore, the use of ICT tools in English language instruction allows for the creation of an individual educational trajectory. When developing electronic educational resources for independent student work, it is advisable to include a

graduated approach to the difficulty and complexity of the selected material. It should also incorporate procedures to facilitate the summarization process, the availability of summarizing diagrams, theoretical descriptions supported by practical examples, and hyperlinks to relevant resources.

The materials should describe the connection between learning material and additional didactic resources on the specialized educational portal to support students' independent cognitive activities.

When working with foreign language literature independently, computer (electronic) dictionaries can be utilized, which significantly speeds up the search for unfamiliar words. These dictionaries also provide pronunciation in both British and American English versions. For example, the AVVV Lingvo dictionary is easy to install on a PC and is suitable for smartphones and mobile phones, while AVVV Lingvo with OS Android is designed for tablets. With the help of thematic dictionaries created by an instructor based on programmatic vocabulary, students can easily learn the required number of new words. The choice of educational programs and thematic dictionaries for independent English language work is determined by the students' level of English proficiency, their interests and field of study.

A perspective for further research lies in conducting experimental studies to practically apply different types of ICT in the English language learning process in order to determine the most effective ones.

References:

1. Ahmadi, Dr. Mohammad Reza. The use of technology in English language learning: A literature review. *International journal of research in English education* 3.2 2018. P. 115-125.
2. McArthur, Tom, Jacqueline Lam-McArthur, and Lise Fontaine, eds. *Oxford companion to the English language*. Oxford University Press, 2018.
3. Murray, Denise E., and MaryAnn Christison. *What English language teachers need to know volume I: Understanding learning*. Routledge, 2019.
4. Raja, Rahat, and P. C. Nagasubramani. Impact of modern technology in education. *Journal of Applied and Advanced Research* 3.1 2018. P. 33-35.
5. Tomlinson, Brian, ed. *Developing materials for language teaching*. Bloomsbury Publishing, 2023.

ІГРОВІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ В НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ

Сорока Наталя Анатоліївна

Щокіна Тетяна Миколаївна

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, м. Харків

Протягом багатьох десятиріч в психолого-педагогічній практиці гра використовується як спосіб навчання і передачі соціального досвіду. Вона є сучасним інструментарієм викладачів і педагогів, який застосовується з найрізноманітнішими цілями, а саме:

- в якості самостійної технології для засвоєння поняття, теми і навіть підрозділу навчального предмета;
- в якості елементу більш загальної технології;
- в якості елементу практичного заняття або його частини (введення нової інформації, контроль засвоєння матеріалу);
- як технологія самостійної роботи.

Місце та роль ігрової технології у навчальному процесі, поєднання елементів гри та навчання багато в чому залежать від розуміння викладачем функцій педагогічних ігор. Ігрові технології сприяють актуалізації різних мотивів навчальної діяльності і насамперед таких, як мотиви спілкування, моральні та пізнавальні мотиви. Мотивація ігрової діяльності забезпечується її добровільністю, можливістю вибору та елементами змагання, здорової конкуренції, задоволення потреб, самоствердження та самореалізації.

Однією із актуальних проблем сучасної методики викладання іноземних мов є організація навчання за допомогою ігрових технологій. Актуальність цієї проблеми викликана цілою низкою факторів. По-перше, інтенсифікація навчального процесу ставить завдання пошуку засобів підтримки у студентів інтересу до матеріалу, що вивчається, та активізації їхньої діяльності протягом всього заняття. Ефективним засобом вирішення цього завдання є рольові ігри. По-друге, однією з найважливіших проблем викладання іноземної мови є навчання мовленню, що саме створює умови для розкриття і реалізації комунікативної функції мови і дозволяє наблизити процес навчання до умов реальної повсякденної іншомовної комунікації. Цей аспект зокрема і стає мотивацією вивчення іноземних мов. Залучення студентів до усної комунікації стає успішним через ігрову діяльність.

Проаналізувавши безліч існуючих різновидів та типів ігор, ми пропонуємо розділити ігри, які використовуються на практичних заняттях з іноземної мови на дві основні групи: дидактичні ігри та творчі, рольові ігри. До

дидактичних слід віднести граматичні, лексичні, фонетичні та орфографічні ігри, які сприяють формуванню мовних навичок студентів, що навчаються будь-якої іноземної мови. Відмінною характеристикою дидактичних ігор, у порівнянні з іншими типами ігор, характерним елементом є чітко визначена ціль навчання з метою досягнення певного результату, яка обґрунтована, виділена і охарактеризована навчально-пізнавальною спрямованістю. Під час участі у дидактичній грі та за її допомогою учасники мають опанувати певними навичками. Характерними рисами, які притаманні саме дидактичній грі, є наступні: зв'язок із чітко визначеною навчальною метою; можливість повторити, у будь-який час призупинити та відтворити і продовжити гру; відкритість самого процесу, тобто кінець гри не визначений у часових та смислових вимірах; дотримання експліцитних правил, які можуть бути змінені гравцями; задоволення від участі, відсутність «наслідків» для тих, хто приймає участь у грі (не ставиться за вимогу оцінювання подібної діяльності).

На нашу думку, принципова відмінність дидактичних ігор від вправ та завдань полягає в тому, що: по-перше, у грі немає заздалегідь визначеної схеми поведінки, і учасник сам обирає можливий варіант мовленнєвої взаємодії та оцінює результат його реалізації. Єдине, що обмежує зміст та форму гри – це навчальний матеріал (тема практичного заняття, ціль, прогнозовані результати). По-друге, гра, як правило, має змагальний, конкурентний характер. Студент, який формує партнерські взаємовідносини із своїми колегами по грі, оцінює свої навички та уміння не лише у порівнянні з досягненнями інших гравців. Гра дозволяє йому об'єктивно оцінити свої власні можливості і здібності. По-третє, під час і в процесі гри студенти навчаються міжособистісному та груповому спілкуванню, набирають досвіду обирати оптимальні засоби (мовленнєві та будь-які інші) рішення конфліктних ситуацій. Гра сприяє формуванню здатності та умінням співвідносити свої дії з діями інших гравців, тобто співпрацювати, об'єктивно оцінювати себе в колективній діяльності. Дидактична комунікативна гра передбачає таку організацію спільної комунікативної діяльності викладача та студентів, під час якої водночас проявляються особливості мовленнєвої поведінки студентів, а також формуються їхні іншомовні комунікативні уміння.

Творчі рольові ігри є одним із способів навчання іноземної мови. Такі поняття, як рольова гра, симуляція, драма та гра найчастіше використовуються як взаємозамінні поняття, але насправді їхня сутність відрізняється. Різниця між рольовими іграми та симуляціями полягає у “справжності” ролей, які виконують студенти. За умов симуляції студенти відіграють свою природну роль, інакше кажучи, роль, яку вони беруть на себе у реальному житті в тій чи іншій життєвій ситуації (наприклад, роль покупця у супермаркеті або

бронювання квитків на транспорт). У рольовій грі студенти відіграють роль, яка є для них несправжньою, уявною, або перспективною і бажаною у реальному житті (наприклад, прем'єр-міністр чи рок-зірка). Рольову гру можна розглянути, як один із компонентів або елемент симуляції. Таким чином, в процесі рольової гри учасникам пропонують ролі, які вони грають згідно сценарію. У симуляції увага акцентується на взаємодії однієї ролі з іншими ролями, а чи не на виконанні певних ролей. Так або інакше, рольова гра готує студентів до соціальної взаємодії в іншому соціальному та культурному контексті.

Рольова гра є дуже гнучкою навчальною діяльністю, яка має широкий спектр можливостей. У рольових іграх широко використовуються різні комунікативні прийоми, а завдяки цьому студенти впевненіше наближаються до вільного володіння мовою, взаємодії на практичних заняттях та значно підвищують мотивацію вивчення іноземної мови з метою спілкування. Рольова гра покращує мовленнєві навички студентів у будь-якій ситуації, оскільки практично весь навчальний час у рольовій грі спрямований на мовленнєву практику. Цікаво, що активно залученими до такої діяльності виявляються всі учасники - не тільки той, хто говорить, але і той, хто слухає, є максимально активним, оскільки він повинен зрозуміти та запам'ятати репліку партнера, співвіднести її з ігровою ситуацією, визначити наскільки вона релевантна ситуації та меті спілкування і правильно відреагувати на неї.

Отже, ігрові технології займають важливе місце в освітньому процесі. Широкий вибір рольових ігор дозволяє використовувати їх у будь-якій частині навчального процесу. Разом з цим вони є дуже корисним інструментом, який робить навчання іноземної мови цікавим і незабутнім. Рольові ігри забезпечують позитивний емоційний стан студентів та комунікативну спрямованість практичного заняття. Ігри позитивно впливають на формування пізнавальних інтересів тих, хто навчається, сприяють усвідомленому засвоєнню іноземної мови та розвитку таких якостей, як самостійність, ініціативність, уміння працювати у команді. Студенти активно і захоплено працюють, уважно слухають один одного, а викладач лише спостерігає за їхньою навчальною діяльністю, спрямовує її та керує нею у відповідності до поставлених цілей задля досягнення бажаних результатів.

Список використаних джерел:

1. Щокіна, Т.М. Рольова гра як метод навчання іноземної мови // Матеріали V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Іноземна мова у

- професійній підготовці спеціалістів: проблеми та стратегії», 20 лютого 2021 року. Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В.Винниченка. С.182-184.
2. Щокіна, Т.М. Case study як один із перспективних сучасних методів навчання іноземної мови // Збірник тез доповідей VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Іноземна мова у професійній підготовці спеціалістів: проблеми та стратегії», 21 лютого 2022 р. Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2022. С.262-264.
3. Holubnycha, L., Kostikova, I., Soroka, N., Shchokina, T., & Golopych, I. (2021) Intercultural Competence Development at Universities. *Postmodern Openings*, 12(1 Sup 1), 200-214. <https://doi.org/10.18662/po/12.1Sup1/279>
4. Kostikova, I., Holubnycha, L., Shchokina, T., Soroka, N., Budianska, V., Marykivska, H. (2019) A Role-Playing Game as a means of Effective professional English teaching. *Amazonia Investiga*, 8(24), 414-425. <https://www.amazoniainvestiga.info/index.php/amazonia/article/view/1001>

УДК 811.111:378.147.091.31

THE SPECTRUM OF LEARNER AGENCY IN THE ESL CLASSROOM

*Startseva Natalia Mycholayivna
Ilchenko Valeriia Vitaliyivna
Karpenko Olena Valentynivna
Karazin National University, Kharkiv*

The concept of Learner Agency (LA) in the ESL classroom covers various cognitive and behavioral aspects. It correlates with theories of self-regulated learning and emphasizes the ability of learners to take initiative, set grounded and realistic goals, and control their learning process autonomously. LA involves metacognitive strategies with learners actively monitoring, planning, and evaluating their learning process, thus reinforcing the importance of goal setting and self-assessment in optimizing language proficiency. LA also encompasses the socio-cognitive perspective, highlighting the role of social interaction and personal cognition in language learning. In the ESL classroom, LA is observed in a variety of types and each type correlates with cognitive theories and socio-cultural frameworks. Given the complex nature of the learner's active involvement in the process of language acquisition within the ESL setting, the following LA types can be identified.

Self-Directed LA is characterized by the learner's proactive and self-regulated approach to language acquisition. Such learners establish clear and personalized language objectives and generally tend to control their learning process. This

approach involves making extensive use of supplemental learning resources and tailoring study plans to their individual needs. These learners are often engaged in autonomous self-study activities beyond conventional classroom settings, exploiting various digital platforms, language apps, and authentic materials to make their experience within the foreign language more immersive and contextualized.

Collaborative LA is evidenced in learners inclined to group-oriented and collaborative learning activities, such as paired exercises and interactive tasks. Such learners demonstrate a high degree of involvement in discussions, peer-teaching, and language exchange programs, regarding such activities based on social interaction as a useful tool to enhance their language proficiency.

Inquiry-based LA is demonstrated by learners seeking an immersion in a foreign language that goes beyond conventional language learning. Regarding traditional approaches to language acquisition rather superficial, they tend to question language structures, scrutinize grammatical structures, and seek explanation for language subtleties. This LA type is a powerful drive towards in-depth exploration of the complexities of a foreign language and its underlying principles, which ensures a deeper comprehension of the language beyond mere grammar and vocabulary acquisition.

Technology-based LA is characteristic of technologically-savvy language learners who actively draw on wide variety of digital resources, language applications, and multimedia platforms to supplement and enrich their language acquisition. Focused and strategic use of interactive language learning websites and software as well as active involvement with numerous online language communities aim to facilitate the formation of linguistic competence and keep up-to-date with the language.

Culture-sensitive LA brings culture in the ESL setting and intertwines it with language learning. This type of LA promotes active engagement with the cultural aspects inherent in a language and makes culture-sensitive language learners explore a variety of cultural artifacts, both tangible (traditional clothing, artwork, etc.) and intangible (literature, music, cinematic productions, etc.) in order to build up a well-rounded comprehension of cultural nuances, thus fostering not only language proficiency but also cultural understanding.

Reflective LA promotes the language learner's introspective evaluation of the efficiency of the chosen strategies and their advancements in language acquisition. Such learners tend to critically assess their progress, identify their strengths and weaknesses as well as areas for improvement in language proficiency. Such comprehensive introspective analysis ensures timely and adaptive adjustment in the chosen learning methods and approaches aimed at maximizing their learning outcomes.

Action-based LA focuses on practical application of language skills. These learners actively seek and take advantage of every opportunity to use the language in real-life situations such as involvement in language exchange initiatives or volunteer activities that necessitate communication in a foreign language. Such experiential learning allows practical involvement with a language environment, thus reinforcing and consolidating language acquisition.

Understanding the LA types in the ESL classroom is crucial for both educators and learners since it ensures tailoring teaching methods to meet the diverse learners' needs and fostering a more inclusive and effective learning environment.

УДК 378:372.8:811.111

FOREIGN LANGUAGE AS A MEANS OF DEVELOPING COMMUNICATION SKILLS OF CADETS OF HIGHER MILITARY EDUCATIONAL INSTITUTIONS

*Стрілець Лариса Костянтинівна
Національна академія Національної гвардії України, м. Харків*

Changes that have occurred in the Ukrainian society in recent years have significantly increased the challenges in all spheres of public life. Currently, along with high professionalism, such personality traits as initiative, rationalism, and dynamism, the ability to quickly respond to a current situation, healthy optimism, and communication skills are put at the forefront.

All these characteristics of personality traits cannot exist without developed communicative abilities.

Back in the 30s of the 20th century, Dale Carnegie noticed that the success of a person in his/her financial affairs, in the technical field or engineering depends by fifteen percent on his/her professional knowledge and by eighty-five percent on the ability to communicate with people.

A high level of development of an employee's communicative abilities ensures real psychological contact with colleagues, superiors and subordinates. The ability to overcome various psychological barriers that arise in the process of interaction determines the fruitfulness of interpersonal relationships, through which business and personal levels of communication are harmoniously combined.

An analysis of the curricula and a list of disciplines studied at military higher educational institutions showed a number of academic subjects that are aimed at developing cadets' communicative abilities. One of these subjects is a foreign language for specific purposes.

A foreign language is objectively a social value, therefore its inclusion in the higher education program is a social request of society. A foreign language, like a native language, does not exist in isolation in society and cannot live its own life. It is closely connected with all spheres of society: economics, politics, art, education, military sphere, etc., reflecting the mentality and culture of the country it represents.

A foreign language, like the native language, performs two important functions in the life of a person and society: communication and cognition. However, the difference is that a foreign language serves as a means of not only interpersonal, but also interethnic, interstate, and international communication.

In recent years, new factors have begun to operate in various spheres of society, radically changing the status of a foreign language as an academic subject.

The importance of the foreign language for specific purposes is increasing with every passing year. This is proved by a number of field training exercises where the future officers perform as active participants alongside with their foreign partners.

Thus, knowledge of a foreign language is now becoming one of the conditions for professional competence, including for a military specialist.

Noting the important role of a foreign language as an academic discipline in the process of training a military specialist, we should dwell on its main functions. Of course, one of the general functions of a foreign language, like any other academic subject, is to ensure the general development of the future officer, expanding his /her horizons, the knowledge about the world around, about people who speak this language, about works of art, and about other national cultures. In addition, any training is associated with the formation of certain personality traits of the military student. Purposeful education of cadets in general and the formation of certain personality qualities necessary for professional development is another one of the most important functions of a foreign language.

A foreign language as an academic subject makes a significant contribution to the culture of mental work of cadets through the development of such specific educational skills as the ability to use bilingual linguistic dictionaries, searching for information on the Internet, completing projects, preparing presentations, etc. All this teaches cadets to work independently creates the prerequisites for the development of the need for linguistic self-education.

A foreign language as an academic subject has a huge impact on the development of creative abilities of cadets.

According to many scientists involved in the problems of linguistics, when studying a foreign language, the development of thinking occurs not so much through comparison with the native language, but through the solution of ever more complex speech and mental tasks containing elements of problematization associated with the semantic content of the learning process. Thus, the cognitive and communicative

function of thinking actively develops. Studying a foreign language contributes to the development of such important mental operations as comparison, analysis, synthesis. Simulation of real-life situations in the classroom, participation in speech games, actions in expected circumstances develop the imagination and creative abilities of students.

At the same time, the function of a foreign language as a means of developing professional orientation is of paramount importance, i.e. interest in the future profession and the desire to gain knowledge through as many communication channels as possible, one of which in this case is knowledge of a foreign language which provides the opportunity to become acquainted with achievements in the professional field abroad.

This function is implemented through the organization of the entire educational process, the content of the educational material itself, its focus, as well as through methods of introducing this material and forms of interaction between the teacher and students in the educational process.

The question we raised about the need to develop communication skills in future officers is very update and relevant. The military educational establishments in our country train professional personnel for all branches of the military, which have not yet completed the reform stage, but stand on the way to achieving new qualitative and quantitative indicators. Progressive development in the army can only be achieved by highly professional personnel who are trained not only in terms of their specialty, but also know how to get along with people, overcome psychological barriers in communication, and find a way out of any conflict situation.

References:

1. Методичні рекомендації щодо забезпечення якісного вивчення, викладання та використання англійської мови у закладах вищої освіти України .- Наказ МОН №896 від 25.07.2023.
2. Дорожня карта вдосконалення мовної підготовки у Збройних Силах України (на 2021-2025 роки).- Міністерство оборони України. (2021). Київ.
3. Основні засади мовної підготовки особового складу у системи Міністерства оборони України . – Рішення Міністра оборони України від 08.08. 2019 №1524/з/84.
4. Концепція мовної підготовки особового складу Збройних Сил України : Наказ Міністра оборони України від 01.06.2009 р. № 267.
5. The CEFR Levels. URL: <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/level-descriptions>

**SPECIFICS OF LANGUAGE EXPERTISE IN CASES RELATED TO
OFFENSES**

Сухін Кирило Сергійович

Галенко Юлія Петрівна

*Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ,
м. Дніпро*

As an important tool of modern law enforcement, linguistic expertise is gaining increasing importance in cases involving offenses. This discipline studies the linguistic features of texts, documents and statements that may be important for law enforcement and crime investigation.

The specificity of linguistic expertise lies in its ability to examine textual information from the point of view of linguistic and structural aspects. Language experts analyze the language used in texts and identify differences in language that may indicate the authenticity or falsification of documents. They investigate the structure of texts, stylistic features and other linguistic aspects that may be important for investigating offenses.

This topic is especially relevant in the modern world, as the number of digital and paper documents used in criminal and administrative cases is growing. Language expertise is becoming a key tool in the fight against crime and ensuring justice.

An analysis of court practice shows that linguistic examinations are appointed in criminal proceedings to investigate crimes against the foundations of national security (Section I of the Criminal Code of Ukraine), against public safety (Section IX), against public safety and morality (Section XII), etc. Its task in such cases is to diagnose the presence of a “speech offense” in the text and identify the author. This requires the expert to confirm or refute the realization in this text of speech acts of “call” and/or “propaganda”, the content of which corresponds to the disposition of certain articles of the Criminal Code of Ukraine [1].

The basis for the expert study of writing is the presence of specific features in the speech of each person, which allows asserting the existence of an individual style of each person. Linguistic factors, i.e. factors that determine a person’s speech skills, are the level of education, the degree of mastery of the norms of literary language, place of birth, age, profession, gender, sphere of social activity and life, accumulated life experience, interests, etc. [2].

Thus, linguistic expertise plays a key role in modern law and order, contributing to the detection of crimes and ensuring justice. It is an integral part of human rights protection and helps to ensure objectivity and equality in judicial procedures, which are important principles of a modern law-based society.

References:

1. Azhniuk L.V. Types of Linguistic Expertise: Objects and Methodology of Their Research / Azhniuk L.V. // Linguistics. Kyiv, 2016. P. 3-18.
2. Kovinko N.M. Peculiarities of Assigning Language Expertise of Written Texts. // Legal Development of the Society and the State: Traditions and Innovations // Materials of the Scientific-and-Practical Online Conference, Kharkiv, 2017.

УДК

PSYCHOLOGICAL FACTORS WHICH MAKE AN IMPACT ON THE PRODUCTIVITY OF ENGLISH LANGUAGE LEARNING PROCESS BY CADETS DURING WARTIME

Тодорова Ксенія Леонідівна

*Харківський національний університет Повітряних Сил ім. Івана Кожедуба,
м. Харків*

Educational process in Ukraine has been undergoing significant challenges since the beginning of wholesale invasion. Students of military educational establishments are the ones who are experiencing most significant psychological pressure in terms of studies in general, which obviously is resembled on the productivity of language mastering. However, contemporary European integration tendency reveals new opportunities and serves as positive motivating factor. It must also be remarked that prevail majority of scientists agree on the fact that the success of language learning depends mostly on inner factors and student's personal traits rather than the professionalism of teacher. [3, 4] Taking into account this statement, it is impossible to build learning strategies without considering psychological state of students.

Psychological factors which are related to student's acquisition include *attitudes, motivations, perceptions, learning abilities, and emotions*. [1] All of them might be divided into *positive* and *negative* psychological factors, which correspondingly bring positive or negative effect onto the productivity, consistency and success of studying process.

Learning abilities, or aptitude of students is usually inborn and comprises phonetic decoding, grammatical sensitivity, inductive language learning ability and memory features. [5] Aptitude variability requires careful division based on individual features of cadets as its neglection might result in formation of negative

attitude to the subject, rapid drop in motivation levels and appearance of negative emotions in association with unsatisfactory experience which is related to the feeling of failure and unequal competition.

Another important factor related to emotions is anxiety. It is defined as a situation-specific personality trait which combines emotional arousal and negative self-related cognition. [2] Inability to cope with anxiety affects reliability of test results and overall performance as English language learning is strongly bound with in-public speech and inter-personal communication. The cadets affected by anxiety can't be motivated intrinsically due to inner feeling of disbalance associated with the language learning and the peculiarities of result demonstration.

Psychological state of cadets must be under close control of the people in charge as inability to create sufficient psychological background results in failure of English language learning no matter how interesting and informative the lessons are.

References:

- 1 Behrozi, N., Farhadi Motlaq, L., Shehni Yailagh, M., & Javdan, M. (2016). The direct and indirect relationships of emotional intelligence with mental health and academic performance with the mediating role of resiliency and self-efficacy in medical students of Ahvaz Medical Sciences University. *International Journal of Psychology*, 10(1), 144–178.
- 2 Brown, H.D. 1981. *Affecting Second Language Learning: The Second Language Classroom*. Oxford: Oxford University Press.
- 3 Saha, Lawrence J. 1983. Social Structure and Teacher Effects on Academic Achievement: A Comparative Analysis. *Comparative Education Review*. Vol. 27 No. 1.
- 4 Samimy, K.K. & Tabuse, M. 1992. Affective variables and A Less Commonly Taught Language: A Study in Beginning Japanese Classes. *Language Learning*. Vol. 42, No.3, September.
- 5 Smith, Alfred N. 1975. The Importance of Attitude in Foreign Language Learning. *Forum Journal*, Vol. 13, No. 1&2.

ОСОБЛИВОСТІ ПОЄДНАННЯ ТРАДИЦІЙНИХ ТА ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДИК НАВЧАННЯ У ЗВО

Топоркова Марина Миколаївна
Державний біотехнологічний університет, м. Харків

Інтенсивні зміни у різних сферах суспільного життя, стрімкий вхід України у світовий та європейський простір висувають до освіченої людини сьогодення вимоги щодо рівня володіння іноземними мовами.

З метою сприяння забезпеченню використання англійської мови як однієї з мов міжнародного спілкування на всій території України у публічних сферах суспільного життя, про що йдеться у проекті Закону України «Про застосування англійської мови в Україні» [1], пріоритетним напрямом, який постає перед українцями та вищими навчальними закладами, є підвищення рівня оволодіння іноземною мовою. Виконання цих завдань неможливе без застосування як традиційних методів навчання, так і інноваційних.

Використання у навчальному процесі традиційних та інноваційних засобів навчання іноземної мови є основою методики підготовки фахівців певних спеціальностей відповідно до вимог освітньо-професійних програм, сформованих з урахуванням вимог суспільства на різних етапах його розвитку.

Під традиційним методом розуміють:

1) організацію викладання іноземних мов з метою розвитку умінь усного мовлення і без перекладного читання;

2) організацію навчання, при якій багато уваги приділяють читанню текстів різної складності, виконання вправ, написання тестів та есе. У плані мовлення студенти слухають діалоги-зразки, повторюють їх і заучують [2].

Використання на практичних заняттях традиційних методів сприяє початковому засвоєнню основних знань. З іншого боку використання цих методів має ряд недоліків: низький рівень мотивації у студентів, які не планують працювати з іноземною мовою, використання значної кількості роздавального матеріалу, збільшення навантаження на викладача.

Покращити ситуацію може збільшення обсягу нетрадиційних (інноваційних) засобів вивчення іноземної мови. Їх використання дозволить уникнути недоліків традиційної системи навчання і тим самим сприяти кращому засвоєнню іншомовного матеріалу.

Використання на заняттях сучасних інформаційно-комунікативних технологій, інтерактивних підручників дозволяє активізувати пізнавальну діяльність студента; підвищити початковий рівень навчальної програми;

індивідуалізувати підхід до кожного студента; розширити форми репрезентації інформації; збільшити часові та просторові межі навчання; забезпечити можливість багаторазового повторення та відтворення матеріалу; зменшити собівартість навчання для студента тощо [3].

Незважаючи на перспективність інформаційно-комунікативних технологій, ряд авторів звертають увагу на деякі аспекти, що можуть гальмувати процес їх впровадження у навчальний процес:

а) необхідність концептуальних змін у підходах до організації навчального процесу з урахуванням запровадження відповідних технологій;

б) потреба у потужних апаратних засобах для навчання (відповідного програмного забезпечення, аудіо-, відеотехніки);

в) необхідність забезпечити достатній рівень володіння комп'ютерними технологіями студентів та викладачів;

г) потреба у розробці методичного забезпечення навчання з урахуванням спеціалізації навчального закладу;

д) існування медико-санітарних обмежень щодо тривалості використання окремих технологій (наприклад, пов'язаних із застосуванням моніторів, проекторів, навушників);

е) наявність педагогічних особливостей навчання з використанням інформаційно-комунікативних технологій у зв'язку з різним рівнем підготовки студентів, індивідуальними особливостями засвоєння знань, мотивацією тощо [4].

Отже, застосування інформаційно-комунікативних технологій у навчання є з одного боку, результатом науково-технічного процесу, а з іншого – потребою суспільства та пріоритетним завданням освіти. Але вирішенню проблем використання інформаційно-комунікативних технологій при підготовці фахівців приділяється не так багато уваги. Та у будь-якому разі поєднання традиційних та інноваційних методів навчання сприятиме ефективному засвоєнню іноземної мови.

Список використаних джерел:

1. Про застосування англійської мови в Україні: Проект Закону України від 28.06.2023 р. № 9432. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/JI09461I?an=1>
2. Золотухіна С. Т., Фазан В. В., Макаренко В. В. Традиції та новації у педагогічній діяльності. Теорія та методика навчання та виховання. Київ: №50. 2021. 68с.

3. Тарабукіна Н. С. Впровадження інноваційних методів у вищій школі – вимога часу. Педагогічне Криворіжжя. Педагогічний альманах. Кривий Ріг: КДПУ, 2021. 58с.
4. Литвин А. В., Руденко Л. А., Козяр М. М. Інтегрування інформаційно-комунікаційних та освітніх технологій у вищій школі. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. Київ ; Вінниця : ТОВ «Друк плюс», 2021. Вип. 60. С. 263–271.

УДК 37.012.3

FACILITATION AS AN INNOVATIVE TECHNOLOGY IN THE EDUCATIONAL PROCESS

Харатьян Елеонора Сергіївна

*Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба,
м. Харків*

The relevance of studying facilitation is determined by the transition from the traditional teaching paradigm to the competence one, which determines the necessity of activating the activity-based approach in modern education. One of the features of modern education is the focus of educational process in general education school on the formation and development of student's personality. The development of students' capabilities for self-education, self-development and self-realization is a key objective. When introducing innovative pedagogical technologies, a teacher chooses the role of a facilitator. [2]

The term "pedagogical facilitation" is relatively new, it does not belong to traditional categories of pedagogy and psychology, at the same time modern psychopedagogical science contains theoretical provisions that can be used when exploring this concept. To understand the theoretical foundations of pedagogical facilitation, we turn to the humanistic paradigm of human development, which belongs to the fundamental ideas of world pedagogy. A facilitator is a person who helps a group of people to work together better, understand their common objectives, and plan how to achieve these objectives, during meetings or discussions. In doing so, the facilitator remains "neutral", meaning they do not take a particular position in the discussion. [1]

Scholars distinguish facilitation as a sign of a professionally important quality of a teacher's personality. It is a professional psychological formation, that integrates individual-psychological features of emotional, intellectual and behavioural spheres,

appears in interpersonal interaction and positively influences the performance of pedagogical activity. [3]

A facilitated discussion as a form of pedagogical communication which consists of a collective discussion of a particular problem with the aim of collegially approaching the result (finding a solution, discovering new ideas, creating consensus) by means of certain strategies, additional questions and special techniques of the teacher-facilitator.

For participants to be willing to express their personally significant thoughts and feelings in the group, each member has to be able to listen and try to understand the other, i.e. have skills in what is called active listening. Despite the apparent simplicity of these two skills, there is a number of difficulties that arise during their formation. The facilitator has a significant role to play in the development of these skills, especially at the beginning of the group process. When a meaningful topic for group discussion has been found, the facilitator needs to be careful not to miss the positions and statements of others. It is necessary to pay attention not only to the content of the students' message, but also to their feelings.

The teacher -facilitator should support the discussion, but never take sides. Minority views are important and should be listened to with equal attention and respect, but arguments should be asked for. It is important for children to realise that there can be many different versions, brainstorming as a group ensures positive results - many ideas are formed and developed.

To effectively guide the facilitated discussion it is useful to use the following questions: "Can you explain it in a different way? I don't really understand what you mean when ...? ";

for analysis: "How does this relate to the fact that ...? Is it the same as ...? How is it different from the idea of ...? Can you imagine how it might have happened? ";

for problem solving: "How else can you think about it? What if someone says ...? Some people think ..., what do you think about it? How would that help you? What would you decide about ...? ";

for the wording of the report: "How do you listen and respond? How effective is...? What changes have you advised? How do you do if ...?".

All things considered, the teacher-facilitator should solve the following tasks: help students become independent and active participants in the learning process; create conditions for understanding their own position and the position of others; observe the process of learning the material, notice moments of tension and breakthroughs in it; analyse the quality of the obtained results. The use of facilitation technology in the teaching and learning process in a general education institution contributes to the development of tolerant, critical and creative thinking of students. It is easier to learn to facilitate by observing a facilitator showing how to do it. It is

not enough to only read about facilitation, one has to be in a facilitative environment and finally try to create one oneself.

Список використаних джерел:

1. Bens, ViIngrid (2012). Facilitating with ease! Core skills for facilitators, team leaders and members, managers, consultants, and trainers. San Francisco: Wiley.
2. Dyadushina, I. Facilitation in STEM-education - a powerful tool for developing a creative personality. (2020). Available at: <https://naurok.com.ua/post/fasilitaciya-v-stem-osviti-potuzhniy-instrument-rozvitku-kreativno-osobistosti>. Access: January 3, 2024.
3. Ely, D. P. (1999). Conditions That Facilitate the Implementation of Educational Technology Innovations. Educational Technology, 39(6), 23-27.

УДК 372.881.1

ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ВІЙСЬКОВИМ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ, ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВІРШЕННЯ

Черкашина Юлія Дмитрівна

*Харківський Національний Університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба,
м. Харків*

Сьогодні викладання англійської мовної військовою переживає швидку трансформацію, представляючи унікальний набір завдань, які вимагають стратегічних рішень. У цій роботі розглянуто сучасні тенденції, виявлено переважаючі проблеми та запропоновано шляхи розвитку військової мовної освіти.

Основні тенденції:

Глобалізація та потреби безпеки. В епоху зростаючого глобального взаємозв'язку військовослужбовці повинні ефективно спілкуватися в міжнародному масштабі. Ця тенденція підкреслює важливість володіння англійською мовою для задоволення безпеки та дипломатичних потреб.

Інтеграція технологій. Інтеграція технологій у мовну освіту змінює те, як військовослужбовці набувають та вдосконалюють свої знання англійської мови. Онлайн-платформи, програми для вивчення мови та віртуальні класи пропонують гнучкі та інноваційні можливості для навчання.

Міждисциплінарна мовна підготовка. Розвиток характеру військових ролей вимагає міждисциплінарного підходу до мовної освіти. Програми військової англійської мови все частіше включають елементи культурології,

міжнародних відносин та стратегічної комунікації, де багатогранність є ключовою перевагою.

Проблемні питання:

Застаріла інфраструктура. Українським ВВНЗ перешкоджає застаріла інфраструктура, що негативно впливає на якість викладання та навчання студентів іноземній мові. Невідповідні умови, а саме, відсутність підключення до інтернету або недостатня кількість аудіо- відео-приладів в навчальних аудиторіях, можуть перешкоджати використанню сучасних методологій навчання і обмежувати загальний освітній вплив.

Актуальність навчального плану. Динамічний характер міжнародних відносин, військового співробітництва та обміну інформацією вимагає, щоб військовослужбовці володіли не лише базовим знанням англійської мови, але й спеціальними мовними навичками, відповідними сучасному військовому контексту. Застарілі навчальні програми можуть перешкоджати здатності українських військових професіоналів ефективно спілкуватися, співпрацювати та брати участь у багатонаціональних операціях.

Шляхи реалізації:

Розробка комплексного стратегічного плану, який окреслює як короткострокові, так і довгострокові цілі, є обов'язковим для покращення вивчення англійської мови в українських ВВНЗ. Залучення ключових зацікавлених сторін, включаючи педагогів, політиків та експертів галузі, забезпечує всебічну перспективу, яка може скеровувати ефективну розробку та реалізацію навчальної програми.

Інтеграція технологій. Інтеграція сучасних методів навчання та платформ електронного навчання має ключове значення для вдосконалення досвіду вивчення англійської мови. Забезпечення викладачів всебічним навчанням щодо впровадження технологій у їхні методи навчання сприяє створенню більш динамічного та цікавого навчального середовища. Цей підхід гарантує, що військовий персонал володіє цифровими навичками, необхідними для ефективного спілкування в різноманітних і технологічно просунутих умовах.

Міжнародне співробітництво.

Налагодження стратегічного партнерства з авторитетними міжнародними установами є ключовою стратегією вдосконалення процесу вивчення англійської мови в українських ВВНЗ. Спільні зусилля відкривають шляхи для обміну знаннями, наукової співпраці та потенційних джерел фінансування. Участь у міжнародному партнерстві не тільки збагачує освітній досвід, але й сприяє підвищенню глобального авторитету української військової англомовної освіти.

Таким чином, підсумовуючи комплексний підхід, який включає стратегічне планування, технологічну інтеграцію та міжнародну співпрацю, має вирішальне значення для всебічного вдосконалення вивчення англійської мови в українських ВВНЗ. Розглядаючи ці ключові сфери, система військової освіти може краще підготувати особовий склад до мовних вимог сучасних міжнародних операцій, сприяючи ефективній комунікації та співпраці в глобальному оборонному ландшафті.

Список використаних джерел:

1. Клачко В.М. Формування мотивації учбової діяльності у курсантів вищих військових навчальних закладів: дис. канд. пед. наук. – Хмельницький, 1999. – С.18
2. Попко І.А. Сучасні тенденції у викладанні іноземних мов у вищих навчальних закладах // Збірник наукових статей учасників Всеукраїнської науковопрактичної конференції „Лінгвометодичні концепції викладання іноземних мов у немовних вищих навчальних закладах України”. – Київ. – 2003. – С. 287-294.
3. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. – Cambridge University Press, 2001. – P.24

УДК 94(477)

WAR CRIME:LANGUAGE ASPECTS

Шарамок Катерина Анатоліївна

Галенко Юлія Петрівна

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ,

м. Дніпро

Language and mode of expression play a crucial role in defining and detecting war crimes, as well as in establishing accountability for them. Language becomes a tool that can be used both for manipulation and concealing crimes as well as for transparent communication and revealing the truth.

Language oppression has its own name and definition: language murder, also called linguocide, is the deliberate, purposeful destruction of a particular language as the main feature of an ethnic group, nation or the people [3]. Linguocide is directed primarily against the written form of speech. The ultimate goal of linguistic violence is not genocide, i.e. the physical extermination of particular people, but ethnocide –

the elimination of these people as a separate cultural and historical community, the birth of an ethnic group [3]. Thus, linguocide is an integral part of genocide, which is a violation of the Geneva Convention, i.e. the war crime.

The Ukrainian language was banned not only during the war. In 1863, Valuiev's circular was signed, banning the publication of textbooks and literature in Ukrainian. In 1876, the Ems Decree was signed, banning performances and even folk songs. For more than 100 years, several million intellectuals were evicted. In XX century, repression only intensified with the arrests and executions of Ukrainian scholars and cultural figures. The apogee was in 1989-1990, when Russian was adopted as an official language in Ukraine [4]. These events are only a part of the crimes committed against the Ukrainian language, which continue to happen until now.

Modern Ukrainians face the problem of oppression of their native language in wartime. It is expressed in Russian propaganda, distortion of facts and manipulation of public opinion. But this has the opposite effect. The full-scale Russian invasion has become a factor in the value transformation of Ukrainians. The importance of the mother tongue as the main national characteristic has been realized by the Ukrainian nation. The majority of Ukrainian citizens have finally realized that the Ukrainian language is a weapon, it is the genetic code of the Ukrainian nation that distinguishes it from other nations; it is the border that separates us from the enemy and unites us within the country [1]. These theses are confirmed by statistics: "Data from a sociological survey by the Rating Group show a gradual decrease in Russian-speaking Ukrainians: in 2012, there were about 40% of such respondents, at the end of 2021 – 26%, and at the beginning of the full-scale war the rate dipped up to 18%" [2].

Thus, war conditions can be a challenge for language policy and language development, but they also emphasize the importance of preserving and protecting linguistic diversity and cultural heritage. The development of the Ukrainian language in wartime is an indicator of the national willpower and readiness of the Ukrainian people to defend their values and identity even under the most difficult circumstances.

The linguistic aspect of war crimes is an important and under-researched topic. Understanding the impact of language on military conflicts and crimes can help build a peaceful and stable society. We must work to ensure that language serves peace, cooperation and mutual understanding, not war and violence. The responsibility for this lies with all of us, especially police officers, journalists, politicians, activists and citizens.

References:

1. Bezsmertna N. The Functioning of the Ukrainian Language in the Conditions of Full-Scale Aggression by Russia against Ukraine // Almanac of Ukrainian Studies. 2022. No. 30. P. 8-16.
2. Diachenko V. How did the Ukrainian Language Change during the War? // Blogs about Business, Politics, Legal System / LIGA.net. URL: <https://blog.liga.net/user/vdiachenko/article/45796>.
3. Radevych-Vynnytskyi Y. K. Linguocide // Encyclopedia of Modern Ukraine / Edited by I. M. Dziuba, A. I. Zhukovsky, M. H. Zhelezniak.
4. Sushko R., Levytskyi M. Chronicle of the Destruction of the Ukrainian Language. 4th edition. Kyiv, 2012. 80 p.

УДК 821.161.1 – 132

CHALLENGES IN THE PROCESS OF TEACHING ENGLISH UNDER MARTIAL LAW

Шевченко Альона Георгіївна

*Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди,
м. Харків*

The introduction of martial law has become a serious challenge for all participants of the educational process. International relations play a leading role in times of war, as assistance in the fight against armed aggression accelerates the onset of peace and the restoration of justice. As Ukraine establishes new international relations, the English language has become particularly important.

Today's realities have changed the vector of teaching, innovative teaching methods and technologies have been introduced, as well as forms and technical means. At the same time, teachers strive to preserve the key structural components and basic requirements of educational courses that contribute to the development of key competencies of a future specialist.

The full-scale invasion has led to constant air raids, during which it is necessary to stay in shelter even during the learning process. Massive power outages caused by massive missile attacks on critical energy infrastructure made classroom learning impossible and limited the possibility of conducting synchronous distance learning. The asynchronous method of obtaining educational material, based on the independent work of future specialists, is now more prevalent.

Distance learning is a new reality, but it does not ensure full communication with higher education students and the successful application of interactive teaching methods in the process of teaching English. In this regard, blended learning models have begun to be applied, which allows higher education students to choose their own place, pace, rhythm and time for studying, and also allows them to use their strengths and minimise their weaknesses. It should be noted that independent work in the process of studying the English language contributes to the formation of future specialists' speech and language-communication competences, activates interest in cognitive activity, ensures the development of high-level speech culture, encourages them to actively search for and process a significant amount of educational material from various sources, primarily through Internet resources for further use.

Having analysed scientific works that focused on the study of various aspects of the formation of the content of the English language teaching, as well as on the problematic issues of teaching a foreign language in higher education institutions, we can state that today there is still an unresolved problematic issue of identifying and substantiating the actual problems of teaching English in the conditions of martial law, which requires a comprehensive study.

References:

1. Кухаренко В.М., Бондаренко В.В. Екстрене дистанційне навчання в Україні: Монографія. Харків: Вид-во КП «Міська друкарня», 2020. 409 с.
2. Сорокіна Г.М., Краснова Н.В. Викладання іноземної мови в умовах дистанційного та онлайн навчання. Scientific collection “InterConf”, (51): with the Proceedings of the 9th International Scientific and Practical Conference “Science and Practice: Implementation to Modern Society” April 18–19, 2021. Manchester, Great Britain: Peal Press Ltd., 2021. P. 229–234.
3. Шевченко С.П. Застосування інтерактивних методів у процесі викладання курсу професійної англійської мови. Молодий вчений. 2020. №4. С.481-483.
4. Rossett A., Frazee R. Blended learning opportunities [Electronic resource] / Allison Rossett, Rebecca Vaughan Frazee. – Electronic text data. – 2015. – Mode of access:
https://www.researchgate.net/profile/Rebecca_Frazee/publication/228669485_Blended_Learning_Opportunities/links/55c1564508aed621de154484/BlendedLearningOpportunities.pdf.

CURRENT ISSUES OF TEACHING ENGLISH IN THE POLICE SPECIALTY

Шкеул Вікторія Володимирівна

Галенко Юлія Петрівна

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, м. Дніпро

The current stage of the development of science and education in Ukraine is characterized by the incompleteness of reforms in the field of the educational process in higher educational institutions. The full implementation of these changes requires the formation of such a level of training and education in the state that would meet the requirements of developed European countries. In the process of such modernization, the system of teaching a foreign language, in particular, English should be improved. During the training of law enforcement officers, knowledge of the English language plays a very important role, since they get the opportunity to interact not only with the citizens of Ukraine, but also with citizens of foreign countries.

One of the most urgent problems of the modern methodology of learning foreign languages is the reorientation of the educational process to the independent work of students, the creation of conditions for their self-expression and self-development, and the provision of an appropriate educational environment for personal activity [4].

Learning legal professional English combines the methodology of teaching a foreign language and knowledge of the legal system of the country, which language is being studied. Students are involved in the process of learning a foreign legal language through the language of law. Since a foreign language in the field of jurisprudence requires special, conceptual and linguistic knowledge, the teaching method is focused on mastering vocabulary, syntax and oral speech [3].

It is also an important point that in 2016, with the support of the British Council, English language courses for police officers were created together with the US Embassy in Ukraine. Thanks to this project, police officers have the opportunity to learn English for free. With the help of the course, patrol officers will be able to communicate better in English and provide assistance to foreign guests of Kyiv. The curriculum includes 120 hours of classroom work and tasks to be completed independently at home. The course is aimed not only to improve the level of English in general, but also to develop the ability to use specialized professional vocabulary in life situations [2].

In order to teach cadets to use a foreign language both as a means of obtaining new information and as a means of communication in the professional sphere, language teachers and education experts in many countries are developing new, more effective teaching methods that can be used in the development of communication skills. One of these methods is a personal conversation, i.e. informal communication between a cadet and a teacher on a special or everyday topic in the language being studied, which allows the cadet to get the necessary practice in listening and speaking skills [1].

Therefore, when teaching the discipline “Foreign Language of Professional Direction” at higher educational institutions with specific learning conditions, teachers must take into account the interests of cadets and select means and forms to meet their language needs within the limits of their future professional activities. Language learning in the conditions of a non-speaking university can be effective if it has a professional focus. The practice of carrying out any activity, learning a foreign language in particular, shows that it is possible on the basis of creating motivation as a desire to perform a certain task. Therefore, we consider it promising to further research all factors and conditions that contribute to the creation of sustainable motivation for cadets to learn a foreign language in connection with law enforcement specialties.

References:

1. Hlynianchuk S.S. Learning Foreign Languages by Law Enforcement Officers: Foreign Experience. // Mechanism of Functioning of Civil Society. P. 74.
2. Podvorchan A.Z. The Importance of Learning English for Future Law Enforcement Officers: a Trend or a Need of the Hour? 2021. P. 97.
3. Zarovetskyi V.V., Hrabovska V.V. Methods of Learning a Foreign Language at Higher Educational Institutions. 2021. P.38.
4. Zosimov A.O., Dekusar H.H. The Importance of Learning English for an Employee of the National Police. // The 7th International Scientific and Practical Conference “Modern Research in World Science”, Lviv, Ukraine. 2022. 1320 p.

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ АВІАЦІЙНИХ ФАХІВЦІВ

Шульга Анна Костянтинівна

Жук Ірина Ігорівна

*Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба,
м. Харків*

Сучасна підготовка майбутніх фахівців авіаційної галузі у закладах вищої освіти має на меті забезпечення отримання систематизованих знань, напрацювання фахових умінь і навичок як основи підготовки до виконання професійних обов'язків. Вивчення авіаційної англійської мови є обов'язковою умовою професійної діяльності майбутніх фахівців авіаційної галузі. Особливої актуальності набирає це питання в умовах воєнного стану, з урахуванням процесів суспільної взаємодії та інтеграції.

Іншомовна комунікативна компетентність включає лінгвістичну компетенцію (володіння мовними засобами, знання мовного матеріалу; тематичну компетенцію (володіння лінгвістичною інформацією); прагматичну компетенцію (здатність продукування зв'язного мовлення); навчальну компетенцію (вміння користуватися довідковою літературою з метою професійного спілкування); комунікативну компетенцію (вміння вільно спілкуватися із співрозмовником) [2].

Професійна діяльність майбутніх авіаційних фахівців перш за все передбачає взаємодію через спілкування членів екіпажу, радіодиспетчерів, наземних служб забезпечення польотів. У сучасній авіації виокремлюють такі лінгвістичні аспекти ведення радіообміну, як: лаконічність, однозначність, типова фразеологія, чітка та зрозуміла вимова, використання загальноновживаної мови у нестандартних ситуаціях [3, с. 192]. Отже, основними вимогами у процесі іншомовної підготовки авіаційних фахівців є безперешкодне розуміння радіотелефонних переговорів на слух, уміння швидко вилучити необхідну інформацію, миттєве реагування та надавання відповіді, природній темп мовлення та вимова, яка не заважає розумінню наданої інформації, повноцінне володіння необхідною лексикою за фахом, а також уміння правильно реагувати у непередбачуваних ситуаціях.

За досвідом проходження тестування курсантами університету виявилось, що найбільш складними завданнями під час тестування є приклади нестандартних та аварійних ситуацій, саме через те, що вони іноді містять непрофесійну лексику або незвичний акцент, а також коментування відео

сюжету англійською мовою, тому курсантам необхідна більша кількість часу для вдосконалення навичок мовлення та аудіювання для проведення типового радіообміну з використанням професійної лексики та опису нестандартних ситуацій в авіації, що у подальшому буде сприяти якомога більшій ефективності їхньої взаємодії із закордонними авіаційними спеціалістами та підвищенню авіаційної безпеки.

Беручи до уваги методологічні засади розвитку навичок аудіювання та мовлення, треба зазначити, що вони є одними з найважливіших складових мовленнєвої компетенції.

Як сформувати навички аудіювання, які є необхідними для спілкування, та допомогти курсантам поліпшити їх?

Метою навчання іноземній мові на всіх етапах є розвиток комунікативної компетенції, що відбувається по мірі оволодіння різними аспектами мови (граматики, фонетики, лексики). Навчити розуміти мовлення – одне з найважливіших завдань. Аудіювання є засобом і метою навчання. Використання аудіювання як засобу навчання стимулює навчальну і комунікативну діяльність, забезпечує управління процесом навчання, оскільки завжди присутній зворотній зв'язок, а також створює сприятливі умови для оволодіння іноземною мовою. Аудіювання є метою навчання в тому випадку, коли необхідно отримати змістовну інформацію. Прослуховування може мати на меті розуміння основного змісту тексту, вибіркоче розуміння необхідної інформації або відносно повне розуміння. Виконуючи завдання на розуміння основного змісту тексту курсанти розвивають вміння визначати тему або проблему прослуханого повідомлення, основні ідеї аудіо тексту, головну та другорядну інформацію. Під час виконання завдань на відносно повне розуміння змісту у курсантів формуються навички вилучати необхідну інформацію, факти та аргументи у відповідності до поставлених питань, визначати тимчасовий та причинно - наслідковий зв'язок подій та явищ [1].

Розглянемо систему вправ, спрямованих на розвиток навичок аудіювання.

Основними видами вправ є наступні:

1. Повтор за диктором, який можливий під час паузи або синхронно. Ця вправа вважається базовою та широко застосовується на початковому етапі навчання.
2. Вправи на розвиток мовленнєвого слуху. Розвиваючи мовленнєвий слух, можна використовувати аудіювання із зоровою опорою, або спрямоване, що має на меті впізнавання конкретних слів, структур, здобуття конкретної інформації.
3. Вправи на тренування пам'яті: погодитися або не погодитися із твердженням; відповісти на питання (підготовлене аудіювання); знайти

помилки, розбіжності між усним та друкованим текстом; запам'ятати дати, імена, назви, а потім відтворити в тій же послідовності; прослухати слова та згрупувати їх за певним принципом або ознакою; прослухати слова і повторити тільки ті, які стосуються певної теми.

4. Вправи на тренування ймовірного прогнозування: підібрати означення до слів; скласти словосполучення; завершити фразу або текст; визначити зміст за заголовком, ілюстраціям, ключовим словам.

Аудіювання є потужним засобом у процесі навчання іноземної мови. Цей вид мовленнєвої діяльності дозволяє оволодіти звуковою частиною мови, що вивчається, його фонемною складовою та інтонацією. Через аудіювання відбувається активне засвоєння лексичного складу та його граматичної структури. В результаті постійного тренування такого виду мовленнєвої діяльності розвивається логічне мислення і здатність виконання таких складних розумових операцій, як аналіз, синтез, порівняння та конкретизація.

Список використаних джерел:

1. Березовська О.В. Розвиток навичок аудіювання на заняттях з іноземної мови. [Електронний ресурс]. Режим доступу до статті: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/20667/1/Listening%20skill%20development>.
2. Мельник Н.І. Особливості іншомовної підготовки майбутніх фахівців авіаційної галузі / Н.І. Мельник // Актуальні проблеми педагогіки, психології та професійної освіти, 2019. – № 1. – С.2-7.
3. Пітель О.М. Формування готовності майбутніх авіаційних диспетчерів до ведення радіообміну англійською мовою / О.М. Пітель // Вісник НАУ – 2010. – №2. – С.192.

УДК 81'243:331.101.3

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ В ІНШОМОВНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ НЕФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Шум Ольга Володимирівна

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Київ

Сьогодні штучний інтелект володіє низкою функцій, які дозволяють йому самостійно знаходити оптимальні рішення та вирішувати складні задачі. Він

може аналізувати зовнішні фактори та використовувати життєвий досвід для прийняття оптимальних рішень. Крім того, штучний інтелект може взаємодіяти зі світом через комунікацію та сприймання інформації. Ця наука і технологія базується на відтворенні процесів мислення людського мозку та створенні комп'ютерних програм і інтелектуальних машин, які можуть замінити та спростити людську працю. Завдяки цим можливостям, штучний інтелект стає все більш важливим інструментом у сучасному світі.

Штучний інтелект – це галузь науки, яка досліджує можливості створення комп'ютерних систем, здатних виконувати завдання, які раніше були доступні лише людям. Серед вчених, які працюють над цим напрямком, існує чимало прибічників поділяти його на два типи: слабкий і сильний.

Слабкий штучний інтелект обмежений у своїх можливостях і здатний виконувати лише певний набір завдань. Наприклад, мобільні додатки для голосового управління, такі як *Google Assistant* та *Siri*, є прикладами слабого штучного інтелекту. Вони дозволяють користувачам віддавати голосові команди і отримувати зрозумілі відповіді, але їх функціонал обмежений.

З іншого боку, *сильний штучний інтелект* здатний виконувати будь-яке завдання, яке може виконати людина. Проте, наразі такої системи ще не створено, хоча проводяться активні дослідження в цьому напрямку. Ідея створення сильного штучного інтелекту захоплює вчених, оскільки він може мати значний вплив на різні сфери життя.

Одна з таких сфер – освіта. Застосування штучного інтелекту в освіті може допомогти студентам отримувати індивідуальні завдання, а також забезпечити всім доступ до якісної освіти. Крім того, штучний інтелект може допомогти викладачам у процесі оцінювання та аналізу успішності студентів, що сприятиме поліпшенню навчального процесу.

Одним із позитивних аспектів використання штучного інтелекту у вивченні іноземних мов є можливість створення великої кількості текстів або завдань до однієї теми. Викладач може обрати один текст та задати штучному інтелекту завдання – створити, наприклад, 10 варіантів цього тексту, зберігаючи основний зміст. Те ж саме стосується і завдань. Із одного варіанту можна створити декілька різних. Звісно, наразі потрібна перевірка точності людиною, оскільки трапляються ситуації, коли штучний інтелект поєднує слова дещо некоректно. Другим вагомим моментом є те, що можливим стає тренування навичок говоріння завдяки спілкуванню із програмою, коли студент отримує змогу обирати тему, ставити питання та надавати відповіді, що максимально наближує до реального спілкування. Хоча перевірити якість такого спілкування важко, але наразі можливо завдяки програмам, які аналізують мовлення і можуть вказувати на помилки.

Так, наприклад, *чат-боти* (програми, які допомагають людям спілкуватися з іншими користувачами через текстові або голосові повідомлення) мають штучний інтелект і можуть задовольнити різні потреби користувачів, тобто можна автоматичного спілкуватися людині з програмою як у письмовому, так і в усному форматах. Такі програми використовуються для багатьох цілей. Однією із основних переваг *чат-ботів* є їх доступність і зручність. Користувачам часто не потрібно завантажувати окремі програми, оскільки *чат-боти* можуть бути доступні через популярні месенджери, такі як *Facebook Messenger*, *Telegram* або *Viber*, робить їх легко доступними. Ще однією перевагою є їх здатність надавати персоналізовані послуги. Завдяки штучному інтелекту, *чат-боти* можуть адаптуватися до потреб кожного користувача і надавати індивідуальні рекомендації та поради. Однак, варто зазначити, що *чат-боти* мають свої обмеження. Вони можуть мати проблеми із розумінням складних запитань або неправильно інтерпретувати користувацькі повідомлення. Також, вони не можуть замінити повноцінне спілкування з живою людиною та відтворити всі можливі ситуації [1].

Негативною складовою використання штучного інтелекту у вивченні іноземних мов наразі вважаємо те, що часто при формуванні завдань або текстів використовуються вигадані факти та можуть бути різного рівня неточності. Це не є проблематичним, на нашу думку, для опанування загальних тем, але створює нюанси при вивченні іноземної мови фахового спрямування [2, с. 77].

Таким чином, штучний інтелект має великий потенціал у різних сферах, а зокрема освітній. Хоча сильний штучний інтелект ще не створено, його розвиток може мати значний вплив на суспільство і змінити роль викладача в освітньому процесі, але не нівелювати її. Наразі створення програм на основі штучного інтелекту дозволяє студентам отримувати якісну практику спілкування, а також є допоміжним джерелом для викладача у створенні навчального матеріалу.

Список використаних джерел:

1. Зубенко О. В. Штучний інтелект і вивчення іноземної мови. Закарпатські філологічні студії. Випуск 27. Том 2. URL: http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/27/part_2/15.pdf
2. Shum O. Virtual learning of foreign languages and it skills (advanced training). *Virtual Exchange for Teaching and Learning: Crossing Borders Without Travel: Proceedings of the I International Scientific Conference*, 8 June 2023. K., 2023. С. 76-79.

THE ROLE OF WORD LISTS IN LANGUAGE ACQUISITION

*Yuliana Khimenes Sapata
Military Academy, Odesa*

The idea of using the word lists is not new during learning / teaching of languages. There are different opinions on the effectiveness of their usage. In this research we are going to consider the advantages of the word lists which definitely constitute an essential part of the effective language acquisition.

Such researchers as K. Folse, R. Carter, B. Laufer and K. Shmueli, P. Prince studied the issue of word lists usage during language teaching / learning.

According to Carter the vocabulary lists are especially important for beginners rather than words in context: "... while advanced learners may benefit from learning vocabulary in context, beginning learners probably benefit the most from words that are presented in lists of translation pairs" [4, 39].

The research by B. Laufer and K. Shmueli, as well as by P. Prince showed that students better memorise words in lists accompanied by translation in L1 or presented in sentences [4, 40]. The acquisition of the words leads to their better recognition during listening and reading and better production during speaking and writing.

The word lists should not be accompanied by a large amount of information about a word [4, 40]. The main idea is to center the learner's attention around the word. It is important to note that these lists should contain transcription (which should be drilled together with a teacher) or references to sites where words pronunciation is given.

These word lists must contain the most frequent words of the students' interest area and may form the basis for making up of different sentences by cadets / students where they will activate their productive skills too. It should be noted that usage of the word lists is just the first step and one of the numerous ways to present new vocabulary. Employment of word lists must not be the only way of learning / teaching of new words. It should be mixed with usage of cards (which also can be designed by cadets / students either in a paper or in a digital form), various exercises on vocabulary revision (words matching, antonyms, synonyms exercises, gap filling, deciphering of abbreviations). New vocabulary should be all around the classes, it must be activated during them. It should be pointed out that materials done by the cadets / students are useful because this once again leads to revision of the material they have already learned.

To be more effective for learning, word lists should be divided into categories. For example, in case of beginner level, the vocabulary on food can be divided into

vegetables, meat, fruit groups. If the task to teach irregular verbs, the verbs lists may be transformed into groups where all the forms are the same (hit-hit-hit, cut-cut-cut) or two forms have the same form (sit-sat-sat, sell-sold-sold). The group may contain the verbs that are read according to the same pronunciation rule (buy-bought-bought, fight-fought-fought). The group may be composed of completely different verbs (be-was/were-been, can-could- been able). If we talk about more advanced level, it should be noted that the usage of word lists is also very effective as the cadets / students of such level may get the idea of the material learned faster and do not need to spend time for searching of their translation and pronunciation (though nowadays it may be performed with great ease). Thus, they will have more time on fulfilling exercises, reading, listening, and, of course, writing and speaking. Teachers' mission is not total concentration of students' attention on word lists but giving these lists as a tool for further successful development of skills within the specific area.

During classes cadets of a beginner level were given the vocabulary list of food with translation of the words. They should read it together with their teacher and should divide the words into two groups of countable and uncountable words. The teacher could ask them to make their own sentences with new vocabulary or cadets could ask each other one question using Present Simple. Further, they were given tasks for listening and reading. Reading task contained necessary vocabulary and collocations that may be used by the cadets further (the text was about food preferences in families in different countries) [2, 40]. After reading the text cadets should answer the teacher's questions on food their families typically eat.

As for more advanced cadets that studied military vocabulary, the word lists, for instance, of military technology were also presented at the beginning of the unit. Although, the cadets have studied the lists, more important here was providing them with collocations, terms, specific for the subject [1, 50 – 51]. That is why, when learning new vocabulary on vehicles they should do a lot of exercises where terms are present including texts which contained important information of how to use the words and their forms. Furthermore, they were given the tasks containing grammar rules (present / past simple, active / passive) which are more frequently used within this topic. Finally, their task was to write and speak on the topic using as grammar rules as vocabulary learned earlier.

In conclusion, word lists are apparently are of great importance for teaching and learning process. The usage of them is supported by researches within this area. Presentation of such word lists which includes words pronunciation, their translation, their parts of speech is also significant. On the other side, teachers should not limit their classes only with vocabulary lists but they should provide their cadets / students with cards as well as further drilling of the vocabulary through various exercises. It is especially important when dealing with advanced learners levels as there are a lot of

terms as well as collocations. Teachers should categorize vocabulary lists. Proper presentation and drilling of vocabulary will lead to successful language acquisition and usage.

References:

1. Чорненька Д. Ю. Military Technology. Одеса: Військова академія, 2013. 216 с.
2. Foley M. and Hall D. New Total English Elementary. Students' Book. Harlow, Pearson Education Limited, 2011.
3. Foley M. and Hall D. New Total English Elementary. Workbook. Harlow, Pearson Education Limited, 2011.
4. Folse K. Vocabulary Myths: Applying Second Language Research to Classroom Teaching. Ann Arbor, MI: University of Michigan Press. 2004. 185 p.

УДК 378.633.018.43:004.78

DISTANCE LEARNING IN TIMES OF WAR: LIFE HACKS FOR TEACHERS ON ORGANIZING LESSONS

*Яковенко Наталія Володимирівна
Національна академія Національної гвардії України, м. Харків*

The war makes adjustments in a number of life spheres. The simplest way of organizing distance learning, such as announcing tasks for self-study, and then having them checked by the teacher, is ineffective.

In addition to knowledge, you also need support and contact with the teacher. This is needed now more than ever, because in a state of anxiety, the brain does not learn new knowledge.

Using pedagogical autonomy, each teacher can conduct a "revision" of the curriculum and identify topics that are easily mastered by students and those that will require additional efforts. At the same time, it is worth highlighting the topics which are impossible to understand the content and, accordingly, redistribute the hours. Teachers can use improvised materials, it is important to create clear algorithms for students with mandatory instructions.

This division will also help determine the possibility of conducting integrated lessons. During training, it is important to take into account the division carried out when planning classes in synchronous and asynchronous modes. At the same time, it is advisable to use the synchronous mode (online classes) for consultations, discussions of the most complex issues, and practical work.

How to plan an online lesson?

Currently, work on the formation of students' critical thinking skills is gaining special importance. For this, you can use the technology of dispelling myths and fakes.

Calculate all the stages of distance learning again. The mind map of distance learning, the choice of platform, the schedule of live broadcasts, the format of submission of work - these are not just elements, but a system that works well if thought out in advance. So don't waste your time and figure out how to organize distance learning for students in new conditions.

Don't avoid talking about war. Discuss the situation. This way you can reduce tension and establish trust with students.

Add a win-win element. Think about, so to speak, striking moments that draw students' attention to the lesson and work most effectively. Exercises that students do in real time, oral responses from students, short answers in chat - these are the things that work best in distance learning.

Ensure a balanced online lesson. You should not overload the class with either information or fun: everything should be in the right amount. Experts advise to focus on solving the needs of students, on their requests. Within each lesson and topic, you should have several options and offer them to students. This is especially important in the conditions of war, when daily stress is already too great.

Homework. It really depends on the teacher and the region. Determine the appropriateness and amount of homework individually, taking into account the psycho-emotional state of the students.

Choose your favorite online tools and hone your skills.

Ready-made exercises for various subjects + the possibility of creating your own - <https://learningapps.org/>

This is a system of ready-made exercises for various subjects, and also with the possibility of automatic checking by the system. Create a class folder, fill it with exercises - already existing there or created by you. And you can monitor how the students do these exercises.

Checking students' knowledge - <https://www.classtime.com/uk>

It is important that this test service is free. The teacher can use 9 completely different and non-standard types of questions. There are open questions, matching questions, and the opportunity to give a detailed answer. To consolidate knowledge, students can be given a control test through the same platform. You can also create a survey and give access to it to students.

Teacher creativity: creating educational videos - <https://ed.ted.com/> and <https://edpuzzle.com/>.

Students install the app on their phone and enter the class code given by the teacher. Tasks from the teacher will appear in this class. When the students watch the

educational video, it stops for a certain second and the task from the teacher pops up. It must be completed immediately, and only then it will be possible to move on.

Ready-made subject quizzes and development of your own - <https://quizizz.com/?lng=en>

This service is in English, but it is intuitive to use, so don't let this scare you away, because there are already many ready-made tests on various subjects in Ukrainian. To create your first class quiz, simply register.

Creating cool presentations - <https://slides.com/>

Here you will create cool interactive online presentations. You can easily choose a design, add photos, images, links to videos. In addition to traditional presentations, the service allows you to create multimedia projects/longreads (small stories with a small amount of concise text and a large number of visual aids).

References:

1. <https://osvita.ua/school/89878/>
2. <https://www.classtime.com/blog/navchannya-pid-chas-viyny/>
<https://op.ua/news/lifehack/distanciyne-navchannya-pid-chas-viyni-layfhaki-dlya-vchiteliv-schodo-organizaciyi-urokiv>

УДК 378:004.8:811.11

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ВИКЛАДАННІ ТА ВИВЧЕННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Ямнич Наталія Юріївна

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Ямнич Юлія Володимирівна

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Київ

Навчання в епоху цифрових технологій стало в рази легшим та доступнішим, ніж будь-коли раніше. Відтак допомогти опанувати нові навички чи здобути знання у бажаній сфері в наш час може система штучного інтелекту ChatGPT, розроблена компанією OpenAI. ChatGPT здатен розмовляти з користувачами, використовуючи природну мову. Сервіс працює на основі глибокого навчання, в процесі якого він вчиться розуміти природну мову і генерувати відповіді на запитання та команди користувачів, які називаються промптами (prompts).

Завдяки своїм можливостям, цей інструмент став корисним помічником у вивченні англійської мови. Він допомагає засвоювати нові слова, вивчати

граматику та розвивати навички спілкування англійською. Варто зазначити наступні переваги використання ChatGPT під час викладання мови.

ChatGPT може запропонувати навчальні ігри, допоможе досліджувати та інтерпретувати інформацію під час вивчення іноземної мови.

Доволі ефективним є застосування ChatGPT для групової роботи. Студенти можуть використовувати його для виконання спільних завдань та проєктів. ШІ допоможе їм разом досліджувати та розв'язувати проблеми, що сприятиме набуттю такої важливої навички як робота в команді.

Педагоги можуть використовувати ChatGPT для розробки навчального контенту. Наприклад, він згенерує запитання для обговорення, теми творів, вправи на знання граматики, лексики або ж для тренування таких навичок, як спілкування, читання та слухання.

Також ШІ може дати поради, як допомогти студентам під час вивчення певної навчальної теми. Викладачі можуть звернутися до ChatGPT для оновлення навчальної програми. Він запропонує нові рубрики для оцінювання, ідеї для покращення програми, наприклад, як зробити її доступнішою для учнів.

ChatGPT здатен швидко аналізувати та обробляти великі масиви інформації, тому викладачі під час підготовки до занять можуть значно швидше ознайомлюватися з великими текстами та розуміти, чи варто їх більш детально досліджувати та використовувати на занятті. Ще одна ідея використання ChatGPT — робота з текстами. Він може переписувати тексти в різному стилі або адаптувати їх під навчальний рівень учнів, щоб складні наукові тексти сприймалися студентами краще та ефективніше засвоювалися.

Також ШІ зручно використовувати для генерування аудіо. Наприклад, він може створювати аудіо англійською мовою з різними акцентами. Це дуже зекономить час і ресурси, адже раніше, щоб записати таке аудіо, потрібно було орендувати студію звукозапису та шукати носія мови.

Отже, викладання англійської за допомогою ChatGPT може бути цінним інструментом, який стане в пригоді в підготовці до занять та пошуку матеріалів. Однак варто пам'ятати, хоча неймережа здатна допомогти покращити та полегшити викладання, важливо використовувати й інші матеріали: користуватися мовними програмами, використовувати подкасти, англomовні фільми, методичну та навчальну літературу, закордонну пресу, залучати носіїв мови. Комплексний підхід до викладання забезпечить ефективніші результати та всебічне вивчення мови.

Список використаних джерел:

1. Ямнич Н. Вивчення англійської мови за допомогою системи штучного інтелекту ChatGPT. URL: <https://nubip.edu.ua/node/138186>

2. Sabzalieva E., Valentini A. ChatGPT and Artificial Intelligence in higher education. Quick guide. *the UNESCO International Institute for Higher Education in Latin America and the Caribbean*. 2023. URL: https://www.iesalc.unesco.org/wp-content/uploads/2023/04/ChatGPT-and-Artificial-Intelligence-in-higher-education-Quick-Start-guide_EN_FINAL.pdf?fbclid=IwAR13hpiLNdYEGmHN2Za-tNPRoQ1NzMB-Gz8YCERCT3ALo__dE39Hwkvyejk

УДК : 378.147; 335:81.243

РОЗВИТОК ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ЗСУ І ВИКЛИКИ СУЧАСНИХ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

*Ярмолів Олександра Іванівна
Ковальчук Тетяна Степанівна
Військова Академія, м. Одеса
Попович Ірина Іванівна*

Одеський державний екологічний університет, м. Одеса

Проблема якісної підготовки майбутніх військових фахівців в вищих військових закладах освіти (далі – ВВЗО) лишається однією з найбільш актуальних у зв'язку з гострою нестачею в лавах Збройних Сил нашої країни офіцерів, які були б спроможними вільно володіти іноземною мовою, тому проблема формування іншомовної комунікативної компетенції (далі – ІКК) майбутніх офіцерів ЗСУ потребує більш ретельного вивчення та термінового інтегрування результатів дослідження в навчальний процес.

Стрімкі геополітичні зміни сучасного світу зумовили активну увагу наукової спільноти до вивчення та аналізу проблем розвитку ІКК курсантів ВВЗО з різних ракурсів. Виділимо імена вчених, роботи яких пов'язані з засвоєнням іноземної мови в ВВЗО і з використанням цифрових технічних засобів. Перш за все це: системність освіти (Демяненко Н., Зязюн І.А., Ничкало Н.), компетентнісний підхід (Головань М.С., Овчарук О.В., Іванюк І.В.), формування фахово-мовленнєвої орієнтованості (Järvis M., Tambovseva T., Virovere A.), засоби подолання психологічно-мовленнєвого бар'єра і міжкультурної адаптації (Мазур Я., Філіпова Л. Khoo E., Forret M., Cowie B.), різні аспекти використання цифрових технологій (Нісимчук А.С., Падалка О.С., Шпак О.Т., Khoo E., Forret M., Cowie B.), інші.

Аналіз науково-методичних джерел дав можливість стверджувати, що цифрові технології сприяють формуванню ІКК оскільки є ефективним навчальним інструментом.

Використання цифрових технологій вносить в освітній процес позитивні складові: підвищує рівень мотивування курсантів до вивчення іноземних мов, орієнтує їх до самоосвіти, формує в аудиторіях умови іншомовного лінгвістичного занурення. Цифрові технології сприяють роботі з країнознавчими та фахово-зорієнтованими матеріалами (фахово-технічними і художньо-розвивальними текстами, аудіозаписами, фільмами) [1, с.13-14]. Сучасні технічні засоби сприяють контролю навчальних досягнень, що підвищує якість практичних занять. Покращення зворотнього зв'язку між курсантами і викладачами; удосконалення опрацювання лексичної складової іншомовного мовлення курсантів, що сприяє формуванню правильної вимови, інтонаційному наповненню речення; полегшення запам'ятовування лексичних одиниць та синтаксичних конструкцій – все це є позитивними сторонами використання ТЗН. Особливо відмітимо, що виконання завдань з іноземної мови за допомогою технічних засобів навчання курсантами в більшості випадків не сприймається як проходження мовленнєвого навчання або виконання певного завдання. Все перелічене, що базується на творчому підході викладачів до проведення занять з використанням ТЗН покращує засвоєння навчального матеріалу, що має привести до формування ІКК у майбутніх офіцерів ЗСУ [1, с.15-16].

Оскільки наочність є засобом формування компонентів мисленнєвої діяльності людини в формі образів, то подача професійного лексичного матеріалу в наочній формі сприяє, в першу чергу, розвитку творчо-образного мислення [2, с. 82-83].

Досвід активного, системного використання інформацію з англомовних сайтів можна прирівняти до лінгвістичного занурення, що є продуктивним методичним засобом розвитку ІКК. Уміння творчо оперувати конкретним образом в будь-якій професійній ситуації є результатом отриманої наочно-лексичної інформації з використанням цифрових технологій. Курсанти в процесі розвитку ІКК трансформують прийняту наочну інформацію в професійний лексичний запас який є складовою професійної комунікації. Розвинена ІКК є головною метою зв'язку навчальної діяльності з професійною реальністю, професійними діями та професійною комунікацією [3, с. 523-524].

Проведене теоретичне і практичне дослідження дає змогу зробити висновки щодо використання новітніх цифрових технологій та мережі Інтернету в ЗВВО як засобу, який по-перше дозволяє підвищувати якість професійної ІКК майбутніх офіцерів; по-друге наближає іншомовну комунікацію до сучасних проблем суспільства; по-третє впливає на розвиток творчого підходу до розв'язання проблеми вільного володіння іноземною мовою майбутніх офіцерів Збройних Сил України.

Список використаних джерел

1. Jarvis M., Tambovceva T., Virovere A. Scientific innovations and advanced technologies in higher education. *Futurity Education*. 2021. № 1(1). P.13-22.
2. Ярмолович О.І. Чинники формування образно-концептуального мислення педагога. *Науковий вісник*.1998. №2-3. С.82-87.
3. Khoo E., Forret M., Cowie B. Developing an online learning community: a model for enhancing lecturer and student learning experiences. In same places, different spaces. *Auckland*, 2009. - P. 523-532.

УДК:378.147.227:88-004.62

ПЕРЕВІРКА ДОСТОВІРНОСТІ ІНФОРМАЦІЇ З ВІДКРИТИХ МЕДІЙНИХ ДЖЕРЕЛ

*Ярмолович Оксана Іванівна
Ланіга Сєм Юрійович
Військова академія, м. Одеса*

«Той хто володіє інформацією – володіє світом»

Вінстон Черчіль

Освітні заклади є активними користувачами, розповсюджувачами, переробниками інформації, особливо нової. Набуті курсантами знання і навички є результатом адаптованої інформації, яку вони отримують від викладачів ВВНЗ. Технічно-матеріальна база НЗ (програми, підручники, посібники, плакати, аудіо записи, тощо) рефлексує змістовність навчальної текстової інформації.

Актуальність перевірки інформаційних джерел, пов'язано з сучасними умовами розповсюдження інформації, з потребами НЗ в оновленій інформації.

Ще з давніх часів інформацію використовували як зброю, засіб впливу, спосіб підкорення. Зараз, в двадцять першому сторіччі, розуміння того що інформація, ніби зброя є потужним засобом економічного, соціального, політичного впливу, дає змогу усвідомити її важливість у сучасному повсякденному житті. Особливо актуально встало питання перевірки інформації в умовах повномасштабної агресії РФ. Теперішні спроби провести не тільки територіальну, але і ментальну зміну в Україні підтверджують

актуальності вивчення проблеми використання інформації і методів перевірки інформації і джерел, що її розповсюджують.

Яскравий приклад фальсифікації інформації росією відбувся на початку ХХ ст. Для цього згадаємо Перший Всеукраїнський з'їзд Рад у Харкові. На цьому з'їзді був обраний Народний секретаріат, оголошений «радянським урядом України» 25 грудня 1917 року. Після проведення «виборів», створення маріонеткової держави, початку повномасштабної агресії із залученням власних збройних сил проти УНР. На численні питання Української Центральної Ради щодо присутності більшовицьких військ офіційна відповідь була одна – *«Наших військ там немає, у вас іде громадянська війна»*. [1]

В тих умовах ворог, маніпулюючи інформацією, досяг політичної і соціальної перемоги. Вона відбулась також завдяки вдалим інформаційно психологічним операціям (ІПСО). ІПСО – це сплановані дії з передачі конкретної інформації та індикаторів до іноземних аудиторій, щоб вплинути на почуття, критичне мислення, зрештою, на діяльність урядів, організацій чи індивідів. [1]

Вже в ХХІ сторіччі російська федерація активно використовує інформаційні операції для політичної дестабілізації України з середини нашого суспільства. Урядом рф було створено: підрозділ Психологічних операцій, частина ГРУ рф, Федеральний науковий центр психологічних та міждисциплінарних досліджень. Головною метою цих інституцій є робити психологічний тиск, деморалізацію військових, цивільних країн противника з метою зупинки спротиву. Ми підібрали прикладами повідомлень, новин, дописів з соціальних мереж, які зорієнтовані на досягнення успіху у війні, яку розпочато в лютому 2022 року: *«Фортеця Львів»*, *«Можливе Захоплення Польщею заходу України»*, *«Чисельні втрати ЗСУ у війні»*, *«Наступ ЗС Республіки Білорусь»*.

До моменту використання з метою уникнення впливу ворожих ІПСО будь яка інформація з відкритих джерел потребує перевірки на достовірність. Проведений нами аналіз робіт показав, що розроблено ряд дій, які сприяють виявленню фальсифікованої, брехливої, видуманої інформації.

Насамперед треба знайти першоджерело інформації, що може бути довгим процесом, але в ланцюжку джерел важливо виявити перше джерело. Джерелами є документи, посадові особи, відомі або ні експерти, тощо. Далеко не в кожній новині нам вдавалось знаходити гіперлінк, але все одно, при сумлінному аналізі можна знайти першоджерело, навіть якщо купа сайтів певну інформацію оприлюднила. На жаль у нас були випадки не виявлення джерела інформації. В такому разі, ми не ризикували і її не оприлюднювали.

Запропонуємо один з методів перевірки. Він складається з декількох кроків: по-перше виявлення, чи вже подана певна новина якимсь офіційним медіа; другий крок - перевірка цього медіа, немов би воно є першоджерелом; третій крок - виявлення мотивації цього медіа для оприлюднення новини. [2]

Наш аналіз розділів «Контакти» і «Про нас» на самому сайті є прикладом втілення вже розроблених рекомендацій щодо обов'язкового виявлення вказаних адрес, реквізитів, хто володіє сайтами, а також для пояснення політики сайту. Аналіз багатьох сайтів показав, що в них немає контактів, вони не є ЗМІ і ніде не зареєстровані, їх не можливо знайти в жодних реєстрах. Такі сайти мають назву – «зливні бачки» і створюють величезну кількість інформаційного сміття.

Рекомендуємо для перевірки сайту також користуватися ресурсом <https://www.whois.net>. За цією адресою є всі необхідні дані. [2]

Користання *WebArchive* відкриває майже все про певний сайт. Можна побачити: історію сайту, включаючи і «стерту» інформацію, ту, що раніше була опублікована; перевірити політичні вподобання; частоту оновлення сайту; про авторів, особливо, якщо їх імена вказано.

Перевірка інформаційних джерел показала, що відбувається фальсифікування і документів. У відкритий доступ виставляють важливі документи, наприклад, указ президента. Рекомендуємо з початку оглянути зовні документ. Порівняння з реальним президентським документом допоможе.

Таким чином знаючи основні способи перевірки інформації на достовірність та розвиваючи критичне мислення викладачі ЗН здатні захистити себе, оточуючих, навчальний процес від ворожого впливу, особливо в сьогоденних умовах російської війни.

Список використаних джерел:

1. Довгань К. Обережно, ІПСО: як розпізнати та протистояти російським гібридним загрозам. *24 канал*. 2022. Режим доступу: https://24tv.ua/shho-take-ipso-yak-rozpiznati-protistoyati-rosiyskim-gibridnim_n2156656
2. Насамперед треба знайти першоджерело і перевірити його. *Тернопільський пресклуб*. 2020. Режим доступу: <https://pressclub.te.ua/novyny/nasampered-treba-znajty-pershodzhere-lo-i-perevirity-jogo/>

СПИСОК УЧАСНИКІВ СЕМІНАРУ – 2024

1. **Алексєєва Марія Ігорівна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології та методики викладання іноземної мови, Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна, м. Харків;
2. **Анісенко Олена Володимирівна**, старший викладач кафедри іноземної філології та перекладу, Харківський національний університет імені О. М. Бекетова, м. Харків;
3. **Антонян Ірина Михайлівна**, старший викладач кафедри іноземних мов, Національна академія Національної гвардії України, м. Харків;
4. **Бакицький Тимофей Дмитрович**, здобувач вищої освіти, Харківський національний університет внутрішніх справ, м. Харків;
5. **Балабуха Тетяна Валентинівна**, Харківський національний університет Повітряних сил ім. Івана Кожедуба, м. Харків;
6. **Березнева Ірина Миколаївна**, старший викладач кафедри іноземних мов, Національна академія Національної гвардії України, м. Харків;
7. **Бондаренко Маргарита Максимівна**, здобувач вищої освіти, Харківський національний економічний університет ім. С.Кузнеця, м.Харків;
8. **Бондаренко Наталя Сергіївна**, викладач кафедри історії та мовознавства, Харківський державний університет залізничного транспорту, м. Харків;
9. **Борисенко Костянтин Максимович**, Харківський національний університет Повітряних сил ім. Івана Кожедуба, м. Харків;
10. **Бортник Юлія Миколаївна**, Харківський національний університет внутрішніх справ, м. Харків;
11. **Васильєва Галина Василівна**, старший викладач кафедри іноземних мов, Військова академія, м. Одеса;
12. **Галенко Юлія Петрівна**, старший викладач кафедри українознавства та іноземних мов, Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, м. Дніпро;
13. **Гармаш Сергій Володимирович**, доцент кафедри іноземних мов, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» м. Харків;
14. **Глуховська Марина Сергіївна**, завідувач кафедри авіаційної англійської мови факультету післядипломної освіти, кандидат філологічних наук, Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, м. Харків
15. **Головаш Ігор Юрійович**, старший викладач кафедри іноземних мов, Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, м. Харків;

16. **Гончарук Олег Миколайович**, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов, Харківський національний університет внутрішніх справ, м. Харків;
17. **Горбач Наталія Львівна**, Харківський національний університет внутрішніх справ, м. Харків;
18. **Горбуньова Соф'я Олегівна**, асистент кафедри ділової іноземної мови, Полтавський університет економіки і торгівлі, м. Полтава;
19. **Грибченко Катерина Володимирівна**, здобувач вищої освіти, Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, м. Дніпро;
20. **Григорова Ірина Геннадіївна**, доцент кафедри іноземних мов, Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, м. Харків;
21. **Громович Артем Анатолійович**, здобувач вищої освіти, Харківський національний університет внутрішніх справ, м. Харків;
22. **Дегтярьова Катерина Олексіївна**, старший викладач кафедри європейських мов, Державний біотехнологічний університет, м. Харків;
23. **Демиденко Валерій Вікентійович**, здобувач вищої освіти, Харківський національний університет внутрішніх справ, м. Харків;
24. **Демидюк Оксана Борисівна**, кандидат психологічних наук, доцент кафедри іноземної філології та перекладу, Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова, м. Харків;
25. **Дерняєва Ольга Володимирівна**, викладач кафедри іноземних мов, Військова академія, м. Одеса;
26. **Драган Оксана Анатоліївна**, старший викладач кафедри іноземних мов та міжкультурної комунікації, Харківський національний економічний університет ім. С.Кузнеця, м. Харків;
27. **Єжов Дмитро Михайлович**, здобувач вищої освіти, Харківський національний університет внутрішніх справ, м. Харків;
28. **Ємельянова Євгенія Степанівна**, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри європейських мов, Державний біотехнологічний університет, м. Харків;
29. **Жук Ірина Ігорівна**, старший викладач кафедри авіаційної англійської мови, Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, м. Харків;
30. **Журавльова Надія Вікторівна**, старший викладач кафедри авіаційної англійської мови, Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, м. Харків;
31. **Іванова Інна Леонідівна**, старший викладач кафедри іноземних мов, Харківський національний автомобільно-дорожній університет, м. Харків;
32. **Ільченко Валерія Віталіївна**, старший викладач кафедри ділової іноземної мови та перекладу, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, м. Харків;

33. **Іщенко Валентина Леонідівна**, завідувач кафедри ділової іноземної мови, кандидат філологічних наук, доцент, Полтавський університет економіки і торгівлі, м. Полтава;
34. **Казнаховський Владислав Едуардович**, здобувач вищої освіти, Харківський національний університет внутрішніх справ, м. Харків;
35. **Кальченко Тетяна Михайлівна**, Харківський національний університет внутрішніх справ, м. Харків;
36. **Карпенко Олена Валентинівна**, старший викладач кафедри ділової іноземної мови та перекладу, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, м. Харків;
37. **Кобяков Сергій Васильович**, доцент кафедри іноземних мов, Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, м. Харків;
38. **Коваль Анастасія Валеріївна**, старший викладач кафедри авіаційної англійської мови, Національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, м. Харків;
39. **Ковальчук Тетяна Степанівна**, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов, Військова академія, м. Одеса;
40. **Кононенко Олена Анатоліївна**, Полтавський університет економіки і торгівлі, м. Полтава;
41. **Корнієнко Сергій Олександрович**, здобувач вищої освіти, Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, м. Дніпро;
42. **Коротін Анатолій Олексійович**, здобувач вищої освіти, Харківський національний університет внутрішніх справ, м. Харків;
43. **Котов Вячеслав Володимирович**, здобувач вищої освіти, Харківський національний університет внутрішніх справ, м. Харків;
44. **Кочин Владислав Дмитрович**, здобувач вищої освіти, Харківський національний університет внутрішніх справ, м. Харків;
45. **Кочина Валентина Василівна**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов, Харківський національний університет внутрішніх справ, м. Харків;
46. **Кравець Данило Юрійович**, здобувач вищої освіти, Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, м. Дніпро;
47. **Кумпан Світлана Михайлівна**, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов, Національна академія Національної гвардії України, м. Харків;
48. **Лапіга Сем Юрійович**, здобувач вищої освіти, Військова академія, м. Одеса;
49. **Лебошина Наталя Володимирівна**, доцент кафедри іноземних мов факультету післядипломної освіти, Харківський Національний Університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, м. Харків;

50. **Логінова Олена Василівна**, старший викладач кафедри європейських мов, Державний біотехнологічний університет, м. Харків;
51. **Лупаренко Світлана Євгенівна**, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди, м. Харків;
52. **Маєв Андрій Петрович**, кандидат наук з державного управління, доцент кафедри суспільно-гуманітарних наук, Одеський державний аграрний університет, м. Одеса;
53. **Макарська Євгенія Геннадіївна**, старший викладач кафедри ділової іноземної мови та перекладу, Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна, м. Харків;
54. **Микитенко Ірина Валентинівна**, кандидат педагогічних наук, викладач кафедри іноземної філології, КЗ «ХГПА» Харківської обласної ради, м. Харків;
55. **Михайлюк Наталія Володимирівна**, старший викладач кафедри іноземних мов та міжкультурної комунікації, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, м. Харків;
56. **Молчанова Карина Костянтинівна**, здобувач вищої освіти, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди, м. Харків;
57. **Мудрик Олена Володимирівна**, старший викладач кафедри іноземних мов, Національна академія Національної гвардії, м. Харків;
58. **Насакіна Світлана Вікторівна**, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри суспільно-гуманітарних наук, Одеський державний аграрний університет, м. Одеса;
59. **Нестеренко Ксенія Вікторівна**, кандидат філологічних наук, доцент, старший викладач кафедри іноземних мов, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, м. Харків;
60. **Олійник Дарина Андріївна**, здобувач вищої освіти, Харківський національний університет внутрішніх справ, м. Харків;
61. **Павлова Оксана Олександрівна**, старший викладач кафедри іноземних мов, Національна академія Національної гвардії, м. Харків;
62. **Пилаєва Тетяна Володимирівна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов, Національна академія Національної гвардії, м. Харків;
63. **Плотнікова Наталя Володимирівна**, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземної філології та перекладу, Харківський національний університет міського господарства ім. А.Н.Бекетова, м. Харків;
64. **Погодіна Марія Юріївна**, старший викладач кафедри іноземних мов, Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, м. Харків;
65. **Попович Ірина Іванівна**, викладач кафедри соціально-гуманітарних наук, Одеський державний екологічний університет, м. Одеса;

66. **Рабушко Назарій Вячеславович**, здобувач вищої освіти, Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, м. Дніпро;
67. **Радченко Ірина Борисівна**, старший викладач кафедри іноземних мов, Український державний університет залізничного транспорту, м. Харків;
68. **Ребрій Інна Миколаївна**, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземних мов, Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, м. Харків;
69. **Ревуцька Світлана Михайлівна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри філології, перекладу та стратегічної комунікації, Національна академія Національної гвардії, м. Харків;
70. **Риженко Марина Володимирівна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри іноземної філології та перекладу Харківський національний університет імені О. М. Бекетова, м. Харків;
71. **Романенко Тетяна Іванівна**, старший викладач кафедри соціально-гуманітарних наук, Інститут публічної служби та управління Національного університету «Одеська політехніка», м. Одеса;
72. **Романова Оксана Олександрівна**, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов, Національна академія Національної гвардії, м. Харків;
73. **Савченко Ольга Олександрівна**, кандидат філософських наук, доцент, професор кафедри іноземних мов, Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, м. Харків;
74. **Сазанова Лариса Сергіївна**, старша викладачка кафедри іноземних мов, Харківський національний університет внутрішніх справ, м. Харків;
75. **Світличний Віталій Анатолійович**, кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри протидії кіберзлочинності, Харківський національний університет внутрішніх справ, м. Харків;
76. **Семенова Людмила Валентинівна**, старший викладач кафедри іноземної філології та перекладу, Харківський національний університет міського господарства ім. А.Н.Бекетова, м. Харків;
77. **Скриник Ліна Миколаївна**, старший викладач кафедри правничої лінгвістики, Національна академія внутрішніх справ, м. Київ;
78. **Скриник Мирослава Віталіївна**, старший викладач кафедри правничої лінгвістики, Національна академія внутрішніх справ, м. Київ;
79. **Скриннік Наталія Анатоліївна**, кандидат філологічних наук, викладач, Харківський автомобільно-дорожній фаховий коледж, м. Харків;
80. **Снісар Владислав Євгенійович**, здобувач вищої освіти, Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, м. Дніпро;

81. **Сорока Наталя Анатоліївна**, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, м. Харків;
82. **Старцева Наталя Миколаївна**, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри ділової іноземної мови та перекладу, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, м. Харків;
83. **Стрілець Лариса Костянтинівна**, завідувач кафедри іноземних мов, Національна академія Національної гвардії, м. Харків;
84. **Сухін Кирило Сергійович**, здобувач вищої освіти, Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, м. Дніпро;
85. **Тодорова Ксенія Леонідівна**, викладач кафедри авіаційної англійської мови, Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, м. Харків;
86. **Топоркова Марина Миколаївна**, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри європейських мов, Державний біотехнологічний університет, м. Харків;
87. **Харатян Елеонора Сергіївна**, викладач кафедри іноземних мов, Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, м. Харків;
88. **Черкашина Юлія Дмитрівна**, викладач кафедри іноземних мов факультету післядипломної освіти, Харківський національний Університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, м. Харків;
89. **Шарамок Катерина Анатоліївна**, здобувач вищої освіти, Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, м. Дніпро;
90. **Шаталюк Юлія Вікторівна**, кандидат архітектури, доцент кафедри архітектури та урбанізму, приватний заклад «Інститут «Харківська школа архітектури», м. Харків;
91. **Шевченко Альона Георгіївна**, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри практики англійського усного і писемного мовлення, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, м. Харків;
92. **Шкеул Вікторія Володимирівна**, здобувач вищої освіти, Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, м. Дніпро;
93. **Шульга Анна Костянтинівна**, доцент кафедри авіаційної англійської мови, Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, м. Харків;
94. **Шум Ольга Володимирівна**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов факультетів психології та соціології Навчально-наукового інституту філології, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Київ;

95. **Щокіна Тетяна Миколаївна**, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, м. Харків;
96. **Юліана Данилівна Хіменес Сапата**, старший викладач кафедри іноземних мов, Військова академія, м. Одеса
97. **Яковенко Наталія Володимирівна**, старший викладач кафедри іноземних мов, Національна академія Національної гвардії, м. Харків;
98. **Ямнич Наталія Юріївна**, старший викладач кафедри англійської філології, Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ;
99. **Ямнич Юлія Володимирівна**, здобувач вищої освіти, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Київ;
100. **Ярмолович Оксана Іванівна**, кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри іноземних мов, Військова академія, м. Одеса.